

Q3

**КВАРТАЛНИ
ИЗВЕШТАЈ ЗА
ТРЕЋИ КВАРТАЛ
2023. ГОДИНЕ**

Квартални извештај за трећи квартал 2023. године је веродостојан приказ делатности, развоја и резултата пословања НИС Групе остварених у трећем кварталу 2023. године, као и у првих девет месеци 2023. године.

Извештај обухвата и приказује податке НИС Групе, која обухвата НИС а.д. Нови Сад и његова зависна друштва. Уколико подаци обухватају само одређена зависна друштва или само НИС а.д. Нови Сад, то је у Извештају посебно наглашено. Термини „НИС а.д. Нови Сад” и „Друштво” означавају матично друштво НИС а.д. Нови Сад, док се термини „НИС” и „НИС Група” односе на НИС а.д. Нови Сад са зависним друштвима.

Квартални извештај за трећи квартал 2023. године је сачињен на српском, енглеском и руском језику. У случају било каквих одступања, меродавна је верзија на српском језику.

Квартални извештај за трећиквартал 2023. године је доступан и у електронској форми на корпоративном сајту. Све додатне информације о НИС Групи могу се наћи на корпоративном сајту www.nis.rs.

Садржај

Садржај	3
Увод	4
Извештај управе о пословању	5
Важни догађаји	5
НИС Група	7
Земље пословања	11
Управљање ризицима	11
Пословно окружење	17
Анализа резултата	21
Кључни показатељи пословања	24
Хартије од вредности	45
Корпоративно управљање	48
Трансакције са повезаним лицима	49
Људски ресурси	50
Истраживање и развој	53
Финансијски извештаји	54
Појединачни финансијски извештаји	54
Консолидовани финансијски извештаји	74
Изјава лица одговорних за састављање извештаја	93
Контакти	94
Речник	95

Увод

У трећем кварталу 2023. године НИС Група је наставила са реализацијом планираног инвестиционог циклуса и у овом периоду на име капиталних инвестиција издвојено је 10,4 милијарде динара, што је 129 одсто више у односу на улагања из истог периода прошле године. Тако је у модернизацију НИС Групе у периоду јануар-септембар укупно уложено 21,9 милијарди динара, што је повећање од 80 одсто у поређењу са првих девет месеци 2022. године. Највише улагања остварено је у области истраживања и производње нафте и гаса. Између осталог, на нафтним бушотинама НИС-а примењена је ЕСО дигитална платформа, значајна за процес мониторинга и контролу израде бушотина. Такође, инвестирано је и у развој малопродајне мреже, па је у рад пуштен и други објект НИС-а на ауто-путу „Милош Велики“. Овом инвестицијом НИС уједно доприноси развоју путне инфраструктуре у Републици Србији.

Поред инвестиционог замах, успешно је остварен и други приоритет НИС Групе - задржана је стабилност на домаћем тржишту које је уредно снабдевано свим врстама нафтних деривата. Допринос енергетској стабилности Републике Србије биће један од основних циљева НИС Групе и у наставку године.

Када је реч о финансијским резултатима НИС-а, они су у складу са актуелним макроекономским околностима, пре свега нижим ценама нафте и регулацијом цена горива. Тако је просечна цена нафте „Brent“ у извештајном периоду износила 82,1 долар за барел што је 22 одсто ниже од просечне цене из периода јануар-септембар прошле године. Нето добит НИС Групе у периоду јануар-септембар износи 31,8 милијарди динара, што је 54 одсто мање у поређењу са истим периодом прошле године. Показатељ EBITDA нижи је 46 одсто и износи 56,5 милијарди динара. Обрачунате обавезе НИС Групе по основу јавних прихода су 181,7 милијарди динара, што је 2 одсто мање у поређењу са првих девет месеци 2022. године. Поред тога, НИС је стабилности буџета Републике Србије допринео и путем исплате дивиденде за 2022. годину у рекордном износу од 23.364.924.716 динара. Истовремено је смањена и задуженост према банкама која на крају периода износи 548,1 милион евра, што је четири одсто мање у односу на крај септембра прошле године.

Добри резултати остварени су и када је реч о оперативним показатељима. Производња нафте и гаса износи 868,1 хиљаду условних тона, што је 1,3 одсто мање у поређењу са прошлом годином. Обим прераде сирове нафте и полупроизвода смањен је шест одсто и износи 3,054 милиона тона. Укупно је продато 2,995 милиона тона нафтних деривата, што је седам одсто мање у поређењу са периодом јануар-септембар 2022. године. Остварени резултати у складу су са мањом потражњом за нафтним дериватима на кључним тржиштима.

Као одговорна компанија, НИС је наставио да подржава напоре за побољшање стандарда грађана Србије и потписао Споразум о сарадњи са Републичким фондом за пензијско и инвалидско осигурање којим се дефинишу погодности за кориснике Пензионерских картица приликом куповине горива и допунског асортимана на свим НИС Петрол и Газпром бензинским станицама.

Извештај управе о пословању

Важни догађаји

Јануар – Септембар

Поставка соларних панела на три ССГ

Проширење мреже ССГ са ТАГ уређајима

Компанија НИС је под окриљем кампање „Да се нове наде роде“ уручила 225 поклон пакета за прворођене бебе у 2023. години у 15 изабраних породилишта у Србији

Уз подршку компаније НИС, одржана је прва ФИДЕ шаховска олимпијада за особе са инвалидитетом

Потписивање уговора за закуп ССГ Ниш исток

Мобилна апликација компаније НИС – Drive.Go, награђена је специјалним признањем часописа „PC Press“ – „Топ 50“ најбољих онлајн садржаја, у категорији „Digital Innovation“

Антон Черепанов, заменик генералног директора НИС-а, представио је стручној јавности резултате пословања НИС Групе за 2022. годину

У Блоку „Прерада“ одржана прва Научно-техничка конференција, која има за циљ препознавање потенцијала запослених блока и развој њихових компетенција

Почела продаја млазног горива veleпродајном купцу у Бугарској

Вадим Смирнов, заменик генералног директора НИС-а, учествовао је на панелу „Образовање: путеви ка компетенцијама“ на Копаоник бизнис форуму и представио напоре НИС-а на подршци образовању у Србији

Завршен је тестни режим електронских дозвола за рад у Блоку „Прерада“

НИС а.д. Нови Сад је добио награду магазина „Diplomacy&Commerce“ за најбољу друштвено одговорну кампању у 2022. години, као и специјалну плакету „Вечерњих новости“ за вишегодишње хумане активности

Започета седма сезона студентске праксе у НИС-у у оквиру програма „NIS Calling“

Добијен ISCC¹ сертификат који омогућава да се пласира гориво које је произведено у Блоку „Прерада“, намешавањем минералног дизела и биодизела

Учешће представника Блока „Прерада“ на међународној конференцији „Petrochemical and Refining Congress 2023“

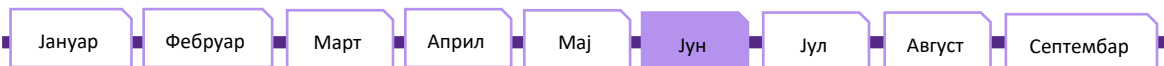
Одбор директора НИС а.д. Нови Сад одобрио је 60 милиона евра за подршку пројектима Владе Републике Србије из области образовања, социјалне и здравствене заштите

Фотонапонске електране постављене су на још 7 бензинских станица НИС-а чиме је овај пројекат реализован на укупно 15 објеката

НИС добио признање „Капетан Миша Анастасијевић“ у категорији „Лидер друштвене одговорности“ за 15 година спровођења програма „Заједници заједно“

Објављен је Извештај о одрживом развоју за 2022. годину, 13. узастопни компанијски верификовани извештај о одрживом развоју

Министарка науке, технолошког развоја и иновација у Влади Републике Србије, др Јелена Беговић, посетила је Научно-технолошки центар НИС-а у Новом Саду

У складу са Уговором о стратешком партнерству између Републике Србије, НИС а.д. Нови Сад и ХИП Петрохемије, 9. јуна је дошло до затварања трансакције.

Запослени из Блока „Прерада“ представили су пројекат смањења отиска CO₂ и повећања енергетске ефикасности вакуум дестилације на завршном догађају пројекта „Young Energy Europe 2.0“ одржаном у Берлину

Проширење мреже ССГ са електропуњачима за возила (ССГ Бачки Виногради)

Скупштина акционара НИС а.д. Нови Сад одржала је XV редовну седницу на којој је, између осталог, донела одлуку о исплати дивиденди акционарима за 2022. годину

НИС је расписао конкурс у оквиру програма „Заједници заједно“ за 2023. годину у чијем је фокусу подршка развоју науке и образовања у партнерским градовима и општинама широм Србије

НИС и чланови њеног Клуба волонтера, заједно са генералним директором Кирилом Тјурдењевим, учествовали су у акцији чишћења Националног парка „Фрушка гора“

Завршено укључење у рад 10 нових вакуум аутоцистерни за транспорт опасне робе (АДР)

¹International Sustainability & Carbon Certification је међународно признат стандард за одрживу контролу биомасе и биогорива.

Пуштање у рад ССГ Брус, Косјерић

Научно-технолошки центар НИС а.д. Нови Сад и Центар за истраживање и развој државне нафтне компаније из Анголе потписали су Меморандум о разумевању

У оквиру процеса дигитализације, на нафтним бушотинама НИС-а примењена је *ЕСО* дигитална платформа, важна за процес мониторинга и контролу израде бушотина

НИС је на име дивиденде за 2022. годину акционарима исплатио 23.364.924.716 динара (у бруто износу), што је највећи годишњи износ исплаћен од почетка исплате дивиденде 2013. године.

У првих 9 месеци избушено је 38 разрадних бушотина у Србији, 2 истражне бушотине у Србији, једна разрадна бушотина у Румунији. У првих 9 месеци ове године пуштене су у рад 34 разрадне бушотине у Србији и 1 истражна бушотина у Србији

На основу уговора о реализацији 2D пројеката у току је аквизиција сеизмичких података на истражном простору у Турској током првих девет месеци ове године

У првих девет месеци на нафтном пољу Иђош спроводе се радови на опремању објеката површинском инфраструктуром

Реализација пројеката „Санације цевовода Јерменовци“ током трећег квартала 2023. године, као и „Санација цевовода СС4 до АМУ-3 Је“, као и пројеката „Замена компресорских јединица Кикинда поље“ и „Одлагање слојне воде СОС Сираково“ и додатни радови на повезивању пумпе на СНГС Русанда

Почетак рада нове ССГ Соколићи 2 са рестораном

Почетак градње нове ССГ Бечеј 2 и реконструкције ССГ Бајмок

Започета је четврта сезона програма запошљавања младих „NIS Energy“. Овај програм добитник је „Digital Awards“ награде за *HR Employer branding online* кампању која је додељена у оквиру конференције #Digital2023

Кирил Тјурдењев, генерални директор НИС-а, учествовао је на панелу посвећеном одрживом развоју „Наша одржива заједница“ на ком су учествовали и Дубравка Ђедовић Хандановић, министарка рударства и енергетике Републике Србије и Милун Тодоровић, градоначелник Чачка

Компанија НИС и Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање потписали су Споразум о сарадњи којим се дефинишу погодности за кориснике пензионерских картица приликом куповине горива и допунског асортимана на свим NIS Petrol и Gazprom бензинским станицама

НИС Група

НИС Група је један од највећих вертикално интегрисаних енергетских система у југоисточној Европи, чије су основне делатности истраживање, производња и прерада нафте и природног гаса, промет широког асортимана нафтних и гасних деривата, као и реализација пројеката у области енергетике и петрохемије.

Седиште НИС-а и главне активне налазе се у Републици Србији, док су представништва и зависна друштва отворена у још неколико земаља света, пре свега у суседним државама. Најважнији ресурс НИС Групе чини тим од око 12.000 запослених.

Циљ НИС-а је да у изазовним макроекономским околностима обезбеди нове вредности за своје акционаре, запослене и заједницу, као и да пружи свој допринос енергетској стабилности на тржиштима на којима послује.

Поред пословних активности, НИС континуирано реализује и бројне друштвено одговорне пројекте чији је циљ да се унапреди живот свих грађана. Активности у овој области посебно су усмерене на младе људе, као носиоце будућег развоја.

НИС Група је посвећена унапређењу заштите животне средине и значајна средства издваја за реализацију еколошких пројеката и пројеката који доприносе заштити животне средине. У области безбедности на раду циљ НИС-а су радни процеси без повреда и штетних утицаја на животну средину.

Делатности

Пословне активности НИС Групе организоване су у оквиру матичног друштва НИС а.д. Нови Сад кроз Блок „Истраживање и производња” и „Downstream”, а подршку им пружа девет Функција унутар матичног Друштва:

- Функција за финансије, економику, планирање и рачуноводство,
- Функција за стратегију и инвестиције,
- Функција за набавку,
- Функција за организациона питања,
- Функција за HSE,
- Функција за правна и корпоративна питања,
- Функција за корпоративну заштиту,
- Функција за односе са државним органима и корпоративне комуникације,
- Функција за интерну ревизију, ризике и интерне контроле.

Један од заменика генералног директора задужен је за петрохемијске послове.

Блок „Истраживање и производња”

Истраживање и производња

НИС је једина компанија у Србији која се бави истраживањем и производњом нафте и гаса. У овој бизнис области, НИС континуирано спроводи активности које обухватају оперативну подршку производњи, управљање резервама нафте и гаса, управљање разрадом лежишта нафте и гаса, као и велике пројекте у области истраживања и производње.

Већина нафтних и гасних поља НИС-а је у Србији, док компанија истражне радове изводи и у Румунији и Босни и Херцеговини. Најстарија инострана концесија НИС-а је у Анголи, где производња траје од 1985. године.

У оквиру Блока „Истраживање и производња” у Елемиру код Зрењанина послују погон за припрему природног гаса, производњу ТНГ-а и газолена и уклањање CO₂, као и аминско постројење за пречишћавање природног гаса, у ком се примењује HiPACT технологија (*High Pressure Acidgas Capture Technology*). Начин прераде гаса у овом постројењу је такав да спречава испуштање угљен-диоксида у атмосферу, па се поред бизнис-ефеката остварују и значајне еколошке користи.

Поред тога, НИС је у Елемиру отворио савремени Тренинг центар за обуку радника у нафтној индустрији. У питању је јединствени комплекс са модерном опремом у коме се обука изводи у реалним условима, са

могућношћу симулације свих задатака са којима се нафташи сусрећу у процесу производње, припреме и отпреме нафте и гаса.

У области Истраживања и производње научно-технолошку подршку НИС Групи пружа зависно друштво Научно-технолошки центар НТЦ НИС – Нафтагас д.о.о. Нови Сад.

Сервиси

НИС поседује сопствене сервисне капацитете, који задовољавају потребе Групе и пружају услуге трећим лицима. Сервиси пружају услуге у области истраживања и производње нафте и гаса путем геофизичких испитивања, израде, опремања и ремонта бушотина, као и спровођења специјалних операција и мерења на бушотинама. Ови сервисни капацитети пружају и услуге одржавања средстава за рад, изградње и одржавања нафтно-гасних система и објеката. У овом сегменту пословања, циљ је јачање присуства на међународном тржишту. Управо из тог разлога, приоритет је модернизација опреме, обезбеђивање што бољег квалитета пружених услуга, повећање техничко-технолошке ефикасности и раст упослености у НИС-у и другим компанијама.

„Downstream“

„Downstream“ чине Блок „Прерада“, Блок „Промет“, Блок „Енергетика“ и област Петрохемије.

Прерада

Рафинерија нафте у Панчеву једно је од најмодернијих и еколошки најразвијенијих прерађивачких постројења у региону, са максималним пројектованим капацитетом од 4,8 милиона тона годишње. У модернизацију Рафинерије је од 2009. године инвестирано више од 800 милиона евра, од чега су значајна средства издвојена за пројекте заштите животне средине. Рафинерија нафте Панчево производи: моторна горива евро-5 стандарда, авио-гориво, течни нафтни гас, нафтни кокс, уље за ложење, битумене, пропилен, аромате, примарни бензин за пиролизу и друге нафтне деривате (сумпор и други угљоводоници).

Постројење за дубоку прераду са технологијом одложеног коксовања пуштено је у рад 2020. године. Овај пројекат, вредан више од 300 милиона евра, омогућава НИС-у повећану производњу највреднијих горива - дизела, бензина и течног нафтног гаса, као и почетак домаће производње нафтног кокса. Наставља се са модернизацијом Рафинерије, а капитални пројекат је реконструкција FCC (постројења каталитичког крекинга) и изградња новог постројења за производњу ETBE (високооктанске компоненте бензина), која је започета 2021. године.

У 2023. години приоритет Блока „Прерада“ је континуирана производња нафтних деривата како би се допринело уредном снабдевању тржишта у изазовним околностима.

У Рафинерији се континуално спроводе активности на проналажењу додатних мера за повећање ефикасности и смањење трошкова, а спроводе се и пројекти дигитализације.

Промет

У Србији и земљама региона НИС управља мрежом са више од 400 бензинских станица, од којих је више од 80 ван граница Србије. Малопродајна мрежа НИС највећа је на домаћем тржишту, а Друштво пословање у овој области развија и у суседним државама – Босни и Херцеговини, Бугарској и Румунији.

НИС на тржишту наступа са два малопродајна брэнда: NIS Petrol и GAZPROM (премијум брэнд у овом сегменту) и бензинске станице НИС Групе синоним су за квалитетну понуду горива и додатног асортимана, као и за савремене услуге које излазе у сусрет потребама потрошача. НИС континуирано улаже у развој своје малопродајне мреже, и у унапређење квалитета робе и услуга. Један од приоритета су и дигитални пројекти чиме се потрошачима омогућују сервиси у складу са савременим трендовима, попут плаћања за гориво без одласка на платно место, дигитализација програма лојалности, и тако даље.

Структура промета НИС-а, поред малопродаје готових нафтних деривата, течног нафтног гаса и низа пратећих производа, обухвата и извозне и домаће veleпродајне испоруке, гаса и нафтних деривата. Уз то, НИС развија

снабдевање авио-горивом и снабдевање пловних објеката горивом битумена – као посебне пословне правце.

Све врсте горива пролазе строгу и редовну лабораторијску контролу и одговарају највишим домаћим и међународним стандардима.

Енергетика

Ова делатност обухвата производњу електричне и топлотне енергије из конвенционалних и обновљивих извора енергије, централизовано управљање портфолијом природног гаса за цео НИС (производњу и продају компримованог природног гаса, продају природног гаса), трговину електричном енергијом, развој и увођење стратешки важних енергетских пројеката, као и развој и имплементацију пројеката за повећање енергетске ефикасности.

Основни фокус Блока „Енергетика” је ширење обима посла у области производње и трговине електричном енергијом, управљање енергетским ресурсима Друштва, укључујући ТЕ-ТО Панчево, као и унапређење енергетске ефикасности и поузданости у оквиру НИС Групе. Задатак Блока „Енергетика” је, између осталог, убрзање енергетске транзиције НИС-а.

Изградња савремене комбиноване гасно-парне термоелектране-топлане Панчево (ТЕ-ТО Панчево) на природни гас завршена је 2022. године. Произведена електрична енергија се испоручује у преносни електроенергетски систем Србије, чиме НИС доприноси енергетској стабилности Републике Србије. Главна предност ТЕ-ТО Панчево је што се из природног гаса као горива истовремено производе топлотна енергија у облику процесне паре за потребе Рафинерије нафте Панчево и електрична енергија.

Од 2013. године на нафтним и гасним пољима на осам локација у Србији НИС је пустио у рад мале електране инсталисане електричне снаге 14,5 MWe. Еколошка предност ових постројења је у производњи електричне и топлотне енергије из гаса који раније није био искоришћен због лошег квалитета, велике количине угљен-диоксида и азота или није могао бити валоризован због непостојања гасне инфраструктуре. Произведена топлотна и електрична енергија се користе за потребе НИС-а, али се електрична енергија продаје и на тржишту. Такође, производња електричне енергије обавља се и на гасном пољу Жомбољ у Румунији, при чему се електрична енергија продаје на локалном тржишту.

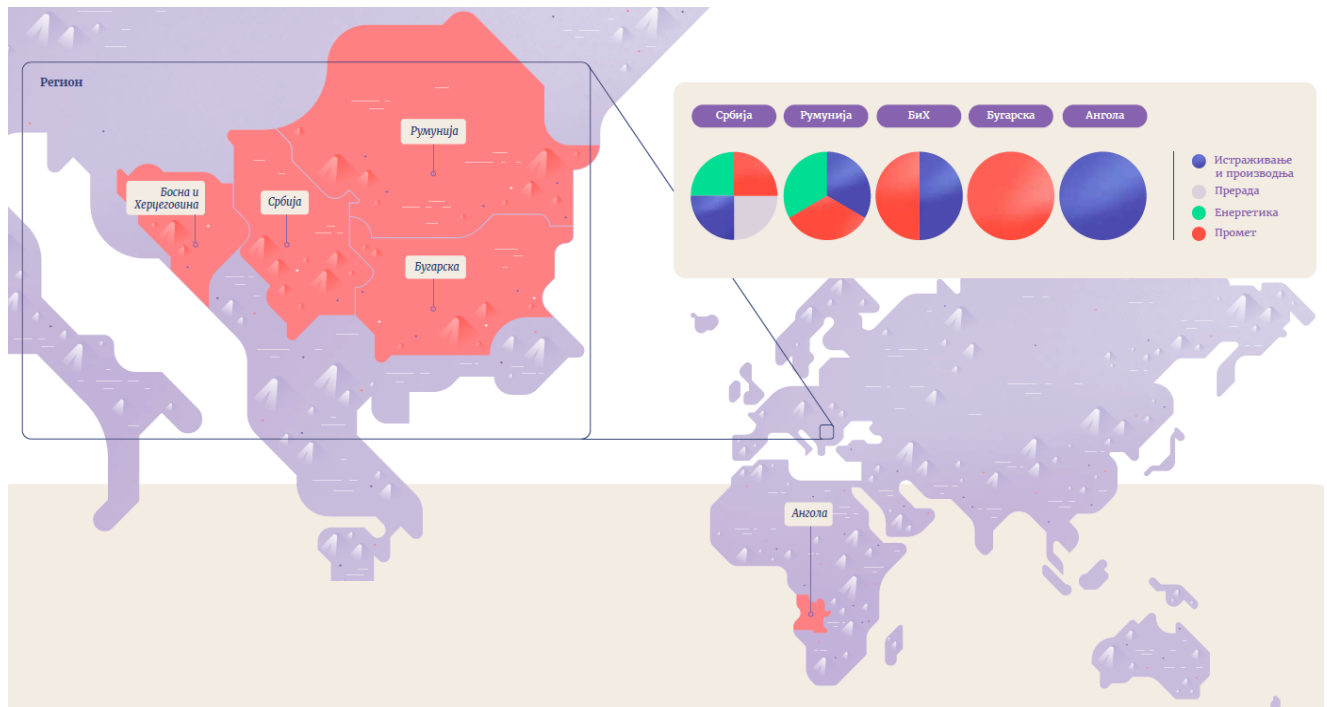
У 2022. години се започело са изградњом соларних фотонапонских електрана и завршена је изградња на 8 ССГ. У 2023. години се наставља са изградњом ФНЕ на другим објектима НИС-а.

ХИП Петрохемија

У складу са Уговором о стратешком партнерству између Републике Србије, НИС а.д. Нови Сад и ХИП Петрохемије, 9. јуна је дошло до затварања трансакције. ХИП Петрохемија је највећи произвођач петрохемијских производа у Републици Србији, а Стратегија даљег развоја ХИП Петрохемије засниваће се на модернизацији основних производних капацитета и изградњи нових постројења, затим на повећању енергетске ефикасности и ефикасности пословања, као и на реализацији пројеката из области заштите животне средине.

Земље пословања

Један од стратешких циљева НИС-а је и развој пословања и јачање конкурентности на тржишту региона. Зато се, поред Србије, пословање НИС-а развија и у суседним државама, а регионално ширење одвија се у два главна правца – у Румунији и Босни и Херцеговини на пољу истраживања и производње нафте и гаса, док се малопродајна мрежа развија у Босни и Херцеговини, Бугарској и Румунији. Додатно, НИС је своје активности у области трговине електричном енергијом проширио и на регионална тржишта.

Управљање ризицима

Интегрисани систем управљања ризицима

Управљање ризицима је континуиран и систематичан пословни процес који пружа подршку при доношењу управљачких одлука и испуњавању циљева Друштва у условима изложености ризицима. Ризик је негативан утицај на циљеве Друштва у случају реализације ризичног догађаја. Друштво је у пословању изложено различитим ризицима, чија реализација може да доведе до одступања од постављених циљева.

У Друштву је формиран Сектор за мониторинг ризика и интерних контрола, који врши континуирани мониторинг процеса управљања ризицима, координира и унапређује овај бизнис процес. Основни принцип система управљања ризицима у Друштву подразумева да одговорност за управљање ризицима носе власници ризика, односно власници пословних процеса у Друштву. Овакав приступ омогућава да се у свим процесима Друштва дефинише одговорност за управљање ризицима, као и да се припреме одговарајући одговори на ризике и израде планови мера за управљање ризицима на нивоу пословних процеса, односно Друштва као целине.

У свом пословању Друштво је изложено следећим најзначајнијим ризицима:

Нефинансијски ризици

ОПИС РИЗИКА	МЕРЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА
Оперативни ризици	
HSE ризици	
Природа пословања Друштва излаже нас ризицима по здравље, безбедност и животну средину.	У циљу заштите запослених, опреме и постројења, животне средине као и испуњења законских обавеза Друштво континуирано спроводи надзор радних процеса, запослених, средстава за рад, услова радне и животне околине и правовремено усаглашава нормативно-методолошка документа са променама у законодавству Републике Србије и контролише поступање у складу са истим. Друштво правовремено реализује корективне мере наложене из истрага HSE догађаја, кроз систем опсервирања, корпоративног надзора и екстерних инспекција. Спровode се обуке за HSE оспособљавање запослених.
HR ризици	
Висококвалификован кадар је кључан за ефикасно пословање предузећа.	Друштво спроводи широк спектар мера како би привукло и задржало квалификоване стручњаке у Друштву. Неке од мера за привлачење квалификованог кадра су: програм ране регрутације (сарадња са образовним установама, стипендирање студената), програм <i>NIS Calling</i> , <i>NIS Energy</i> , програм „Повратак у Србију”.
	Програми који се спроводе за останак запослених су: Програм управљања талентима, Програм развоја талената, стручне обуке запослених, поступак процене запослених по основу перформанси и потенцијала – идентификовање талената и дефинисање плана наследника за кључне позиције у компанији, тренинзи за руководство и увођење јединственог система за управљање талентима.

ИТ ризици

Услед све веће зависности пословних процеса Друштва од информационих технологија, аутоматизације и телекомуникација, Друштво је изложено ризицима обезбеђења очекиване доступности сервиса и непрекидности пословања.

Друштво управља овим ризицима помоћу низа мера, које укључују ИТ стандарде, алате за мониторинг система, врши резервно копирање података и тестира поступак за опоравак сервиса. Друштво, такође, настоји да прати и имплементира нове технологије и набавља нову опрему у циљу повећања квалитета и континуитета доступности сервиса.

Ризици информационе безбедности

Друштво је изложено ризицима услед могућег нарушавања интегритета, поверљивости и расположивости информација.

Заштита информација у Друштву подразумева активности које, кроз рад са информацијама, позитивно утичу на пословање у циљу одржавања континуитета пословних процеса и свођења пословних ризика на најмању могућу меру.

Систем заштите информација Друштва је целина коју чине правила прописана налогодавним и нормативно-методолошким документима, одговарајуће организационо-техничке мере и активности у циљу обезбеђивања и контроле примене прописаних мера заштите.

Пројектни ризици

У оквиру НИС Групе је успостављен доследан и јасан процес управљања ризицима у реализацији инвестиционих пројеката који је у потпуности усклађен са PMI стандардима (*Project Management Institute*).

Ефикасно управљање ризицима на пројектима се огледа у повећању вероватноће и утицаја позитивних догађаја, односно кроз смањење вероватноће и утицаја негативних догађаја на пројекат, што омогућава израду реалнијих планова управљања пројектом и повећава извесност достизања постављених циљева пројекта.

За сваки инвестициони пројекат се још у фази планирања и припреме израђује детаљан план управљања ризицима. Том приликом се посебна пажња посвећује идентификацији ризика који су значајни за одређени инвестициони пројекат, анализи идентификованих ризика (квалитативна и квантитативна анализа), планирању „стратегије одговора”, односно, адекватних мера (кроз дефинисање превентивних активности, корективних и резервних планова деловања), утврђивању нивоа толеранције на препознате ризике, као и дефинисању одговорних лица за спровођење мера и лица за редовну ревизију пројектних ризика. Све наведено се обједињује у својеврсни Регистар ризика на пројекту.

Политички ризици

Погоршање геополитичке ситуације као последица даљег развоја догађаја у Украјини довело је до појачане волатилности на робним и финансијским тржиштима. Најављене су бројне санкције како би се ограничило пословање руских субјеката, а у таквој ситуацији, то би могло додатно да утиче на пословање Групе.

Група тренутно наставља да врши процену утицаја нових санкција на своје пословање.

Руководство предузима неопходне мере да обезбеди одрживост пословања Групе. Међутим, будуће ефекте тренутне економске ситуације тешко је предвидети, а тренутна очекивања и процене руководства могу се разликовати од стварних резултата.

Финансијски ризици

ОПИС РИЗИКА

МЕРЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

Кредитни ризици

Настају код новчаних средстава, депозита у банкама и финансијским институцијама, интеркомпанијских кредита/зајмова датих трећим лицима, као и приликом продаје нафтних деривата са одложеним плаћањем.

Управљање кредитним ризицима је успостављено на нивоу НИС Групе. У погледу кредитних лимита, банке се рангирају према утврђеним методологијама за кључне и остале банке, у сврху одређивања максималног износа изложености Друштва према банци у било ком моменту (кроз депозите, инструменте документарног пословања: банкарске гаранције, акредитиве, итд. – издате у корист НИС а.д. Нови Сад).

По питању потраживања од купаца, развијена је методологија кредитних лимита на основу које се дефинише ниво изложености према одређеним купцима, у зависности од њихових финансијских показатеља.

Ризик ликвидности

Ризик ликвидности је ризик да ће НИС Група имати потешкоћа у испуњавању својих доспелих обавеза. Реч је о ризику непостојања одговарајућих извора финансирања пословних активности НИС Групе.

НИС Група непрестано прати стање своје ликвидности у циљу обезбеђења довољно готовине за потребе оперативног, инвестиционог и финансијског пословања. У ову сврху врши се непрестано уговарање и обезбеђивање довољно расположивих кредитних и документарних линија, уз истовремено поштовање максималног дозвољеног нивоа кредитног дуга (лимит поставља матично Друштво), као и испуњење обавеза из уговора са пословним банкама (ковенанте).

Робно-ценовни ризици

НИС Група је због своје основне активности изложена ризицима промене цена, и то цена сирове нафте и нафтних деривата и петрохемисјских производа које утичу на вредност залиха и марже у преради нафте и производњи петрохемисјских производа што даље утиче на будуће токове новца.

Део ових ризика се елиминише кроз прилагођавање продајних цена нафтних деривата променама цена нафте и деривата.

Осим тога, у циљу смањења потенцијалног негативног утицаја овог ризика на финансијски резултат Друштва, спроводе се следеће мере:

- Годишње планирање, засновано на изради више сценарија, праћење планова и благовремено кориговање оперативних планова набавке сирове нафте;
- Редовна заседања Комисије Друштва за набавку/продају сирове нафте ради разматрања свих најзначајнијих питања;
- Стална, интензивна провера нових потенцијалних испоручилаца кроз процедуралну проверу истих, а по упитима и писмима заинтересованости које достављају НИС-у
- Максимално настојање да се у рестриктивним условима јако израженим већ од краја првог квартала 2022. године, обезбеди континуирано снабдевање сировом нафтом у потребним количинама, али и по типу нафте која би одговарала плановима прераде и планиране производње /асортимана деривата;
- Додатна оптимизација процеса набавке на основу одлуке Владе Републике Србије да почев од марта 2022. па до

краја године, као и у 2023. години сирова нафта буде изузета од плаћања царинских дажбина;

- Стална настојања да се оптимизују процеси и тежња ка што бољим економским ефектима и показатељима;
- Праћење тржишних услова током целе календарске године и прикупљање информација од ино-компанија које су еминентни, поуздани трејдери на европском тржишту, а и шире, како би се што боље сагледали потенцијални услови за спровођење и реализацију спот-набавки.

Валутни/девизни ризици

Друштво послује у међународним оквирима и изложено је ризику промене курса страних валута, који проистиче из пословања са различитим валутама, првенствено *EUR* и *USD*. Ризик проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза.

Део ризика који се односи на утицај промене курса националне валуте према *USD* и утицај овог фактора на цене нафтних деривата неутралише се кроз природни хеџинг продајних цена нафтних деривата које се прилагођавају променама курса. Осим тога, користе се и инструменти управљања ризицима као што су форвард трансакције и сукцесивне куповине девиза на девизном тржишту, које доприносе смањењу ефекта негативних курсних разлика у ситуацији депресијације националне валуте према *EUR* (валута у којој се измирује највећи део девизних обавеза Друштва, након увођења санкционих ограничења). У остале мере спадају и уравнотежавање девизног подбиланса, у смислу уједначавања валута наплате извоза са валутама девизних обавеза, управљање валутном структуром кредитног портфолија и сл.

Каматни ризици

Друштво је изложено ризику промене каматне стопе – и са аспекта задуживања код банака, и са аспекта пласирања средстава.

Друштво се задужује код пословних банака по променљивим или фиксним каматним стопама, у зависности од пројекција промена базних каматних стопа на тржишту новца и могућности пословних банака да нуде фиксне каматне стопе за кредите. Пласирање новчаних средстава у виду интеркомпанијских кредита/зајмова датих трећим лицима се врши, такође, по променљивим или фиксним каматним стопама, док се пласирање новчаних средстава у виду орочених или *a vista* депозита врши углавном по фиксним каматним стопама. Пласирање новчаних средстава у виду депозита врши се у складу са методологијом кредитних лимита пословних банака (средства се по реципроцитету пласирају само код кључних пословних банака код којих се Друштво задужује по основу кредита, односно кредитних/документарних линија). У том смислу, приход и новчани токови по основу банкарских депозита и делом датих интеркомпанијских кредита у највећој мери не зависе од промена базних каматних стопа, док обавезе према банкама и интеркомпанијске обавезе које су уговорене по променљивим каматним стопама зависе од промена базних каматних стопа.

У циљу смањења неизвесности повезаних са каматним ризиком, Друштво приликом прикупљања понуда банака за финансирање инсистира на достављању и понуда са фиксним каматним стопама како би се извршило поређење каматних стопа са варијабилним и фиксним каматним

стопама и извршио одабир у складу са актуелном политиком управљања расходима каматних стопа. Поред наведеног, стално се спроводи анализа кретања каматних стопа на финансијском тржишту, као и анализа ограничења и могућности коришћења инструмената каматног хеџинга (каматни свопови, опције и сл.).

Пословно окружење²

Свет³

Иако се од састанка ОПЕС+ одржаног почетком октобра очекивало да ће Саудијска Арабија повећати понуду нафте након скока цена од скоро 30% у трећем кварталу на састанку Заједничког министарског надзорног одбора договорено је одржавање тренутних квота за производњу нафте. Саудијска Арабија је смањила производњу сирове нафте за милион барела дневно, а Москва ограничава извоз за 300.000 дневно, поред ранијих резова које су направиле друге земље ОПЕС. Ово ограничење производње треба да појача напоре предострожности које чине земље ОПЕС+ у циљу подршке стабилности и равнотеже тржишта нафте. Ипак је наговештено да би Саудијска Арабија могла да интрвенише из својих залиха и спречи превелико оптерећење тржишних цена уколико цене превисе 100 \$/bbl.

Комплетна коалиција ОПЕС+ коју сачињавају 23 земље, одржаће министарски састанак 26. новембра, како би размотрили политику за 2024. годину.

Иако је енергетска транзиција тема скупова о енергетици на глобалном нивоу, у све више анализа се пик потражње за нафтом одлаже на период после 2035. године, па и касније. У свом најновијем прегледу „World Oil Outlook (WOO)“ ОПЕС је значајно повећао своју дугорочну прогнозу потражње за нафтом, и очекује да ће глобална потражња порасти на 116 милиона барела дневно до 2045. године. Извештај ОПЕС-а показује да потражња расте током целог периода, али показује и разлику између снажно растуће потражње за нафтом изван ОЕCD-а и смањење потражње у земљама ОЕCD-а.

Међународни енергетски форум (IEF) упозорава да ће бити потребно континуирано улагање у нову нафту и гас како би се избегле значајне неуравнотежености између понуде и потражње, с обзиром на природне стопе пада постојеће производње. IEF сматра да би без нових инвестиција, постојећа производња нафте и гаса могла пасти за више од 75% до 2050. године, а да су поред тога неопходни и иновативни приступи инвестирању. Неизвесност око потражње за нафтом условљена вирусом корона смањила је капиталне инвестиције за око 25% у односу на време пре пандемије. И прве две године након пандемије инвестиције су и даље биле 25% испод нивоа пре вируса корона.

Сматра се и да ће енергетска транзиција по јединственом путу на глобалном нивоу бити тешко остварива. Уместо тога, неопходан је мултидимензионални приступ који укључује различите ситуације у различитим деловима света, одражавајући различите полазне тачке, различитост приступа политикама.

Ово мишљење посредно потврђује и недавно објављени извештај УН „Global Stocktake“ у којем је наведено да, иако свет још није близу испуњењу циљева Париског споразума из 2015, ипак се много тога се променило у осам година, и да политике борбе против климатских промена увелико мењају свет. Извештај указује и на чињеницу да многе земље не чине довољно како би ублажиле климатске промене и да сви треба да појачају свој допринос декарбонизацији која је при том и енергетски стабилна.

²Извори података за Свет, Цену нафте и Макропараметре: Извештаји Wood Mackenzie, IHS, Bloomberg, Reuters, Национални нафтни комитет Србије, ЕУ комисија. Извори података за Србију: Извештаји НБС, новински чланци: „Данас“, „Bizlife“, „Блиц Бизнис“.

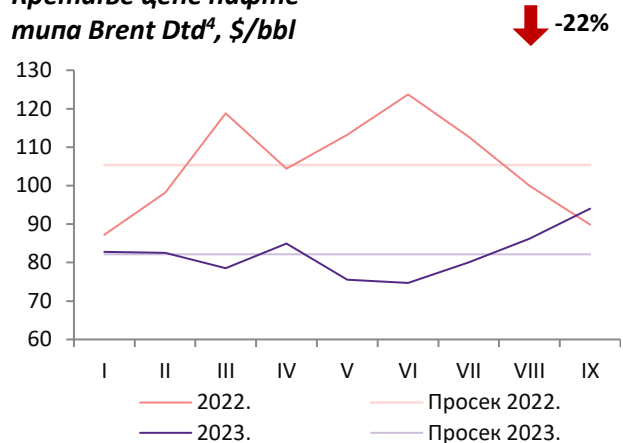
³Извор: EIA, ОПЕС, Oil&Gas Journal, IHS, Wood Mackenzie.

Цена нафте

У првих девет месеци цена нафте типа „Brent” је имала мање осцилације од цене у истом периоду прошле године: цена се у 2023. години кретала у распону од 71,7 до 97,9 \$/bbl (наспрам распона од 79,0 до 137,6 \$/bbl забележеног у истом периоду 2022. године). У трећем кварталу ове године цена се кретала у распону од 75,5 до 97,9 \$/bbl и имала је тренд постепеног раста током целог квартала - Прошле године је цена имала опадајући тренд током целог трећег квартала.

Просечна цена у прва три квартала 2023. од 82,1 \$/bbl је била мања од прошлогодишње за 22%, док је просечна цена забележена у трећем кварталу од 86,8 \$/bbl што је 14% мања од цене забележене у истом периоду прошле године.

**Кретање цене нафте
типа Brent Dtd⁴, \$/bbl**

Након достизања цене од близу 100 \$/bbl аналитичари „Bank of America” су изјавили да, уколико ОПЕКС+ задржи садашње смањење понуде до краја године у односу на позитивну тражњу у Азији, да би цене нафте типа „Brent” могле да буду троцифрене пре 2024. године.

Раст цена нафте додатно утиче на глобалну економију, па је индијски министар за нафту на највећој светској енергетској конференцији „ADIPPEC” одржаној почетком октобра у Абу Дабију рекао да цене нафте морају да падну на нивое од око 80 \$/bbl да би биле добре за економију. Индија је трећи највећи светски корисник нафте и већ дуже време приговара земљама произвођачима да је нафта прескупа.

Али, најновија геополитичка ситуација изазвана ратом у појасу Газе и изјаве да су САД спремне да појачају своје санкције против Русије и Ирана вратиле су цену нафте типа „Brent” на ниво од преко 90 \$/bbl.

Макропараметри

Инфлација и лоше економске прогнозе могу навести Европску централну банку (ЕЦБ) да обустави стално поштравање политике које је довело до повећања кључне каматне стопе ЕЦБ са -0,5% на 3,75% у девет узастопних скокова, констатовано је на састанку Европске комисије одржаном крајем септембра. Комисија је процену раста у 2023. у 27 ЕУ земаља смањила на 0,8%. Слабост домаће потражње и потрошње показују да високе и још увек растуће потрошачке цене за већину добара имају већи утицај него што је било очекивано у претходним пројекцијама ЕЦБ. Ситуацију донекле олакшава пад цена енергије и снажно тржиште рада, које је забележило рекордно ниске стопе незапослености, континуирано ширење запослености и раст плата. Очекује се да ће инфлација у еврозони у просеку износити 5,6% у 2023., док се на нивоу целе ЕУ очекује инфлација од 6,5%. Под утицајем ширег успоравања еврозоне изазваног вишом инфлацијом и пригушујућим утицајем раста каматних стопа Немачка економија ће ове године имати врло успорен раст од свега 0,2%, уз очекивани раст Француске и Шпаније (1,7% и 2,5% респективно)

И Међународни монетарни фонд је у *World Economic Outlook*-у имао исту процену за ЕУ, док на глобалном нивоу очекује да ће просечна светска инфлација у 2023. бити 6,9%, док се за Русију 5,3%, САД 4,1% и Кину очекују ниже стопе раста потрошачких цена (5,3%; 4,1% и 0,7% респективно).

Кретање инфлације у 2023. у Региону ће према ММФ-у бити: Албанија 4,8%, Босна и Херцеговини 5,5%, Бугарска 8,5%, Црна Гора 8,3%, Мађарска 17,7%, Румунија 10,7%, Северна Македонија 10,0%.

⁴Извор: Platts.

Србија⁵

Изражене геополитичке тензије и успоравање активности у еврозони имали су током лета ограничени ефекат на успоравање економске активности у Србији. Привреда Србије је показала знатну отпорност на негативне ефекте глобалне кризе, а инфлација од априла је на опадајућој путањи. Опадању инфлације доприноси мањи раст цена хране и енергије услед попуштања глобалних трошковних притисака, при чему цене ових добара и даље утичу на око 60% укупне међугодишње инфлације. Инфлација је достигла врхунац у првом кварталу 2023. (16,2% је била у марту), док је у септембру била 10,2%. НБС очекује да ће међугодишња инфлација опадати током целе 2023., а њен повратак у границе циља очекује се у другом кварталу 2024.

НБС је задржала референтну каматну стопу од 6,5%. У циљу смањења притисака на грађане који имају стамбене кредите, НБС је у септембру донела Одлуку о привременим мерама за банке којом је ограничила каматну стопу за физичка лица која су корисници првог стамбеног кредита са променљивом каматном стопом, а чији уговорени износ не прелази 200.000 евра. Мера ће важити 15 месеци, а примењује се на октобарску рату. Каматна стопа је ограничена само у смислу њеног даљег раста, док ће банке у случају да дође до снижавања променљивих каматних стопа бити у обавези да изврше усклађивање износа рате за предметне кредите.

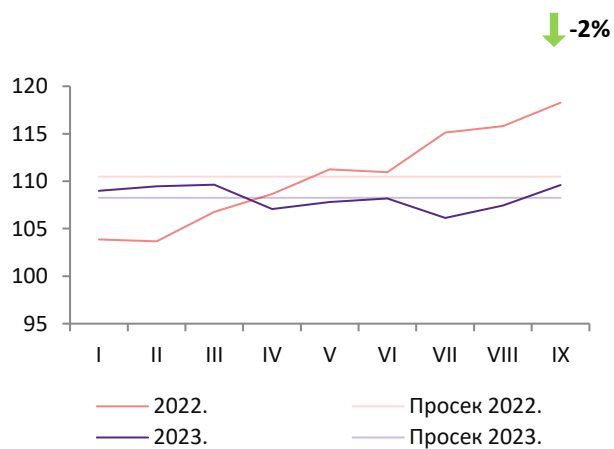
Реални раст БДП-а у другом кварталу 2023. износио је 1,7%, док се у другој половини године очекује већи раст. ММФ очекује стопу раста БДП-а од 2,0% на нивоу ове године, и раст од око 3% у 2024. Због повољних резултата у периоду јануар-август, најновија пројекција текућег дефицита за 2023. је ревидирана на 1,7 млрд евра (2,5% БДП-а).

Убрзан је раст индустријске производње у јулу и августу (сектори „Рударство” и „Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизацијом” увећани су за око 17%, респективно посматрано), а раст је после дужег времена забележио и прерађивачки сектор (2,4%), тако да је кумулативни међугодишњи пораст у периоду јануар-август остао релативно висок (2,4%).

Стопа незапослености се у другом кварталу вратила на ниво из 2022. године (9,6%) и смањена је за 0,5% у односу на први квартал ове године. Формална запосленост је наставила раст у првих осам месеци (2,6% на међугодишњем нивоу).

Просечна бруто зарада у Србији, према обрачуну за јул ове године, износила је 115.664 РСД, док је просечна зарада без пореза и доприноса (нето) била 83.781 РСД). То је нешто ниже од просека зарада у првих седам месеци 2023. (116.077 бруто и 84.143 нето). Медијална нето зарада у јулу износила је 64.734 РСД, што значи да је 50% запослених остварило зараду нижу од тог износа. Просечна медијална зарада у периоду јануар-јул је износила 64.265 РСД.

⁵ Извор: НБС, РЗС, ПКС, новински чланци.

Кретање курса USD/РСД⁶

- Просечна вредност курса USD/РСД у првих девет месеци 2023. године мања је за 2,2 динара, што је за 2% мање у односу на просечну вредност курса у истом периоду 2022. године.
- Током првих девет месеци 2023. године курс USD/РСД већи је за 0,6 динара или за 1%.
- Током првих девет месеци 2022. године курс USD/RSD порастао је за 15,6 динара или за 15%.

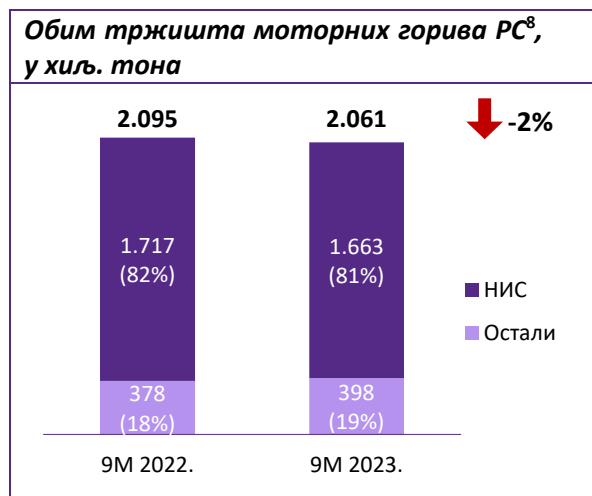
⁶Извор: НБС.

Анализа резултата

Положај на тржишту⁷

Раст потрошње се бележи у готово свим земљама региона. Добра туристичка сезона је довела до значајнијег раста потрошње у Хрватској, док је потрошња у Мађарској нижа због изузетно дугог периода фиксираних цена на изузетно ниском нивоу претходне године.

Положај на тржишту Србије

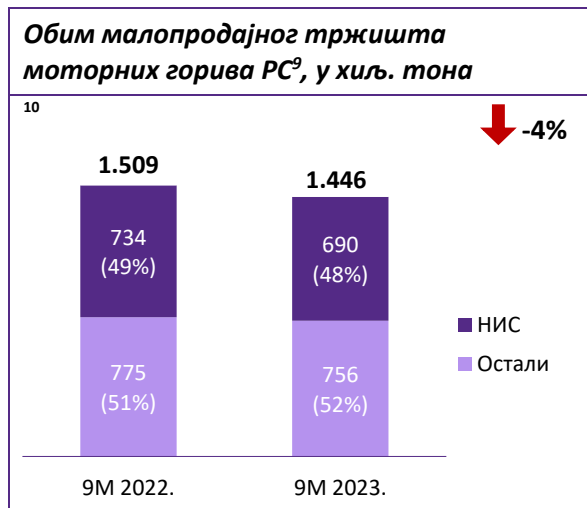
У периоду јануар-септембар 2023. године потрошња нафтних деривата у Србији је у паду за 3,4% у односу на исти период претходне године. Потрошња моторних горива у Србији је у паду за 1,6%. Висок базни период у првој половини 2022. године услед повећања залиха крајњих корисника због страха од могуће несташице утиче на смањење разлике у међугодишњој потрошњи како се година приближава крају.

Раст удела НИС-а на тржишту моторних горива у 2022. години био је повезан са контролисаном ценом деривата која је у континуитету на снази ове године, као и прописана бенефицирана цена за снабдевање пољопривредника. Иако је током другог квартала ове године атрактивност цене дизела за пољопривреднике

била умањена као последица пада котација на светском тржишту чиме је враћена могућност других учесника у промету да конкуришу у овом сегменту, то се у септембру поново изменило значајним скоком цена који је агродизел вратио на станице НИС-а.

Малопродаја: У првих девет месеци 2023. године потрошња бележи пад у односу на 2022. годину за 4%, док је учешће НИС-а мање од учешћа у истом периоду прошле године за 0,9%.

Компанија НИС и у 2023. години обезбеђује сигурно снабдевање тржишта Србије нафтним дериватима у свим каналима продаје. Утицај виших цена и поновни раст продаје агро дизела имаће позитиван утицај на учешће на тржишту за НИС до краја године.

⁷Извори информација на основу којих су креиране пројекције: за Србију – интерне анализе и процене Блока Промет; за процену потрошње у Бугарској и Румунији – PFC и Еуростат и за Босну и Херцеговину – PFC и интерне процене.

⁸Подаци за првих 9М 2023. године дати су на основу процене. Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.

⁹Промет НИС-а и осталих конкурената укључује моторна горива (гас, КПГ-моторно гориво, моторни бензини, дизели). ТНГ боце нису укључене. Подаци за првих 9М 2023. године дати су на основу процене. Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.

¹⁰Малопродаја осталих учесника на тржишту снабдева се од veleпродаје НИС-а и других учесника на veleпродајном тржишту Србије.

Положај на тржиштима Босне и Херцеговине, Бугарске и Румуније

Босна и Херцеговина

У периоду од првих девет месеци 2023. године у Босни и Херцеговини забележен је благи опоравак потрошње моторних горива, као и промета у малопродаји у односу на упоредни период претходне године.

Компанија „Бинго Петрол“ отворила је четврту по реду бензинску станицу, у Класији након што је раније отворила бензинске станице у Тузли, Грачаници и Хаџићима.

Нестро Петрол је 31. августа 2023. године у Бањалуци отворио прву КПГ пунионицу у Републици Српској са могућношћу сипања горива у четири возила истовремено, како теретна тако и путничка. У овај пројекат уложено је више од пола милиона евра, а стратешки план је отварање још осам пунионица на простору Босне и Херцеговине. Осим бензинске станице Нестро Буџак/Лазарево, КПГ гориво је могуће купити и на тачионом месту у кругу Рафинерије нафте Брод.

„HIFA-OIL“ снабдеваће авиокомпаније које послују на мостарском аеродрому. „HIFA-OIL“ данас има највећи терминал за керозин у БиХ, укупног капацитета четири милиона литара. После две године инвестирања и развоја, „HIFA-OIL“ постала је водећи снабдевач керозином аеродрома у Сарајеву, Тузли и Мостару.

Током првог квартала ове године била је на снази Уредба којом се забрањује извоз дизела из Србије, чиме је значајно било отежано снабдевање за НИС малопродајну мрежу и онемогућено снабдевање veleпродајних клијената. У марту је одобрена количинска квота за извоз у БиХ чиме је снабдевање из рафинерије Панчево обновљено, а уредба је на крају марта и формално укинута, тако да је у току другог квартала снабдевање нормализовано.

НИС у Босни и Херцеговини има 41 бензинску станицу (и 1 бензинску станицу у ДОДО режиму).

Тржишно учешће НИС-а на укупном тржишту моторних горива у периоду од првих девет месеци 2023. године износи 23,8%, док учешће на малопродајном тржишту износи 10,2%.

Бугарска

Бугарска прелазна влада одобрила је потписивање меморандума о разумевању са Грчком који ће подстаћи сарадњу у области безбедног увоза сирове нафте путем цевовода. Бугарска и Грчка ће проучити могућности за поновно покретање пројекта изградње нафтовода од егејске луке Александрополис до Бургаса на Црном мору. Земља мора да обезбеди довољно нафте другог порекла да би рафинерија у Црном мору прерађивала 196.000 барела дневно, након што изузеће за руску нафту истекне 2024. године. Рафинерија обезбеђује преко 75 одсто горива за локално тржиште. Бугарске власти навеле су да је са грчким премијером и председником постигнут договор да се на најбржи могући начин настави са пројектом Бургас-Александрополис.

Бугарско Министарство саобраћаја саопштило је да је започело транзицију нафтног терминала Росенец у државно власништво, након раскида уговора о закупу са Лукоилом.

У јуну 2023. године Бугарска је добила дерогацију од забране увоза руске нафте широм ЕУ. Изузеће јој омогућава да настави да увози сирову нафту и нафтне деривате из Русије морским путем до краја 2024. године.

Бугарска антимонополска комисија казнила је нафтну компанију „Лукоил“ због злоупотребе доминантног положаја у тој земљи. Бугарски државни регулатор, образложио је своју одлуку, наводећи да је „Лукоил Бугарска“ искористио своју доминантну позицију вршећи притисак на veleпродајне цене горива, чиме је ометао конкуренцију и штетио интересима потрошача.

У првих девет месеци 2023. године у Бугарској забележен је опоравак промета моторних горива, као и промета у малопродаји у односу на упоредни период претходне године.

НИС је у Бугарској на почетку године управљао мрежом од 34 станице за снабдевање горивом и складиштем нафтних деривата у Костином Броду. Крајем марта број станица је смањен за 4 и током априла за 7 станица због истека уговора о закупу, тако да је укупан број станица на крају трећег квартала износи 23.

Тржишно учешће НИС-а на укупном тржишту моторних горива у периоду од првих девет месеци 2023. године је 3,2%, док учешће на малопродајном тржишту износи 2,7%.

Румунија

Крајем прошле године Влада Румуније је усвојила европску регулативу о увођењу солидарног пореза на нафтну и гасну индустрију од 60% (минимални европски ниво био је 33%). Порез се примењује на разлику између добити из 2022. године и онога што за 20% премашује просек 2017-2021. године. Тако ће бити и 2024. године, за профит из 2023. године.

Планирана вредност инвестиција компаније *KazMunayGas International* (КМГИ у Ромпетрол Рафинаре за 2023. годину је преко 46 милиона долара, од чега је око 40 милиона усмерено у Петромидију, највећу рафинерију у Румунији, која може да обезбеди око 40% националног капацитета прераде. КМГИ следеће године планира генерални ремонт рафинерија Петромидија и Вега, а због тога је од укупних инвестиција планираних за ову годину, за капитално одржавање издвојено око 30 милиона долара, док је већина пројеката реализованих у 2023. години у фази припреме за генерални ремонт 2024. године.

ОМВ Петром је успешно завршио замену четири коморе за коксовање у рафинерији Петробрази. Нове коморе су пројектоване да раде пуним капацитетом најмање две деценије. Улагања у пројекат износила су око 70 милиона евра.

Компанија *Eldrive* има инвестициони буџет од 174 милиона евра за проширење мреже станица за пуњење и жели да изгради прве станице за електричне аутомобиле у Румунији у облику чворишта са 20 места за пуњење. Компанија има преко 120 станица са 200 пунктова за пуњење углавном у урбаној области - Букурешту, Крајови, Констанци, Брашову. План је да своју мрежу прошире за што више тачака како би повећали удобност корисника електричних аутомобила. Крајем 2023. у употреби ће бити скоро 300 станица, са 500 пунктова за пуњење. План је да се покрије цела Румунија, да се изграде чворишта где ће 20 електричних аутомобила моћи истовремено да се пуни. Таква чворишта ће се развијати у близини аутопутева.

У Румунији је у периоду од првих девет месеци 2023. године у односу на исти период претходне године забележен благи опоравак тржишта моторних горива, као и промета у малопродаји.

НИС у Румунији има 19 бензинских станица. Тржишно учешће НИС-а на укупном тржишту моторних горива је 0,5%, док је учешће на малопродајном тржишту 0,7%.

Кључни показатељи пословања

Q3 2023.	Q3 2022.	Δ ¹¹	Показатељ	Јединица мере	9М 2023.	9М 2022.	Δ ¹²
86,8	100,9	-14%	Brent Dtd	\$/bbl	82,1	105,3	-22%
117,2	140,5	-17%	Приходи од продаје	млрд. RSD	304,1	380,8	-20%
18,0	25,7	-30%	Нето добит (губитак)	млрд. RSD	31,8	69,4	-54%
28,1	38,6	-27%	EBITDA ¹³	млрд. RSD	56,5	104,8	-46%
26,4	45,4	-42%	OCF	млрд. RSD	21,6	72,5	-70%
10,4	4,5	+129%	CAPEX ¹⁴	млрд. RSD	21,9	12,1	+80%
74,7	66,7	+12%	Обрачунате обавезе по основу пореза и других јавних прихода ¹⁵	млрд. RSD	181,7	184,6	-2%
548,1	570,6	-4%	Укупна задуженост према банкама ¹⁶	мил. EUR	548,1	570,6	-4%
1,9	1,3	+52%	LTIF ¹⁷	број	1,9	1,3	+52%

¹¹Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде RSD.

¹²Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде RSD.

¹³EBITDA = Приходи од продаје (без акцизе) – трошкови залиха (нафте, нафтних деривата и осталих производа) – оперативни трошкови пословања (OPEX) – остали трошкови на које менаџмент може да утиче.

¹⁴Износи за CAPEX су износи без ПДВ-а.

¹⁵Порези, таксе, накнаде и остали јавни приходи обрачунати за посматрани период. Преглед укључује НИС-ове обавезе за порезе и друге јавне приходе у Србији и у другим земљама у којима послује.

¹⁶Укупна задуженост према банкама (total indebtedness) = укупан дуг према банкама + акредитиви. На дан 30. септембар 2023. године то износи 548 милиона евра укупног дуга по основу кредита, док дуга по основу акредитива није било.

¹⁷Lost Time Injury Frequency – индикатор повреда са изгубљеним данима. Однос броја повреда са боловањем запослених према укупном броју радних сати помножен са милион. Наведени индикатор се израчунава кумулативно од почетка године, а приказан податак представља тренутно стање закључно са 30.09.2023.

Оперативни показатељи

Истраживање и производња

Q3 2023.	Q3 2022.	Δ ¹⁸	Показатељ	Јединица мере	9М 2023.	9М 2022.	Δ ¹⁹
297,6	296,3	+0,4%	Производња нафте и гаса ²⁰	хиљ. т.е.н.	868,1	879,3	-1,3%
206,3	203,6	+1,3%	Производња домаће нафте ²¹	хиљ. тона	605,9	604,2	+0,3%
0,6	1,3	-50%	LTIF ²²	број	0,6	1,3	-50%
10,2	9,3	+9%	EBITDA	млрд. RSD	24,7	34,8	-29%
7,1	3,6	+98%	CAPEX ²³	млрд. RSD	16,0	9,1	+76%

Основни циљ за првих девет месеци 2023. године у Блоку „Истраживање и производња” је био испуњење плана производње угљоводоника и повећање ефикасности геолошко-технолошких активности.

У трећем кварталу 2023. године остварен је укупан обим производње нафте и гаса од 285,9 хиљада условних тона на лежиштима у Србији. Укупан обим производње за трећи квартал 2023. године, укључујући и концесије износи 297,6 хиљада условних тона.

За првих девет месеци 2023. године у Србији је укупно произведено 834,8 хиљада условних тона, односно, 868,1 хиљада условних тона, укључујући и концесије.

У области геологије и разраде лежишта акценат је на очувању високог квалитета изведених ГТА усмерених на увећање производње нафте и гаса.

Геолошко истражни радови и разрада лежишта

У оквиру разрадног бушења активно се спроводи додатно истраживање и утврђивање граница засићења нафтом на активним лежиштима и погушћивање мреже бушотина.

У трећем кварталу 2023. године успешно је избушено и пуштено у рад 13 нових нафтних бушотина, при чему је остварена средња прираст од 6,0 т/дан по бушотини. Од почетка 2023. године од разрадног бушења је укупно добијено 32,1 хиљаде тона нафте.

Такође, у периоду јул-септембар 2023. године, успешно су спроведене геолошко-техничке активности на 42 бушотине са задовољавајућим просечним прирастом.

У 2023. години, наставља се са применом технологије РИР. У трећем кварталу, након примене технологије РИР, пуштено је у рад 15 бушотина и остварена просечна прираст од 1,7 т/дан, а већина операција изведена је на НП Велебит.

Такође, у трећем кварталу, пуштено је у рад 12 бушотина након преласка на нови производни слој са средњим оствареним прирастом од 4,9 т/дан, а укупно је урађено и 12 интензификација, прираст 3,6 т/дан, док је из неактивног фонда оспособљено за рад укупно 3 бушотине, са прирастом од 1,8 т/дан.

Када се узму у обзир све урађене ГТА, остварена је додатна производња нафте од 52,5 хиљада тона.

Истражно бушење и испитивање бушотина

За девет месеци 2023. године избушене су две истражне бушотине. Једна гасна бушотина није потврдила присуство УВ и ликвидирана је након бушења. Друга нафтна бушотина је пуштена у рад у септембру. Овом

¹⁸ Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања

¹⁹ Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања

²⁰ У производњу домаће нафте укључен је и газолин, а у производњи гаса узета је комерцијална производња гаса и лаки кондензат.

²¹ Са газолином.

²² Lost Time Injury Frequency – индикатор повреда са изгубљеним данима. Однос броја повреда са боловањем запослених према укупном броју радних сати помножен са милион. Податак се односи на Блок „Истраживање и производња”. Наведени индикатор се израчунава кумулативно од почетка године, а приказан податак представља тренутно стање закључно са 30.09.2023.

²³ Финансирање, без ПДВ-а.

бушотином је откривено ново лежиште у оквиру истражног простора Иђош, у оквиру реализације геолошко-истражних радова у Блоку „Истраживање и производња” у Србији.

2D/3D сеизмика

У току је комплексна сеизмогеолошка интерпретација података снимљених на истражном простору Средњег Баната, у циљу појачања портфолија новим кандидатима за истражно бушење.

Лиценцне обавезе

Министарству рударства и енергетике је након завршених геолошких истраживања у периоду 2020-2022. године на истражном простору Србија јужно од Саве и Дунава достављен завршни извештај о резултатима изведених геолошких истраживања. Такође, оно је издало и Решење којим се одобрава извођење геолошких истраживања нафте и гаса на истражном простору Подунавље за период 2023-2026 година.

Покрајинском секретаријату за енергетику, грађевинарство и саобраћај су достављени завршни извештаји о резултатима изведених геолошких истраживања на експлоатационим пољима Велебит и Мартонош запад, као и годишњи извештаји о изведеним геолошким истраживањима у 2022. години на истражним просторима: северни Банат, средњи Банат, јужни Банат, северна Бачка и јужна Бачка, као и годишњи извештај о изведеним геолошким истраживањима на експлоатационом пољу Иђош (период од јула 2022. до јула 2023. године). Такође, ради наставка извођења геолошких истраживања на истражном простору северни Банат у 2023. години, Покрајински секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај је у априлу издао одобрење за наставак истраживања.

До краја 2023. године планирано је да се израде завршни извештаји о резултатима геолошких истраживања нафте и гаса на истражним просторима северни Банат, средњи Банат, јужни Банат, северна Бачка и јужна Бачка ради подношења захтева за одобрење за наставак геолошких истраживања у периоду 2024-2026. године на тим истражним просторима. До краја 2023. године ће бити урађени завршни извештаји о изведеним геолошким истраживањима на експлоатационим пољима Брадарац-Маљуревац, Мартонош запад и Бока.

У циљу наставка експлоатације нафте и гаса на експлоатационим пољима НИС а.д. Нови Сад, почетком јуна ове године је прибављено одобрење за проширење одобреног експлоатационог поља Келебија.

У јулу месецу 2023. године прибављено је одобрење за измену граница којима се проширује експлоатационо поље Горњи Брег.

Инострани пројекти

Кључни догађаји у Румунији у трећем кварталу 2023. године:

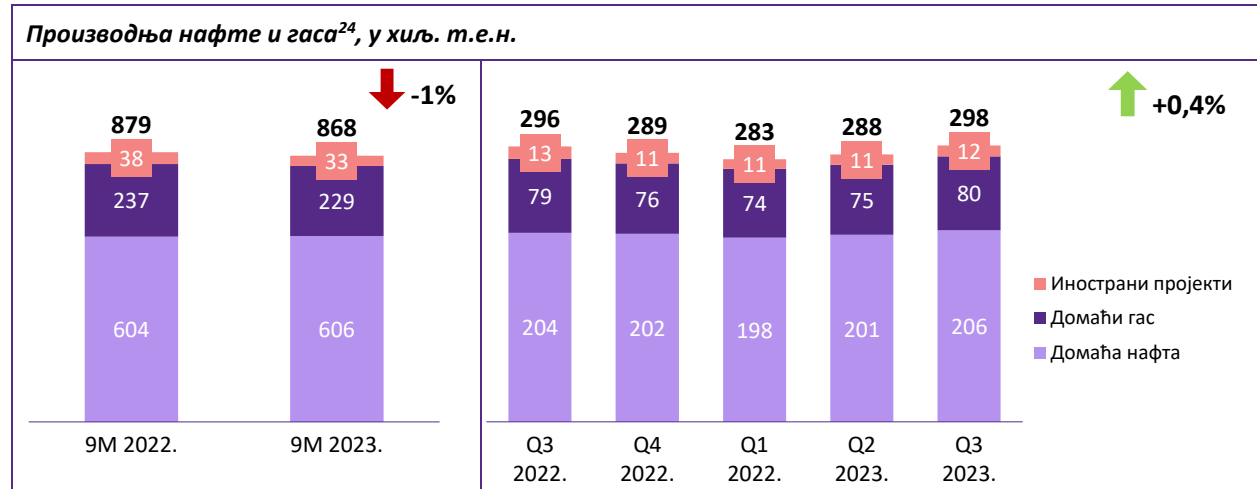
- Пројекат Теремија Север:
 - У делу нафтне инфраструктуре: завршена је адаптација детаљног пројекта инфраструктуре, у току је тендер;
 - У делу гасне инфраструктуре: добијени су сертификати урбанизма за изградњу система за припрему и компримовање гаса и изградња цевовода, завршени су радови на пројектовању цевовода и система за припрему и компримовање гаса (FEED) и у току је детаљно пројектовање;
 - У делу бушења: након седнице Одбора директора НИС-а донето решење о бушењу 2 разрадне бушотине, спроведени су тендери, припремљена локација. Једна бушотина је избушена, започето је бушење друге бушотине.

Кључни догађаји у Босни и Херцеговини у трећем кварталу 2023. године:

- Крајем августа изршена комисијска ревизија Елабората. Потписана ревизиона клаузула и записници, а елаборат предат у Министарство енергетике. Добијено је решење, а захтев за одобравање експлоатационог поља Обудовац предат је у Министарство енергетике Републике Српске;
- Бушотине се налазе у планираном режиму хидродинамичког мерења (мерење враћања притиска).

Оперативни показатељи

У првих девет месеци 2023. године произведено је укупно 868,1 хиљада условних тона нафте и гаса, што је у односу на првих девет месеци прошле године мање за 1%.

²⁴ Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.

Downstream

Кључни показатељи

Q3 2023.	Q3 2022.	Δ ²⁵	Кључни показатељи	Јединица мере	9М 2023.	9М 2022.	Δ ²⁶
1.077,5	1.161,0	-7%	Обим прераде нафте и полупроизвода	хиљ. тона	3.053,6	3.265,1	-6%
1.125,6	1.134,4	-1%	Укупан промет нафтних деривата	хиљ. тона	2.995,0	3.222,3	-7%
253,5	276,9	-8%	Малопродаја Србија	хиљ. тона	684,7	729,4	-6%
425,1	432,0	-2%	Велепродаја Србија ²⁷	хиљ. тона	1.109,6	1.129,9	-2%
44,7	46,9	-5%	Малопродаја иноактиве	хиљ. тона	119,5	143,9	-17%
60,0	22,4	168%	Велепродаја иноактиве	хиљ. тона	158,4	198,2	-20%
342,2	356,3	-4%	Транзит, извоз и БЈ ²⁸	хиљ. тона	922,8	1.020,9	-10%
823,0	805,0	+2%	Промет моторних горива ²⁹	хиљ. тона	2.145,2	2.234,0	-4%
25.944	26.707	-3%	Производња електричне енергије ³⁰	MWh	97.126	95.891	+1%
19,4	29,8	-35%	EBITDA DWS ³¹	млрд. РСД	43,2	76,3	-43%
15,7	24,2	-35%	EBITDA Прерада ³²	млрд. РСД	27,4	72,7	-62%
8,1	5,1	+60%	EBITDA Промет ³³	млрд. РСД	17,8	7,7	+133%
3,0	0,8	раст	CAPEX DWS ³⁴	млрд. РСД	5,4	2,8	+93%
0,6	0,4	+83%	CAPEX Прерада	млрд. РСД	1,5	0,9	+60%
1,9	0,4	раст	CAPEX Промет	млрд. РСД	3,2	1,6	+102%
2,0	1,3	+52%	LTIF DWS ³⁵	број	2,0	1,3	+52%
1,5	2,1	-28%	LTIF Прерада	број	1,5	2,1	-28%
2,4	0,9	+181%	LTIF Промет	број	2,4	0,9	+181%

²⁵ Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.

²⁶ Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.

²⁷ Укључује продају КПГ-а Блока „Енергетика“ и продају уља и мазива погона за производњу мазива.

²⁸ БЈ обухватају продају канала битумен, бункер и авиогорива.

²⁹ Укупан промет моторних горива у Србији и иноактивама.

³⁰ Приказани обим произведене електричне енергије укључује електричну енергију произведену у енергани Панчево, малим електранама и фотонапонским електранама. Укупан обим произведене електричне енергије на ФНЕ за првих 9М 2023. износи 421,8 MWh, док за Q3 2023. износи 216,7 MWh.

³¹ Приказана EBITDA „Downstream“ обухвата EBITDA Блока „Прерада“, Блока „Промет“, Блока Енергетика и остатка „Downstream“.

³² EBITDA Блока „Прерада“ укључује и Енергану у РНП.

³³ EBITDA Блока „Промет“.

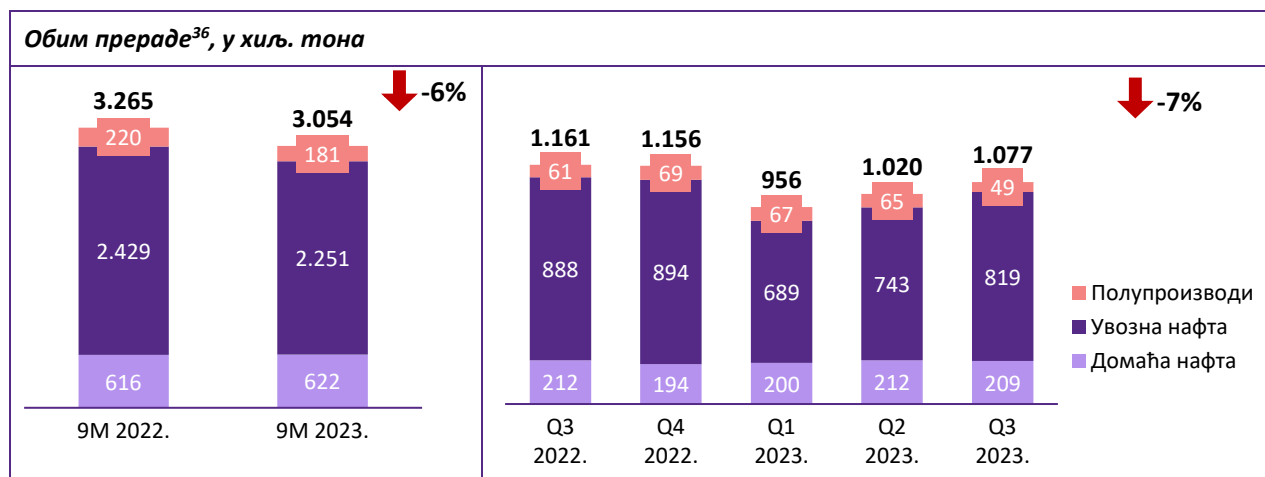
³⁴ Финансирање, без ПДВ-а. Приказан CAPEX „Downstream“ обухвата CAPEX Блока „Прерада“, Блока „Промет“, Блока Енергетика и остатка „Downstream“.

³⁵ Lost Time Injury Frequency – индикатор повреда са изгубљеним данима. Однос броја повреда са боловањем запослених према укупном броју радних сати помножен са милион. Наведени индикатор се израчунава кумулативно од почетка године, а приказан податак представља тренутно стање закључно са 30.09.2023.

Прерада

Фокус Блока „Прерада“ током првих девет месеци 2023. године био је на континуираној производњи и обезбеђивању неопходних залиха, у циљу уредног снабдевања тржишта свим врстама деривата, у складу са плановима и захтевима тржишта, а имајући у виду актуелну ситуацију на тржишту нафте.

Услед изазовних тржишних околности, Блок „Прерада“ је за првих девет месеци 2023. године прерадио скоро 3,05 милиона тона сировине и остварио финансијски резултат EBITDA од око 27,4 милијарди динара.

Активности и обим прераде

Блок „Прерада“ је 2023. годину наставио са амбициозним плановима, иако се пословање током првих девет месеци 2023. године, као и у претходним периодима одвијало у условима ограничених набавки природног гаса, као и осцилацијама цена на тржишту нафте и нафтних деривата. Блок „Прерада“ је своје пословање прилагођавао тржишним условима у циљу континуалног снабдевања тржишта нафтним дериватима и обезбеђења горива за пољопривредну сезону.

Блок „Прерада“ континуирано спроводи активности за проналажење нових и максимизирање постојећих мера за повећање ефикасности и смањење трошкова. За девет месеци 2023. године остварен је ефекат мера за повећање ефикасности у вредности од 0,45 милијарди динара. Развијен је сет додатних мера *Quick Wins* у чијем фокусу је реализација организационо-техничких мера, које не захтевају значајнија улагања, са одмах видљивим резултатима, усмереним претежно на уштеде у потрошњи енергената.

Неке од значајнијих мера које су дале позитивне резултате су:

- Оптимизација процеса на Сулфолану, где се реализацијом двеју мера остварују уштеде у потрошњи паре средњег притиска у количини 3–5t/h
- Оптимизација процеса на постројењу FCC: реализацијом ове мере остварују се уштеде у потрошњи горива на месечном нивоу од око 180 тона природног гаса.

У оквиру ОМС, реализовано је више од 72% планираних активности имплементације најбољих пракси и формирања еталонских постројења у најстаријем делу рафинерије, постројењима Блока 5, затим на МНС комплексу и постројењима Енергане. Спроводи се реализација уговора за посебно уређење и опремање постројења дефинисаном 5S опремом и обезбеђење нових ознака за визуелно означавање опреме и постројења у складу са планом. У оквиру процеса континуалног унапређења обрађено је 29 нових пројеката и иницијатива за повећање енергетске ефикасности алатима *Lean 6 Sigma*.

У марту су, поводом обележавања дана Факултета заштите на раду у Нишу, НИС-ови стручњаци уз учешће колега из Блока „Прерада“ одржали предавања за студенте завршне године смера „Заштита на раду“. Циљ

³⁶Приказани обим прераде не укључује обим прераде ХИП Петрохемије. Укупан обим прераде примарног бензина ХИП Петрохемије за период јул-септембар износи 89,2 хиљаде тона. Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.

посете било је упознавање студената са практичним делом безбедносне културе која се постиже законским регулативама и HSE активностима, а представља основу корпоративне одговорности у компанији.

У Блоку „Прерада“ је током јуна месеца 2023. године завршена прва Научно-техничка конференција (НТК), која је имала за циљ препознавање потенцијала запослених Блока „Прерада“ и развој њихових компетенција, уз подстицање дијалога међу колегама и иницирање нових идеја. Финалисти су представили своје пројекте, а комисија је изгласала најбоље, који су и награђени. Унапређење процеса у Блоку „Прерада“ била је главна водиља за 16 пријављених учесника који су презентovali 10 радова.

Такође, у Блоку „Прерада“ завршен је тестни режим електронских дозвола за рад. Употребом електронских дозвола за рад очекују се бројне предности међу којима су и повећање безбедности и ефикасније обављање посла.

У мају месецу 2023. године успешно је изведена HSE вежба у Рафинерији нафте Панчево, која је показала спремност ватрогасне јединице и колега да се на најефикаснији начин одговори на потенцијални удес. У току вежбе приказано је реаговање на два сценарија: пожар на једном од највећих резервоара у Рафинерији, као и спасавање повређеног радника са висине, односно платформе.

Током маја месеца 2023. године добијен је ISCC сертификат који омогућава да се пласира гориво које је произведено у Блоку „Прерада“, намешавањем минералног дизела и биодизела. Овај сертификат даваће и гаранцију о веродостојности података у редовном годишњем извештају о испуњености критеријума одрживости биогорива.

Током јуна месеца руководиоци ватрогасних јединица успешно су завршили вишедневну теоријско-практичну обуку у области реаговања на ванредне догађаје и ситуације.

Оператери Рафинерије нафте Панчево надметали су се у знању, а први пут и у вештинама, на такмичењу „Најбољи у професији“. Од око 50 колега из Блока „Прерада“ који су показали висок ниво знања, истакло се 16 најбољих.

На завршном догађају пројекта „Young Energy Europe 2.0“ успешно је представљен пројекат смањења отиска CO₂ и повећања енергетске ефикасности вакуум дестилације.

У августу 2023. године започета је друга сезона праксе за оперативне позиције у Блоку „Прерада“. Кроз ову праксу пролазе ученици средњих школа са којима постоји стратешка сарадња у оквиру пројекта „Енергија знања“.

Пројекти

У делу кључног пројекта „Реконструкција постројења FCC и изградње новог постројења ЕТВЕ“ издвајамо следеће:

- Одобрен је на ИО НИС продужетак фазе FEED и активности за 2023-2024 годину;
- Добијени су локацијски услови и поднет захтев за сагласност ревизионе комисије на Идејни пројекат;
- Изабран је извођач радова за реализацију активности у КР-2024;
- У току је избор извођача радова за снимање изведеног стања DCS/ESD система.

У делу инвестиционих пројеката ефикасности издвајамо следеће:

- „Пројекат замене парних турбина (погона компресора GB-2301/2501/2601)“ – пројекат је одобрен у целини, потписан је уговор за испоруку опреме и услуга, реализација је у току;
- „Пројекат реконструкције индустријског колосека у РНП“ – пројекат је одобрен у целини, потписан је уговор за испоруку опреме и услуга, реализација је у току.
- „Пројекат за инсталацију система за аутоматско дозирање и додавање маркера и адитива у моторна горива на Аутопунилишту РНП“ – пројекат је одобрен у целини, потписан је уговор за испоруку опреме и услуга, реализација је у току.
- „Пројекат реконструкције противпожарног система у РНП“ – пројекат је одобрен у целини, потписан је уговор за испоруку опреме и услуга за замену хидрантске мреже.

Промет

Продајни објекти³⁷ и логистика

НИС Група поседује преко 400 активних малопродајних објеката. Највећи број њих, тачније 331 малопродајни објекат налазе се у Републици Србији (од којих је 28 у GAZPROM бренду). У земљама региона НИС поседује 42 бензинске станице у Босни и Херцеговини (32 у GAZPROM бренду), 23 бензинске станице у Бугарској (све у GAZPROM бренду) и 19 бензинских станица у Румунији (све у GAZPROM бренду).

Реконструисане су 3 ССГ у Србији (NIS бренд) и изграђене 2 ССГ једна у Србији (GAZPROM бренд) и једна у БиХ (GAZPROM бренд). До краја године очекује се пуштање у рад још 5 ССГ након модернизације у Србији (2 изградње ССГ, реконструкција 3 ССГ, 1 дугорочни закуп и ребрендинг ССГ).

Настављена је реализација пројекта реконструкције и модернизације складишта нафтних деривата Ниш. Додатно, биће изграђена 3 нова резервоара на складишту НД Ниш – 2 за дизел, 1 за бензин.

До краја године очекује се да буду реконструисани резервоари Г11 и Г12 на складишту Нови Сад за потребе канала продаје авио горива.

Програми лојалности и маркетиншке активности

У првих девет месеци 2023. године у Србији је реализована 191 маркетиншка активност у циљу развоја потрошачких брендова, програма лојалности, унапређења продаје горива и допунског асортимана, као и увођења нових производа.

Издвојили бисмо следеће најважније маркетинг активности, које су обележиле период јул-септембар 2023. године у Србији:

- *Drive.Go* апликација – *image online* кампања у циљу прикупљања нових чланова, повећања броја преузетих апликација. Промоција реализована на друштвеним мрежама и осталим онлајн каналима, путем CRM кампање, PR-а и у сарадњи са дугорочним партнерима. Унапређен је визуелни идентитет и корисничко искуство у апликацији. Додата је нова услуга за кориснике „Мој ауто“. Корисници апликације уз ову услугу имају могућност бележења информација – рок важења саобраћајне и возачке дозволе, као и полису осигурања као и подсетник за важење унетих докумената. За девет месеци 2023. године укупан број активних корисника порастао је за 9.041, у укупном броју 45.776, уз укупан промет путем апликације од око 8,6 милиона литара горива.
- Програм лојалности „Са нама на путу“ – акција у септембру у циљу аквизиције нових СННП корисника као и активације постојећих СННП чланова. Ова кампања је донела: 63.815 преузетих апликација, 61.976 нових виртуелних чланова, 54.526 првих трансакција за 500 бонус поена. У циљу оптимизације, у оквиру СННП апликације омогућено слање фискалног рачуна на мејл потрошача. Укупан број активних корисника СННП апликације за девет месеци 2023. године је 859.210, а нових виртуелних чланова 126.272.
- На друштвеним мрежама смо у трећем кварталу имали 306 *feed* објава и преко 400 *story* објава. Испратили смо догађаје који креирају *#takomoćno iskustvo: Lovefest, Highlander, Aqua ski* национално такмичење.
- *Drive Cafe* – *image* кампања – реализоване све три фазе кампање – промоција производа из гастро понуде, повећање продаје у односу на претходну годину за цео гастро сегмент и повећање гледаности спотова из прве две фазе на телевизијским каналима (2,9 милиона гледалаца), чиме су остварени циљеви кампање.

³⁷Стање на дан 30.09.2023. године.

Остале активности

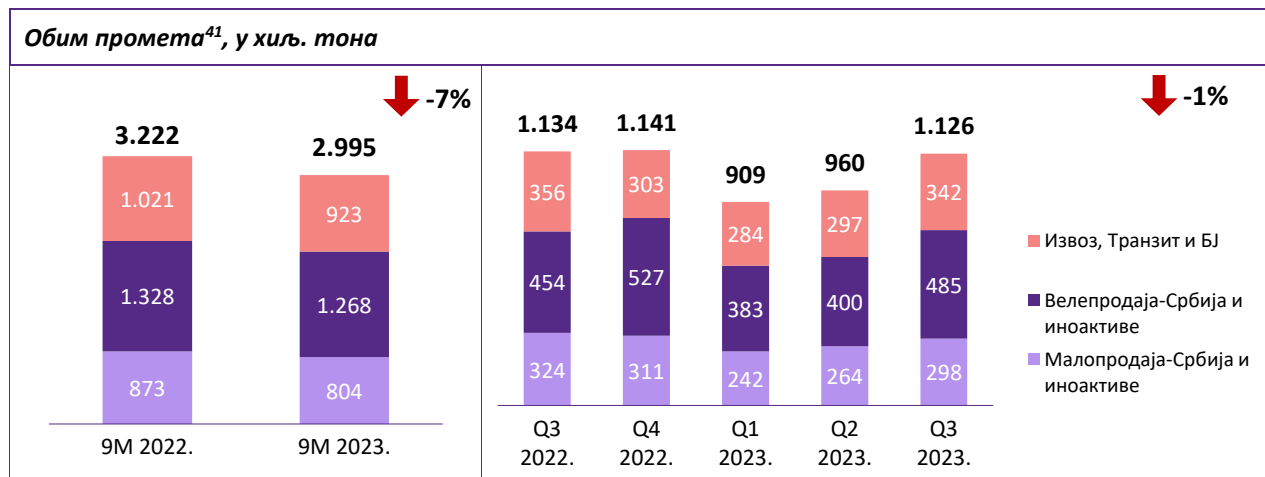
- Настављена подршка запосленима кроз спортску рекреацију која је организована на 104 локација у 27 градова и 20 дисциплина за више од 2.800 запослених, што је за 92% више у односу на исти период прошле године.
- Реализовани су многобројни спортски догађаји уз учешће НИС запослених.

Оперативни показатељи

У првих девет месеци 2023. године забележен је пад промета од 7% у односу на исти период 2022. године, тако да је укупан промет³⁸ износио 2.995 хиљада тона.

- Малопродаја у Србији и иноактивама – пад за 8%, првенствено у ино земљама, услед:
 - геополитичке ситуације у земљама ЕУ (посебно у Румунији и Бугарској због отказа закупа од априла 2023);
 - последица специфичних фактора који се односе на прошлу годину:
 - ограничење малопродајних цена од стране Владе РС на ниском нивоу које су у неким периодима током 2022. биле и ниже од цена земаља у региону,
 - ниска цена за агро купце само на НИС ССГ и цене НИС-а ниже од дефинисаног максимума,
 - раст петрол туризма и међународног транспорта, који су довели до значајног повећања потрошње, продаје и тржишног учешћа НИС-а у 2022.
- Велепродаја у Србији и иноактивама³⁹ – пад за 5% првенствено због:
 - смањења продаје деривата у ино земљама – Босни и Херцеговини и Румунији због забране извоза из Србије
 - повећање продаје дизела у велепродаји у 2022. години као последица државног регулисања цена на ниском нивоу утицала је на виши ниво тражње у 2022. у односу на ову
- Извоз, транзит и БЈ⁴⁰:
 - смањење промета мазута, битумена и примарног бензина на домаћем тржишту;
 - пад потрошње;
 - смањење технолошког извоза као последица оптимизације производње и извоза битумена због промене у структури корпе нафте.

Пад продаје делимично компензује раст продаје авио горива за 28% у односу на првих девет месеци 2022. године због проширења линије међународних авио летова Air Serbia и страних авио компанија, као и пораста извезених количина авио-горива у односу на исти период прошле године.

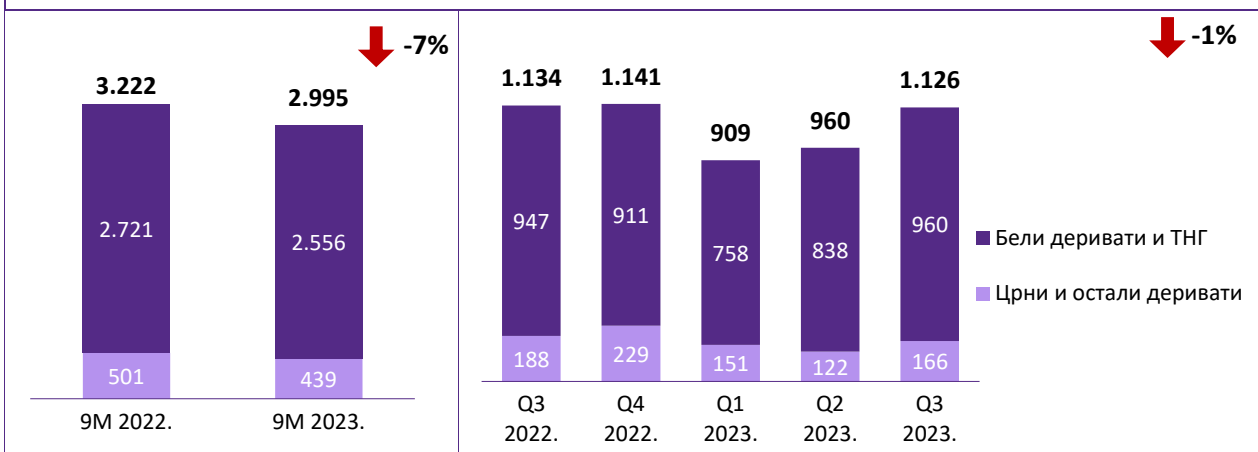
³⁸ Приказани обим промета не укључује промет петрохемијских производа ХИП Петрохемије. Укупан промет петрохемијских производа ХИП Петрохемије за период јул-септембар износи 85,9 хиљаде тона

³⁹ Укључује продају КПГ-а Блока „Енергетика“ и продају уља и мазива погона за производњу мазива Даунстрим.

⁴⁰ БЈ обухватају промет нафтних деривата канала битумен, бункер и авиогорива.

⁴¹ Приказани обим промета не укључује промет петрохемијских производа ХИП Петрохемије. Укупан промет петрохемијских производа ХИП Петрохемије за период јул-септембар износи 85,9 хиљада тона. Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.

Структура промета⁴², у хиљ. тона

⁴² Приказани обим промета не укључује промет петрохемијских производа ХИП Петрохемије. Укупан промет петрохемијских производа ХИП Петрохемије за период јул-септембар износи 85,9 хиљада тона. Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.

Енергетика

Природни гас

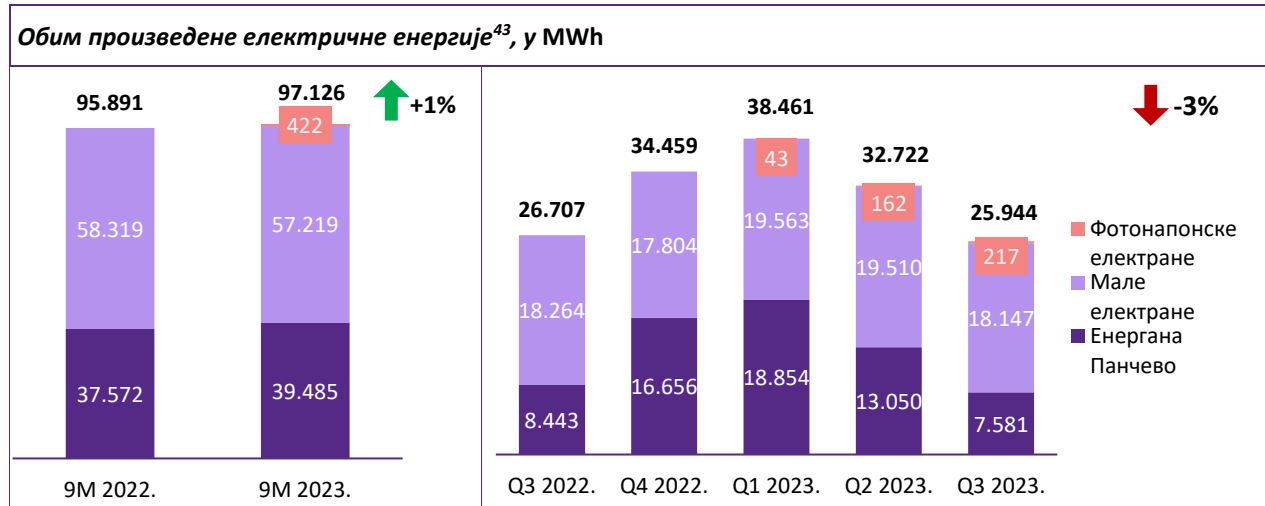
За потребе организације и балансирања портфолија природног гаса за НИС а.д. Нови Сад са оператором транспортног система природног гаса, у трећем кварталу 2023. године закључен је уговор о транспорту природног гаса за гасну годину 2023/2024. Цене природног гаса до краја октобра 2023. године су регулисане Уредбом Владе РС о привременој мери ограничавања цене гаса и надокнади разлике у цени природног гаса набављеног из увоза и произведеног у Републици Србији у случају поремећаја на тржишту.

Отпрема КПГ са ГП Острово одвијала се неометано са краћим застојима. У току су преговори о годишњем уговору о потпуном снабдевању енергијом из природног гаса.

Трговина електричном енергијом

НИС а.д. Нови Сад тренутно поседује лиценцу за трговину електричном енергијом у Србији, Црној Гори, Румунији, БиХ, Словенији, Мађарској и Бугарској. НИС а.д. Нови Сад тргује на берзи електричне енергије у Србији (SEEPEx) и у Румунији (OPCOM).

У првих девет месеци 2023. године забележен је раст обима произведене електричне енергије од 1% у односу на исти период 2022. године, тако да је укупан обим износио 97.126 MWh.

Реализација Програма мера енергетске ефикасности у НИС а.д.

Програмом мера за смањење потрошње енергије и повећање енергетске ефикасности за првих девет месеци 2023. године прелиминарни ефекат енергетске уштеде износи 4.315 т.е.н. Финансијска вредност уштеда износи 397 милиона динара.

Основан је интерни тим за енергетски надзор и израђен регулаторни и методолошки оквир. Сprovedена је адаптација и реинжењеринг баријера за електробезбедност у блоковима и зависним друштвима.

Развијене су мере за побољшање енергетске ефикасности и формиран је скуп пројеката за „брзе победе“ у сфери енергетске ефикасности за 2023. годину. Покренута је реализација мера за побољшање енергетске ефикасности.

У току су радови на реализацији седам мера за повећање енергетске ефикасности.

⁴³ Приказани обим произведене електричне енергије укључује електричну енергију произведену у енергани Панчево, малим електранама и фотонапонским електранама. Укупан обим произведене електричне енергије на ФНЕ за првих 9М 2023. износи 421,8 MWh, док за Q3 2023. износи 216,7 MWh.

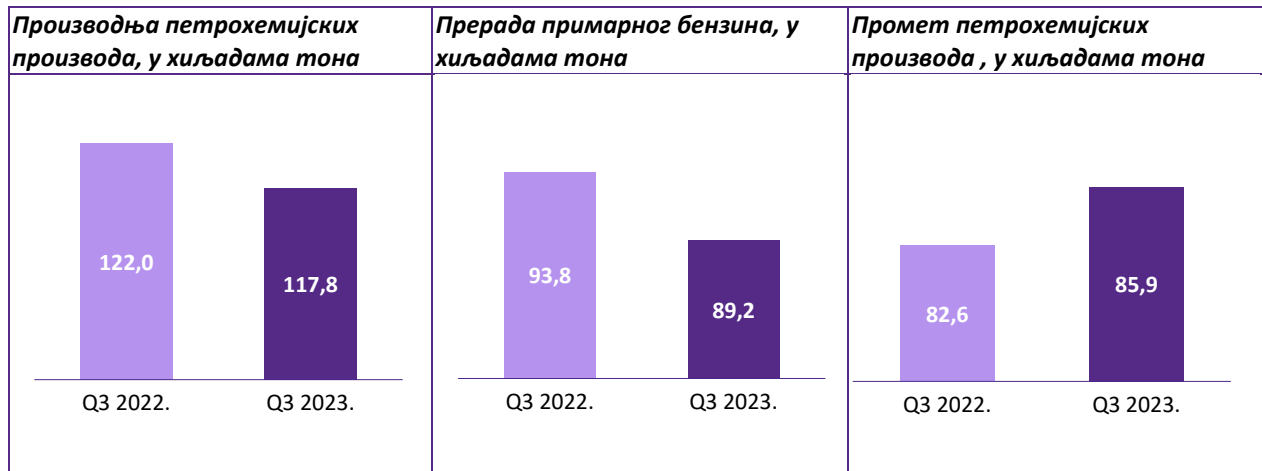
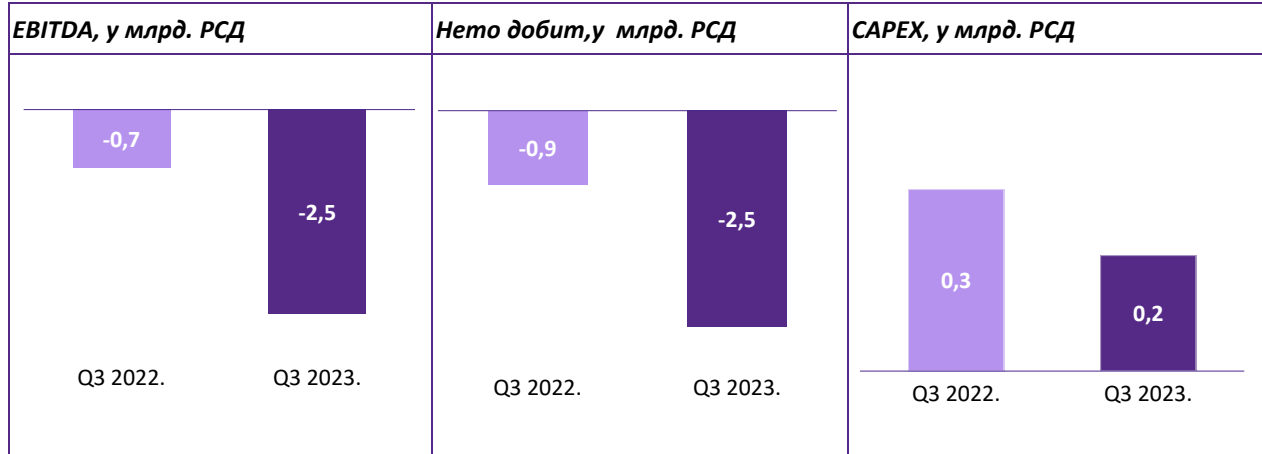
Обновљиви извори енергије

У трећем кварталу ове године реализовано је следеће:

- Фотонапонске електране (ФНЕ) на станицама за снабдевање горивом (ССГ);
- Након успешно завршеног пилот пројекта изградње соларних фотонапонских електрана на 8 ССГ у 2022. години, а на основу добијених резултата приступило се ширењу мреже ФНЕ на ССГ. Појединачне снаге електрана су 30,4 kWp на 6 бензинских станица и 60,7 kWp на једној. Усвојен је пасош пројекта за изградњу ФНЕ на још 30 ССГ, изабран извођач радова и започете су активности на реализацији почетком јуна. Очекује се уштеда у набавци електричне енергије на годишњем нивоу од 1.123 MWh (око 18% укупне годишње потрошње свих 30 ССГ).
- Пројекат изградње ФНЕ – комплекс фабрика пијаће воде „Јазак“. Сprovedена је набавка у циљу потврђивања износа улагања за изградњу фотонапонске електране у комплексу фабрике пијаће воде „Јазак“ укупне снаге панела 620 kWp (370 kWp на крову и 250 kWp на тлу). Процес набавке је завршен, изабран је понуђач у оквиру планираног буџета, израђен је економски модел и усвојен пасош пројекта. Реализација пројекта је започета у августу месецу;
- Пројекат изградње ФНЕ у складишту деривата нафте у Новом Саду – У току августа и септембра 2023. године спроведена је нова набавка без одобреног буџета по принципу „кључ у руке“ за изградњу фотонапонске електране на земљи снаге 6,5 MW која узима у обзир нова сазнања у вези специфичности терена, као и набавка услуге пиротехничког прегледа терена са вршењем припремних земљаних радова и фондирање носеће конструкције;
- За изградњу фотонапонске електране снаге 0,5 MW на крововима у складишту деривата нафте Нови Сад усвојен је пасош пројекта и расписана је набавке услуге изградње по принципу „кључ у руке“;
- Пројекат изградње ФНЕ на крову пословне зграде – Усвојен је пасош пројекта, спроведена је набавка услуге изградње по принципу „кључ у руке“ за изградњу фотонапонске електране на пословној згради у Новом Саду укупне снаге панела 99,9 kWp и изабран је извођач радова;
- Извршена је анализа потенцијалних објеката и парцела и урађена економска анализа за изградњу ФНЕ у складиштима Елемир и Младеновац, као и на објектима и земљишту којим газдује СРНА (непрофилне активе). За изабране објекте и локације спроведен је тендер и изабран извођач за услугу израде техничко-економског елабората чија реализација је започета крајем септембра месеца.

ХИП Петрохемија

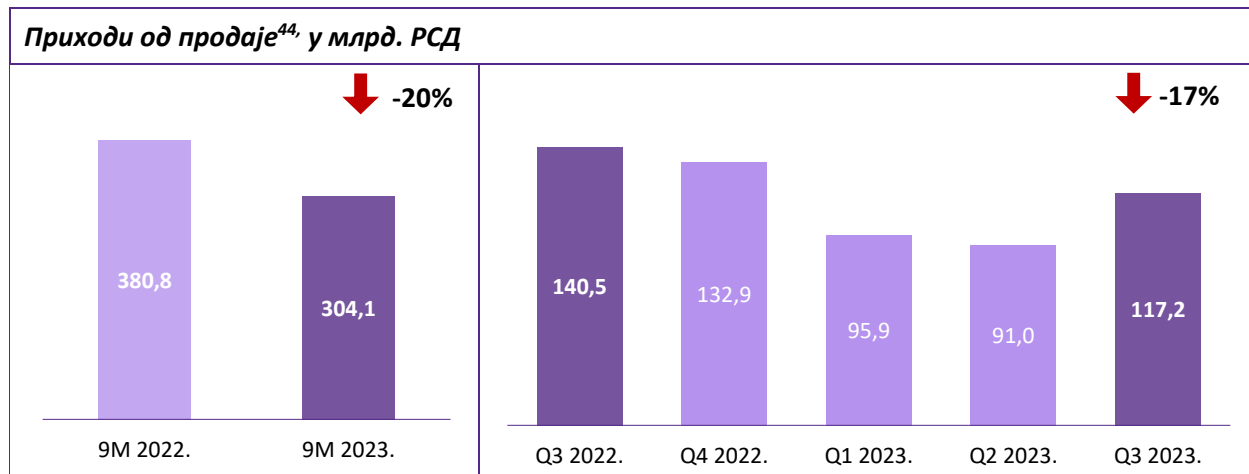
Финансијски показатељи друштва ХИП Петрохемија д.о.о. Панчево у трећем кварталу ове године бележе пад у поређењу са истим периодом претходне године. Такође, бележи се и пад код кључних оперативних показатеља.

Финансијски показатељи

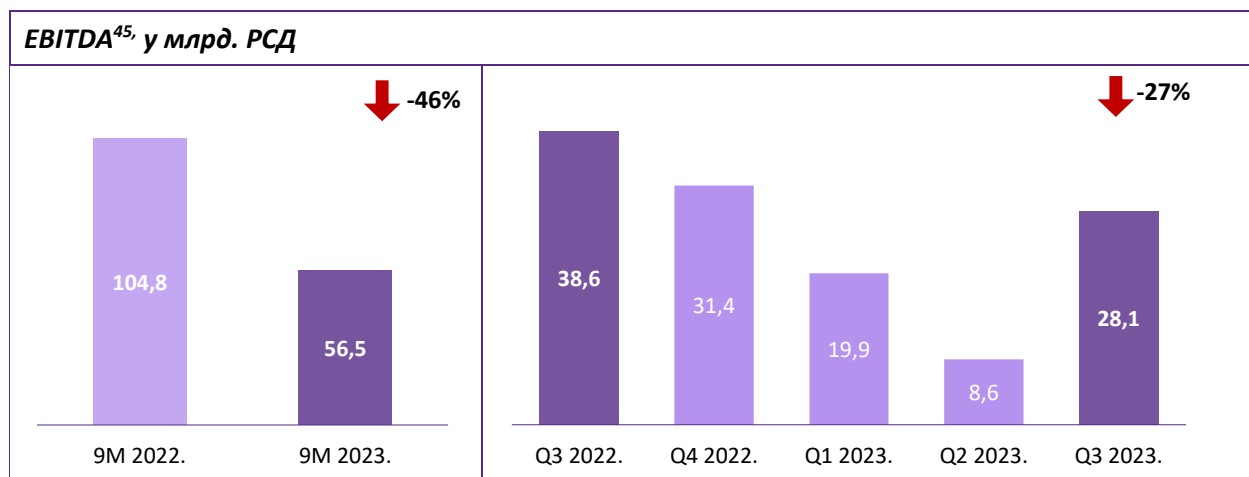
Приходи од продаје

Током првих девет месеци 2023. године је забележен је пад прихода од продаје од 20% у односу на исти период претходне године и износи 304,1 милијарде динара.

EBITDA

Показатељ EBITDA у првих девет месеци 2023. године мањи је за 46% у односу на исти период претходне године и износи 56,5 милијарди динара.

Пад показатеља EBITDA у првих 9М 2023. у односу на исти период претходне године последица је:

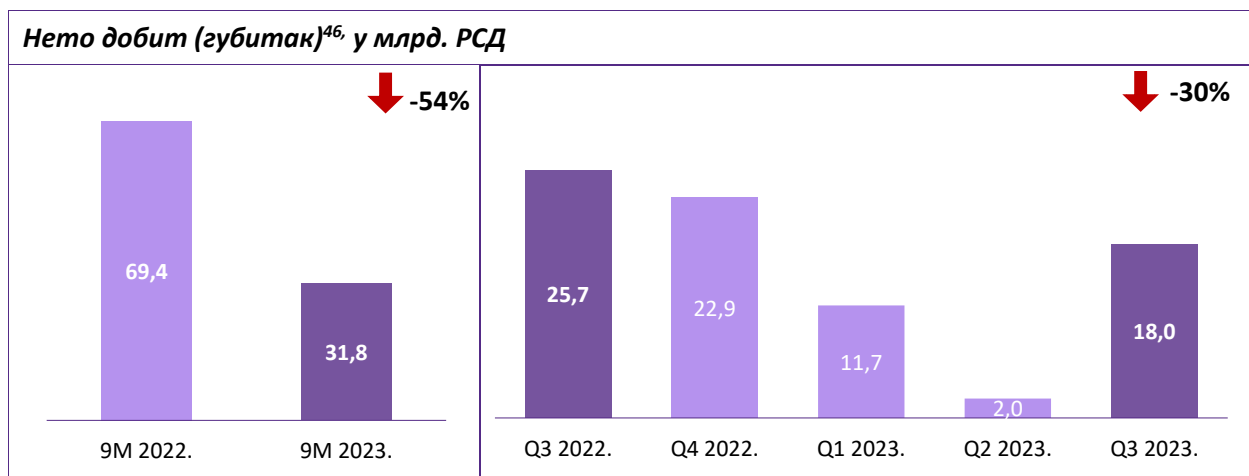
- Утицаја пада цене нафте и деривата на светском тржишту
- Погоршања асортимана прераде нафте и нафтних деривата, који је делимично компензован растом марже нафтних деривата
- Исплата донације Влади Републике Србије
- Раста трошкова у односу на упоредни период услед инфлације и раста цена.

⁴⁴ Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

⁴⁵ Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

Нето добит (губитак)

У првих девет месеци 2023. године нето добит износи 31,8 милијарди динара, што представља пад нето резултата за 54% у односу на исти период претходне године.

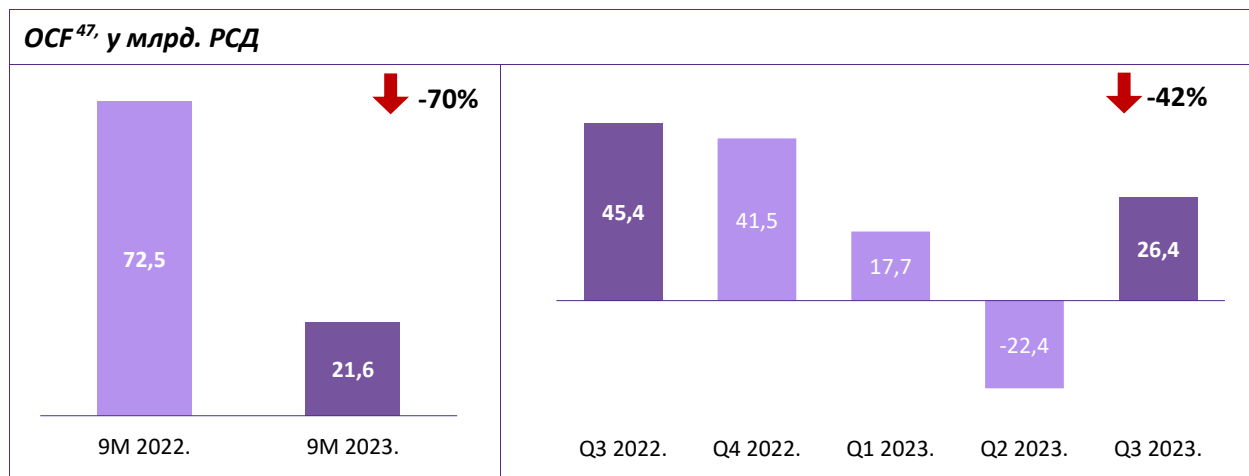

На пад нето добити у првих девет месеци утицао је:

- пад EBITDA који је делимично компензован мањим трошковима по основу курсних разлика, већим растом финансијских прихода у односу на раст финансијских расхода, као и падом трошкова везаних за порез на добит као последица ниже добити пре опорезивања.

OCF

У првих девет месеци 2023. године оперативни новчани ток износи 21,6 милијарди динара и мањи је у односу на исти период 2022. године.

На пад показатеља OCF у првих девет месеци највећим делом су утицали:

- Мањи приливи
- Плаћање донације Влади Републике Србије
- Већи порези по основу пореза на добит из 2022. године.

⁴⁶ Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

⁴⁷ Сва евентуална одступања у збирним вредностима настају услед заокруживања.

CAPEX

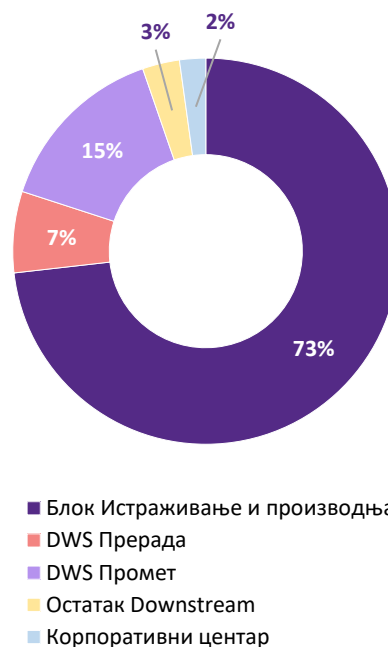
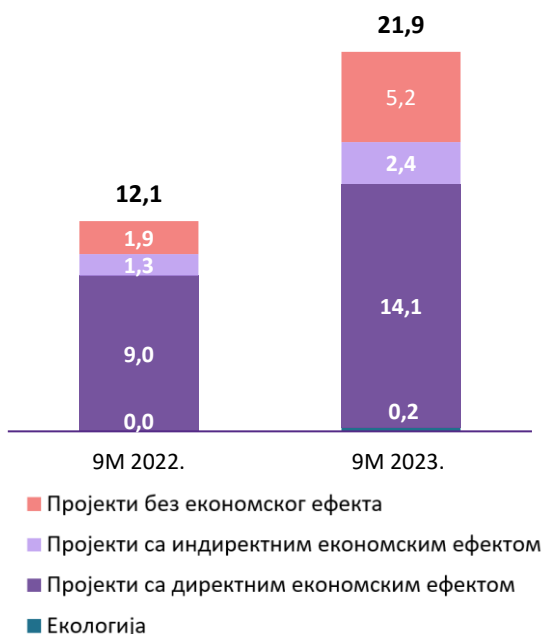
У првих девет месеци 2023. године главни правци улагања били су пројекти усмерени на производњу нафте и гаса. Значајан део улагања припада улагању у пројекте бушења, затим у пројекте прераде нафте, као и пројекте реконструкције, изградње и ребрендинга ССГ. Осим тога, НИС је улагао у пројекте у области енергетике и сервиса, као и у одређени број пројеката у корпоративном центру.

У првих девет месеци 2023. године издвојено је 21,9 милијарду динара за финансирање инвестиција, што је за 80% више од износа који је био издвојен у истом периоду претходне године.

**CAPEX према врсти пројекта⁴⁸,
у млрд. РСД**

↑ +80%

Инвестиције по сегментима

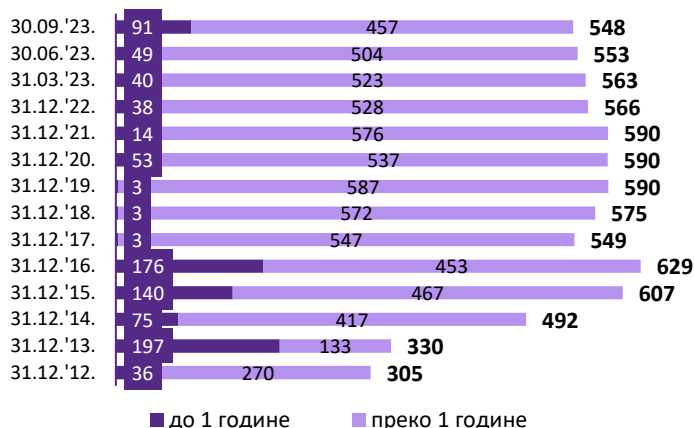
⁴⁸Износи су дати у милијардама РСД и без ПДВ-а. Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

Организациони део	Најзначајнији пројекти
Истраживање и производња	- бушење разрадних бушотина - улагања у геолошко-техничке активности - инфраструктурни пројекти
Сервиси	- бушаће постројење - набавка вакуум ауто цистерни
Прерада	- пројекти усклађивања са законским нормама и прописима - пројекти инвестиционог одржавања - еколошки пројекти - реконструкција <i>FCC</i> и изградња новог постројења <i>ETBE</i>
Промет	- развој малопродајне мреже у Србији (изградња и реконструкција станица за снабдевање горивом) - остали пројекти малопродаје у Србији и региону
Остали <i>Downstream</i> пројекти (Енергетика, Технички сервиси)	- пројекти енергетске ефикасности и солари - пројекти техничких сервиса
Корпоративни центар	- пројекти у вези са одржавањем софтверских решења - пројекти усмерени на модернизацију пословних центара Нови Сад и Београд - унапређење сигурносних система заштите

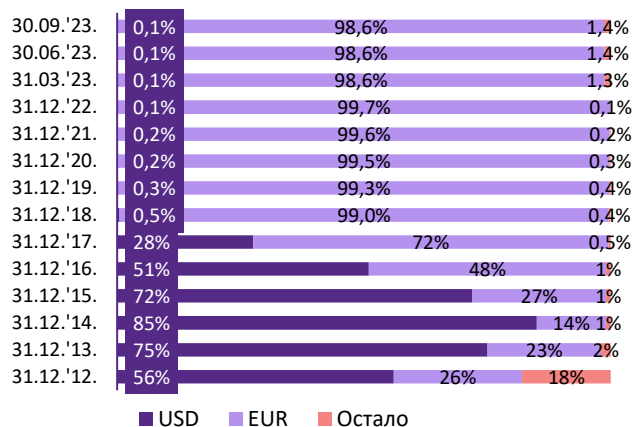
Задуженост

На крају трећег квартала 2023. године дуг према банкама је нижи у односу на крај 2022. године и износи 548,1 милиона евра. Повучено је кредита у износу од 7 милиона евра и редовно отплаћено укупно 24,6 милиона евра.

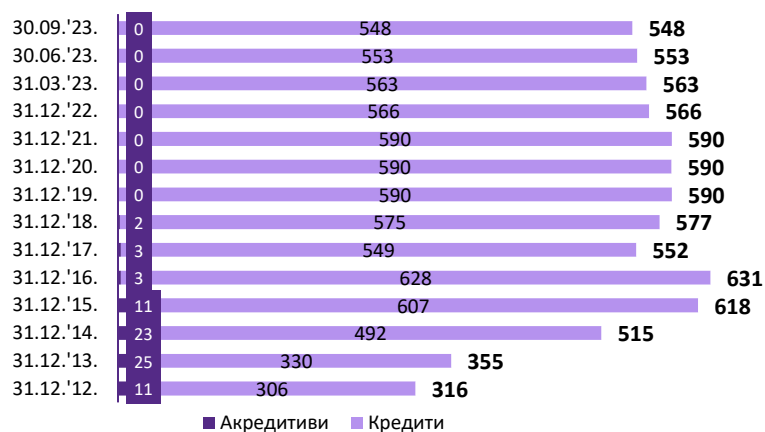
Кретање укупног дуга према банкама са рочном структуром⁴⁹, у мил. EUR

Структура укупног дуга према банкама, по валутама у %

Кретање укупне задужености према банкама⁵⁰, у мил. EUR

⁴⁹Сва евентуална одступања у збирним вредностима настају услед заокруживања.

⁵⁰Поред дуга према банкама по основу кредита и акредитива, НИС а.д. Нови Сад 30. септембар 2023. године има и издате банкарске гаранције у износу од 26,0 милиона евра, писма о намерама 0,1 милион евра и корпоративне гаранције у износу од 446,5 милиона евра и финансијски лизинг у износу од 32,6 милиона евра. Сва евентуална одступања у збирним вредностима настају услед заокруживања.

Порези и други јавни приходи⁵¹

НИС а.д. Нови Сад	9М 2023.	9М 2022.	% ⁵²
Доприноси за обавезно социјално осигурање на терет послодавца	1,67	1,51	+11%
Накнада за енергетску ефикасност ⁵³	0,33	0,34	-4%
Порез на добит правних лица	6,77	13,52	-50%
Порез на додату вредност	30,64	29,34	+4%
Акцизе	119,48	111,99	+7%
Накнада за робне резерве	5,75	5,96	-4%
Царине	0,06	0,34	-82%
Рудна рента	1,30	1,36	-4%
Остали порези	1,16	1,06	+9%
Укупно	167,16	165,43	+1%
НИС-ова зависна друштва у Србији			
Доприноси за обавезно социјално осигурање на терет послодавца	1,33	1,06	+26%
Порез на добит правних лица	0,11	0,14	-24%
Порез на додату вредност	1,86	1,72	+8%
Акцизе	0,00	0,00	n/a
Царине	0,04	0,01	раст
Рудна рента	0,00	0,00	n/a
Остали порези	0,11	0,08	30%
Укупно	3,44	3,01	+14%
Укупно НИС а.д. Нови Сад са зависним друштвима у Србији	170,60	168,44	+1%
НИС-ова зависна друштва у региону и Ангола			
Доприноси за обавезно социјално осигурање на терет послодавца	0,01	0,02	-21%
Накнада за енергетску ефикасност	0,01	0,03	-56%
Порез на добит правних лица	0,02	0,19	-91%
Порез на додату вредност	0,53	0,68	-21%
Акцизе	6,25	9,88	-37%
Царине	4,74	5,38	-12%
Рудна рента	0,04	0,15	-72%
Остали порези	0,08	0,08	0%
Укупно	11,69	16,41	-29%
Одложена пореска средства (укупно за Групу)	-0,60	-0,28	+116%
Укупно НИС Група⁵⁴	181,69	184,58	-2%

Укупан износ обрачунатих обавеза по основу јавних прихода за НИС а.д Нови Сад са зависним друштвима, насталим из његове организационе структуре у Србији за првих девет месеци 2023. године износи 170,60 милијарди динара.

Укупан износ обрачунатих обавеза по основу јавних прихода за НИС Групу за првих девет месеци 2023. године износи 181,69 милијарде динара, што је за 2% мање него у истом периоду 2022. године.

⁵¹У милијардама динара.

⁵²Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.

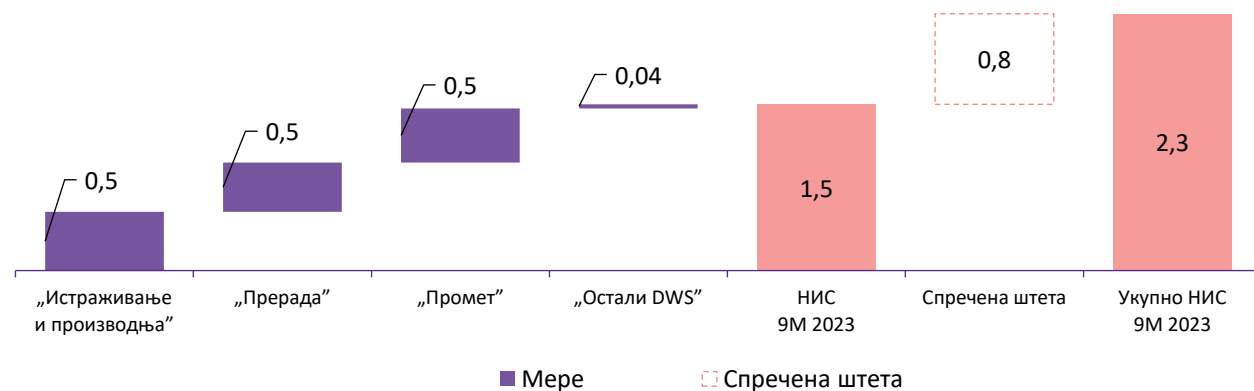
⁵³Обрачунава се од 1.7.2019. године.

⁵⁴Укључујући порезе и друге обавезе по основу јавних прихода за зависна друштва у региону, порез на добит у Анголи и одложена пореска средства.

Достижни ниво потенцијала на показатељ EBITDA

Укупан ефекат реализације достижног нивоа потенцијала на показатељ EBITDA у првих девет месеци 2023. године износи 1,5 милијарде динара.

Ефекат реализације достижног нивоа потенцијала на показатељ EBITDA, у млрд. РСД

Хартије од вредности

Структура акцијског капитала

Акцијски капитал НИС а.д. Нови Сад износи 81,53 милијарда динара и подељен је на укупно 163.060.400 акција номиналне вредности 500,00 динара. Све емитоване акције су обичне акције и дају својим власницима следећа права:

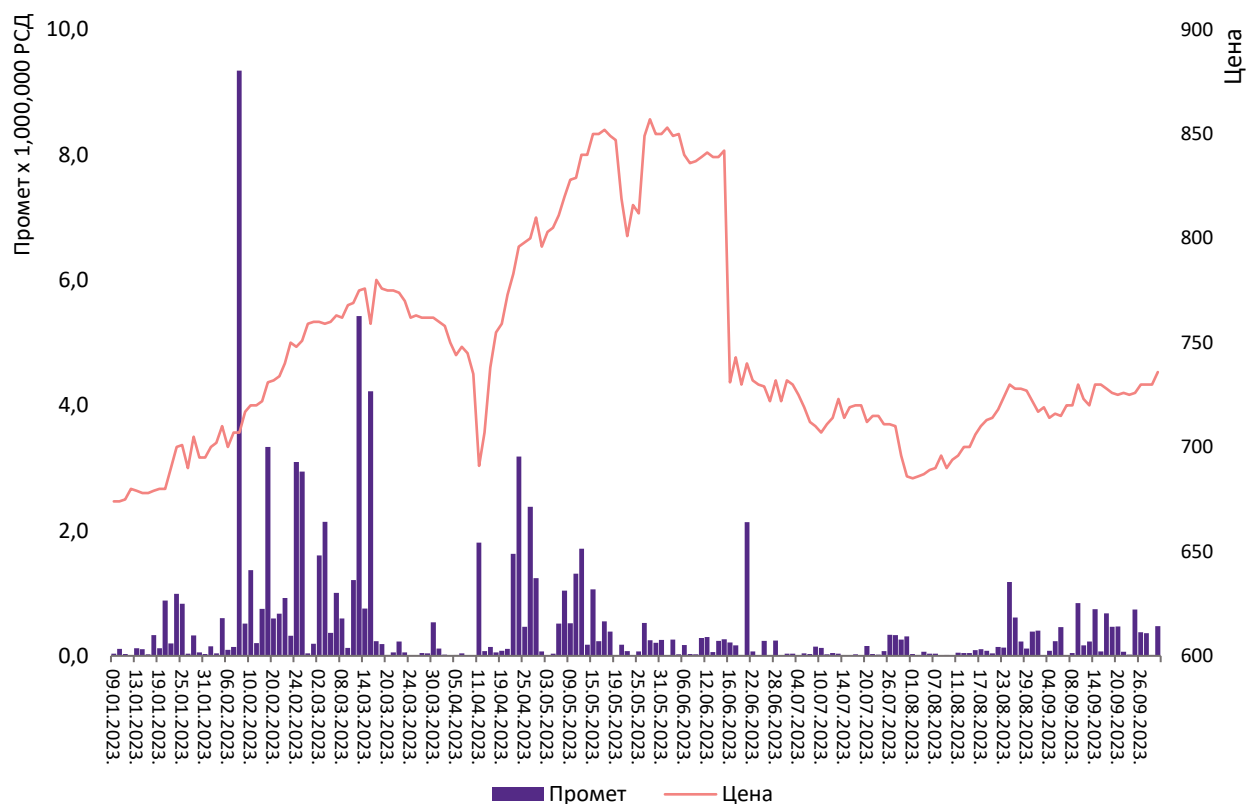
- Право учешћа и гласања на скупштини, тако да једна акција увек даје право на један глас;
- Право на исплату дивиденде у складу с важећом регулативом;
- Право учешћа у расподели ликвидационог остатка или стечајне масе у складу са законом којим се уређује стечај;
- Право пречег стицања обичних акција и других финансијских инструмената заменљивих за обичне акције, из нових емисија
- Друга права у складу са Законом о привредним друштвима и актима Друштва.

Све хартије од вредности које је Друштво емитовало су укључене у трговање на регулисаном тржишту.

Трговање акцијама и показатељи по акцији

Акцијама НИС а.д. Нови Сад тргује се на прајм листингу Београдске берзе а.д.

Кретање цене и промета у првих девет месеци 2023. године

Преглед трговања акцијама НИС а.д. Нови Сад на Београдској берзи у првих девет месеци 2023. године

Последња цена (30. септембар 2023.)	736 РСД
Највиша цена (29. мај 2023.)	870 РСД
Најнижа цена (9. јануар 2023.)	671 РСД
Укупан промет, у РСД	863.182.104 РСД
Укупан обим, број акција	1.149.342
Укупан број трансакција, број трансакција	4.475
Тржишна капитализација на дан 30. септембар 2023, у РСД	120.012.454.400
<i>EPS</i>	196,40
Консолидована <i>EPS</i>	214,04
<i>P/E</i> рацио	3,75
Консолидовани <i>P/E</i> рацио	3,44
Књиговодствена вредност на дан 30. септембар 2023.	2.277
Консолидована књиговодствена вредност на дан 30. септембар 2023.	2.194
<i>P/BV</i> рацио	0,32
Консолидовани <i>P/BV</i> рацио	0,34

Током првих девет месеци 2023. године Друштво није стицало сопствене акције.

Дивиденде

Политика дивиденди НИС а.д. Нови Сад заснована је на избалансираном приступу који узима у обзир неопходност задржавања добити за потребе финансирања будућих инвестиција, као и стопу повраћаја на уложени капитал и износ исплате дивиденди. Дугорочна политика дивиденди предвиђа да се најмање 15% остварене нето добити исплати акционарима у облику дивиденде.

Приликом утврђивања предлога одлуке о расподели добити и исплати дивиденде, менаџмент Друштва узима у обзир низ фактора, укључујући финансијску ситуацију, планове за инвестиције, обавезе отплате кредита, макроекономско окружење и законске прописе. Сваки од ових фактора, засебно или у комбинацији, уколико је довољно значајан, може да утиче на предложену исплату дивиденде.

На седници Скупштине акционара НИС а.д. Нови Сад која је одржана 29. јуна 2023. године, усвојена је Одлука о расподели добити за 2022. годину, исплати дивиденди и утврђивању укупног износа нераспоређене добити НИС а.д. Нови Сад. Овом одлуком одређено је да дивиденда акционарима буде исплаћена у новцу, у укупном бруто износу од 23.364.924.716 РСД, тј. у бруто износу од 143,29 динара по акцији. Право на дивиденду имају акционари који су поседовали акције на дан 19. јун 2023. године (дан дивиденде). Дивиденда за 2022. годину је исплаћена акционарима 24. августа 2023. године.

	Нето добит (губитак), у млрд РСД ⁵⁵	Укупан износ дивиденде, у млрд РСД	Рацио исплате	Зарада по акцији, у РСД	Дивиденда по акцији, бруто, у РСД	Цена акције на 31.12., у РСД	Дивидендни принос акционара, у % ⁵⁶
2009.	(4,4)	0,0	-	-	0	-	-
2010.	16,5 ⁵⁷	0,0	-	101,1	0	475	-
2011.	40,6 ⁵⁸	0,0	-	249	0	605	-
2012.	49,5	12,4	25%	303,3	75,83	736	10,3
2013.	52,3	13,1	25%	320,9	80,22	927	8,7
2014.	30,6	7,6	25%	187,4	46,85	775	6,0
2015.	16,1	4,0	25%	98,8	24,69	600	4,1
2016.	16,1	4,0	25%	98,6	24,66	740	3,3
2017.	27,8	6,9	25%	170,43	42,61	724	5,9
2018.	26,1	6,5	25%	159,86	39,97	690	5,8
2019.	17,7	4,4	25%	108,55	27,14	749	3,6
2020.	(5,9)	1,0	-	(36,24)	6,14	644	1,0
2021.	23,1	5,8	25%	141,85	35,46	620	5,7
2022.	93,5	23,4	25%	573,14	143,29	675	21,2

⁵⁵Нето добит НИС а.д. Нови Сад.

⁵⁶Израчунава се као однос бруто дивиденде према цени акције на крају године за коју се дивиденда исплаћује.

⁵⁷Нето добит, искоришћена за покриће акумулираних губитака.

⁵⁸Нето добит, искоришћена за покриће акумулираних губитака.

Корпоративно управљање

Систем управљања Друштвом

Друштво је успоставило једнодомни систем управљања, у коме централну улогу у управљању Друштвом има Одбор директора, који је одговоран за реализацију постављених циљева и остваривање резултата, док акционари своја права и контролу врше првенствено преко Скупштине акционара.

Одредбама Статута је извршено потпуно и јасно разграничење делокруга послова Одбора директора у односу на делокруг послова Скупштине акционара, генералног директора Друштва и тела која образују органи управљања Друштва.

Скупштина акционара и права акционара

Скупштину акционара, као највиши орган Друштва, чине сви акционари. Све акције НИС а.д. Нови Сад су обичне акције, које власницима дају иста права, при чему свака акција даје право на један глас.

Одбор директора

Централну улогу у управљању Друштвом има Одбор директора, који је колективно одговоран за дугорочни успех Друштва, а у чијој надлежности је постављање основних пословних циљева и праваца даљег развоја Друштва, као и утврђивање и контрола успешности примене пословне стратегије Друштва.

Укупан износ исплаћен члановима ОД у првих девет месеци 2023. године, нето у РСД	
Чланови ОД	179.202.373 РСД

Комисије Одбора директора

У циљу ефикаснијег обављања својих дужности, Одбор директора је образовао три сталне комисије које представљају саветодавна и стручна тела која му помажу у раду, а нарочито у погледу разматрања питања из његове надлежности, припреме и надзора над спровођењем одлука и аката које доноси, као и ради обављања одређених стручних послова за потребе Одбора директора. Одбор директора НИС-а је образовао следеће Комисије:

- Комисију за ревизију,
- Комисију за именовања и
- Комисију за накнаде.

Одбор директора може по потреби да образује и друге сталне или *ad hoc* комисије које ће се бавити питањима релевантним за рад Одбора директора.

Одбор Скупштине акционара

Одбор Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара Друштва (у даљем тексту „Одбор Скупштине акционара”) је саветодавно и стручно тело Скупштине акционара Друштва које јој помаже у раду и разматрању питања из њеног делокруга. Чланови Одбора Скупштине акционара одговарају за свој рад Скупштине акционара која их именује и разрешава.

Генерални директор

Генералног директора именује Одбор директора из редова извршних чланова Одбора директора. Генерални директор координира рад извршних чланова Одбора директора и организује послове Друштва. Поред тога, генерални директор Друштва обавља послове дневног управљања и овлашћен је да одлучује о питањима која не спадају у надлежност Скупштине акционара и Одбора директора. Генерални директор је законски заступник НИС-а.

Саветодавни одбор генералног директора

Саветодавни одбор генералног директора је стручно тело које помаже генералном директору у раду и разматрању питања из његовог делокруга. Састав Саветодавног одбора утврђен је одлуком генералног директора и чине га заменик генералног директора – директор Блока „Истраживање и производња“, први заменик генералног директора – директор „Downstream“, директори Блокова „Прерада“ и „Енергетика“, директори Функција, саветник за петрохемијске послове, као и директор привредног друштва Нафтагас-Нафтни сервис д.о.о. Нови Сад. Осим надлежности која се односи на управљање пословањем Друштва, Саветодавни одбор се бави питањима стратегије и политике развоја, чије основе постављају Скупштина акционара и Одбор директора Друштва.

Трансакције са повезаним лицима

НИС Група је у првих девет месеци 2023. године ступала у пословне односе са својим повезаним правним лицима. Преглед трансакција са повезаним друштвима је дат у напоменама уз финансијске извештаје⁵⁹.

⁵⁹ Подаци о трансакцијама са повезаним лицима се могу наћи на страни _ у оквиру напомене број _ уз Консолидоване финансијске извештаје.

Људски ресурси

Као један од најбољих послодаваца у Србији, настојимо да се константно прилагођавамо тржишту рада, очекивањима запослених и потребама самог бизниса. Највећи труд уложен је у стабилност НИС-а као послодавца, као и програме усмерене на привлачење и развој младих, нове моделе мотивације, учења, развоја и неговања културе поштовања у Друштву.

Дугорочни циљ НИС-а је да повећа посвећеност својих запослених и унапреди праксе из области људских ресурса, које ће запосленима у НИС-у пружити најбоље могуће искуство у раду. Због тога смо у 2023. години наставили са улагањем у повећање посвећености запослених и покренули реализацију различитих активности у складу са резултатима последњег истраживања посвећености запослених и стратешким плановима нашег Друштва. Наставили смо са реализацијом и надоградили програм „Академије посвећености“, који има за циљ да кроз активну улогу вишег и средњег менаџмента, а од ове године и нижег менаџмента, у нашем Друштву развијамо високо посвећене и мотивисане тимове. Поново смо покренули програм „Менаџер први пут“ у оквиру којег, кроз неколико модула едукације, помажемо колегама које су тек преузеле менаџерске функције да буду што бољи менаџери и лидери. У мају је почела и нова академска година лидерског програма *Drive*, а нову генерацију НИС „академаца“ чини 22 колега из готово свих организационих делова компаније. Програм се реализује у сарадњи са „Cotrugli“ пословном школом, а предавачи су искусни европски и глобални стручњаци у различитим областима развоја лидерских вештина. Бољој атмосфери у нашем радног окружењу допринеле су и ускршње радионице које смо организовали за децу наших запослених у пословним просторијама НИС-а у Београду, Панчеву, Новом Саду и Зрењанину. Поред тога, донели смо нову одлуку у вези са уласком деце наших запослених у пословне просторије НИС-а у Београду и Новом Саду која родитељима даје више флексибилности да доведу своју децу на радно место.

Наша *HR* стратегија, нове компанијске вредности и вредносне пропозиције НИС-а као послодавца (иницијатива различитост и инклузија, стратегија брэнда послодавца и стратегија учења и развоја) донеле су велики број *HR* пројеката и иницијатива, чијом реализацијом ће бити унапређено искуство кандидата и запослених у НИС-у – од проналаска и одабира кандидата до награђивања, компензација и бенефита за запослене, развоја и напредовања.

Тежимо ка томе да дигитализујемо наше *HR* процесе и тако пружимо бржу и ефикаснију подршку запосленима. С тим у вези, имплементирали смо дигиталну платформу *SAP SuccessFactors* и тако повезали кључне *HR* процесе. Увели смо и дигиталног асистента, чатбот, који запосленима пружа одговоре на основна *HR* питања.

НИС је и 2023. године наставио традицију реализације програма за најталентованије студенте, дипломце и матуранте. У трећем кварталу реализовали смо седму сезону „NIS Calling“ програма за 36 практиканата, а покренута је и друга сезона Праксе за младе оператере – 22 матуранта који су нам се придружили у Рафинерији у Панчеву. У току је и трећа сезона програма за дипломце „NIS Energy“ за 27 младих дипломаца, а у току трећег квартала реализовали смо кампању за четврту сезону овог програма. На конкурс се јавило 700 дипломаца, а 22 најуспешнијих постаће део нашег тима у јануару. Такође, полазници програма „NIS Calling – Роботизација“ у другом кварталу су самостално креирали и покренули 3 робота.

Како бисмо кандидатима на тржишту рада приближили НИС као послодавца, укључили смо се у припрему садржаја за друштвене мреже, односно корпоративне профиле НИС-а на Инстаграму, као и на Тик-Току, на којем је недавно профил НИС-а покренула Функција за односе са државним органима и корпоративне комуникације.

Иза нас су и успешни пројекти са заједницом – „Хакатон“ и конференција – „DigiHack“; пројекат менторства „Career Booster“; програм менторства са организацијом Дигитална Србија – Каријера 4.0; учешће на пројекту „FON boarding“.

Број⁶⁰ и структура запослених

Организациони део	Број запослених на дан	
	30.09.2023.	30.09.2022.
НИС а.д. Нови Сад	5.299	5.152
Блок „Истраживање и производња”	1.075	1.085
Downstream	2.593	2.528
Блок „Прерада”	995	979
Блок „Промет”	1.386	1.360
Блок „Енергетика”	46	42
остатак Downstream-а ⁶¹	166	147
Корпоративни центар	1.627	1.535
Представништва и огранци	4	4
Зависна друштва у земљи	6.360	6.009
Зависна друштва у иностранству	135	133
Остала зависна друштва која улазе у консолидацију	495	493
УКУПНО⁶²:	12.289	11.787

Кретање броја запослених⁶³

⁶⁰ Број запослених не укључује запослене ангазоване преко Уговора о делу. На дан 30.09.2023. године у оквиру НИС а. д. Нови Сад имамо 103 запослена преко Уговора о делу.

⁶¹ У остатак Downstream-а улазе: Канцеларија директора Downstream-а, Департман за планирање, оптимизацију и анализу производње и комерцијале, Сектор за метрологију, Група за ангажованих преко Уговора о делу административно-документациону подршку, Департман за снабдевање и намешавање сировина и Центар за за развој прераде и петрохемије.

⁶² Запослени са дељеним радним временом, приказани су као целе јединице у припадајућем друштву. Приказани укупан број запослених НИС Групе не укључује запослене друштва ХИП-Петрохемија д.о.о. Панчево. Број запослених у друштву ХИП-Петрохемија д.о.о. на дан 30.09.2023. је 1.103, укључујући и запослене преко агенције. Број запослених не укључује запослене ангазоване преко Уговора о делу. На дан 30.09.2023. године у друштву ХИП-Петрохемија имамо 4 запослена преко Уговора о делу.

⁶³ Просечан број запослених не укључује запослене који су на породичком одсуству, запослене који су на боловању преко 30 дана и запослене који су на мировању радног односа, а укључује запослене који су у посматраном периоду напустили компанију или новозапослене сразмерно броју дана проведених на позицији. Просечан број запослених не укључује запослене ХИП Петрохемије.

Престанци радног односа

У првих девет месеци 2023. године НИС је напустило укупно 803 запослених⁶⁴: 86 њих је пензионисано, 41 запослених је споразумно напустило НИС, а за 676 запослених основ престанка радног односа био је друге природе (отказ уговора о раду, престанак радног односа на захтев запосленог, технолошки вишак и слично).

Основ престанка радног односа у првих девет месеци 2023. године	НИС а.д. Нови Сад ⁶⁵	Зависна друштва
Пензионисање	49	37
Споразумни прекид радног односа	7	34
Остало	126	550
Укупно	182	621

⁶⁴Приказани подаци не укључују престанке радног односа за друштво ХИП Петрохемија д.о.о. Панчево. Укупан број запослених са престанком радног односа у друштву ХИП Петрохемија д.о.о. Панчево је 74 (54 запослених је пензионисано, 13 је споразумно напустило ХИП, док је за 7 запослених основ престанка радног односа био друге природе)

⁶⁵ Укључујући представништва и огранке. Од укупног броја престанака радног односа, нема одлазака из представништва и огранака.

Истраживање и развој

НИС у свим сегментима пословања заступа стални технолошки развој и увођење иновација у пословање.

НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад, као зависно друштво у коме НИС а.д. Нови Сад има 100% учешћа, матичној компанији пружа научно-техничку и иновациону подршку у области истраживања и производње нафте и гаса. Истраживачко-развојна делатност у оквиру НТЦ-а има двојаку улогу: координатора и извршиоца научно-истраживачких радова.

Имплементација и разрада нових технологија, научно-истраживачка делатност и повећање ефикасности истраживања, производње и прераде нафте и гаса у сталном су фокусу менаџмента и запослених НТЦ.

Током трећег квартала 2023. године у области геолошко-истражних радова, геологије, разраде лежишта и производње:

- Настављен је рад на интерпретационом пројекту „Средњи Банат“. Тренутно је завршена прва итерација структурне интерпретације.
- На подручју поља Иђош избушена је истражна бушотина Is-X-11/1
- Изграђен је геолошко-хидродинамички модел поља Кикинда,
- У циљу утврђивања оптималног разрадног бушења и геолошко-техничких активности у току је процес израде геолошко-хидродинамичких модела поља Мокрин и Велебит.
- У области интегрисаног моделирања на пројекту на пољу Кикинда завршено моделирање рада бушотина, у току је формирање модела инфраструктуре;

У оквиру бизнис сегмента за нове технологије и експертизу и Департмана за инжењеринг, НТЦ наставља са евалуацијом пилот пројекта декарбонизације фабрике Панчево.

У погледу реализације пројеката хемијских метода за повећање емисије нафте, НТЦ подржава испитивање полимерних композиција на појединачним бушотинама, што је једна од првих фаза имплементације технологије на локацијама НИС-а и одржавања нивоа производње.

НТЦ је завршио прву фазу рада на анализи динамичког потенцијала геотермалне енергије. Фокус рада је био на процени потенцијала производних бунара и одабиру најперспективнијих подручја. Следећа фаза биће израда детаљног геолошког модела пилот локације.

Спроводимо систематски развој постојећих технолошких проблема и нудимо обећавајуће технологије за тестирање или развој у комбинацији са иновативним окружењем.

Завршена израда ПТД за потребе повезивања нових бушотина програма 2023. године

Урађен предлог и имплементирано у ново ПТД решење по оптимизацији изградња локација за бушаће торњеве. Покренута израда ПТД за изградњу локација за нове типове торњева.

Отпочеле су активности уређења градилишта и реализација припремних радова на доградњи новог објекта лабораторије у Панчеву. Реализацијом овог пројекта, у Панчеву ће бити обезбеђен савремено опремљен и функционалан објект за обављање лабораторијских испитивања нафте и нафтних деривата, у складу са HSE захтевима и ентеријерски усклађен са светским трендовима у области уређења лабораторије.

Лабораторија „Downstream“ је у прва три квартала 2023. године реализовала преко 149 хиљада испитивања квалитета нафтних производа.

Финансијски извештаји⁶⁶

Појединачни финансијски извештаји (неревидирани)

Периодични сажети извештај о финансијској позицији

Имовина	Напомене	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Обртна имовина		<i>(неревидирани)</i>	
Готовински еквиваленти и готовина	4	26.275.910	83.083.255
Краткорочни финансијски пласмани	5	31.381.210	8.453.591
Потраживања по основу продаје и друга потраживања	6	47.372.423	43.037.247
Залихе	7	47.357.145	54.163.591
Претплате текућег пореза на добит		4.612.482	-
Остала обртна имовина	8	11.546.043	9.796.354
Стална средства намењена продаји		71.642	27.318
Укупно обртна имовина		168.616.855	198.561.356
Стална имовина			
Некретнине, постројења и опрема	9	268.071.987	267.112.796
Право коришћења средстава	10	2.642.295	2.826.525
Инвестиционе некретнине		1.533.496	1.605.254
Нематеријална улагања		3.742.594	3.861.377
Инвестиције у заједничка улагања		1.038.800	1.038.800
Инвестиције у зависна друштва	11	31.016.682	13.425.627
Потраживања по основу продаје и остала дугорочна потраживања		-	2.816
Дугорочни финансијски пласмани	12	28.578.178	29.588.852
Одложена пореска средства		3.512.395	2.971.445
Остала стална имовина	13	2.754.060	1.974.131
Укупно стална имовина		342.890.487	324.407.623
Укупно имовина		511.507.342	522.968.979
Обавезе и капитал			
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе и део дугорочних обавеза који доспева до годину дана	14	13.451.313	11.308.085
Текуће обавезе по основу закупа	19	464.062	498.203
Добављачи и остале обавезе из пословања	15	20.289.447	29.783.850
Остале краткорочне обавезе	16	7.629.364	15.818.895
Обавезе за порез на добит		-	13.992.693
Обавезе за остале порезе изузев пореза на добит	17	17.689.977	14.126.253
Резервисања за обавезе и трошкове		2.110.064	1.899.914
Укупно краткорочне обавезе		61.634.227	87.427.893
Дугорочна резервисања и обавезе			
Дугорочне финансијске обавезе	18	53.584.618	61.930.558
Дугорочне обавезе по основу закупа	19	1.524.838	1.797.176
Остале дугорочне финансијске обавезе	20	12.012.312	840.001
Дугорочне обавезе према добављачима и остале дугорочне обавезе из пословања		10.032	7.171
Резервисања за обавезе и трошкове		11.379.734	11.150.061
Укупно дугорочна резервисања и обавезе		78.511.534	75.724.967
Капитал			
Акцијски капитал		81.530.200	81.530.200
Резерве		41.342	93.904
Нераспоређена добит		289.790.039	278.192.015
Укупан капитал		371.361.581	359.816.119
Укупно обавезе и капитал		511.507.342	522.968.979

у 000 РСД

⁶⁶Финансијски извештаји, појединачни и консолидовани, нису ревидирани

Периодични сажети извештај о укупном резултату

Напомене	Период од три месеца који се завршио 30. септембра		Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2023	2022	2023	2022
	(неревидирани)	(неревидирани)	(неревидирани)	(неревидирани)
Приходи од продаје нафтних деривата, нафте и гаса	104.241.644	127.324.216	266.062.577	346.620.892
Остали приходи од продаје	8.002.183	4.186.481	23.024.993	14.135.102
Укупно приходи од продаје	112.243.827	131.510.697	289.087.570	360.755.994
Набавна вредност нафте, гаса и нафтних деривата	(62.843.257)	(75.253.387)	(164.482.647)	(207.303.660)
Трошкови производње, прераде и трошкови остале продаје	21 (11.860.000)	(8.143.779)	(35.185.413)	(26.207.080)
Трошкови продаје, општи и административни трошкови	22 (7.237.248)	(5.916.813)	(20.989.484)	(17.577.152)
Трошкови транспорта	(426.864)	(450.935)	(1.147.761)	(1.237.655)
Трошкови амортизације	(5.579.558)	(5.891.139)	(16.919.777)	(17.426.245)
Трошкови пореза изузев пореза на добит	(1.373.701)	(1.312.160)	(4.093.609)	(3.874.188)
Трошкови истраживања	(322)	-	(322)	(173)
Укупно пословни расходи	(89.320.950)	(96.968.213)	(242.819.013)	(273.626.153)
Остали приходи (расходи), нето	23 (16.964)	223.904	(7.160.347)	301.615
Пословни добитак	22.905.913	34.766.388	39.108.210	87.431.456
Нето добитак / (губитак) на курсним разликама	24 5.274	(731.445)	(104.478)	(2.024.590)
Финансијски приходи	25 1.017.657	699.595	4.576.942	1.325.847
Финансијски расходи	26 (848.514)	(479.594)	(2.451.676)	(1.256.088)
Укупно остали (расходи) / приходи	174.417	(511.444)	2.020.788	(1.954.831)
Добитак пре опорезивања	23.080.330	34.254.944	41.128.998	85.476.625
Порески расходи	(3.717.059)	(5.403.162)	(6.767.837)	(13.674.850)
Одложени порески приходи	159.983	104.306	540.950	275.820
Порез на добит	(3.557.076)	(5.298.856)	(6.226.887)	(13.399.030)
Нето добитак за период	19.523.254	28.956.088	34.902.111	72.077.595
Укупно остали резултат	8.431	-	8.276	(33.632)
Ставке које накнадно неће бити признате у добитку / (губитку)				
Ефекти поновног одмеравања планова дефинисаних примања запослених	-	-	-	(33.528)
Добици (губици) по основу улагања у инструменте капитала	8.431	-	8.276	(104)
Укупно остали резултат	8.431	-	8.276	(33.632)
Укупан добитак за период	19.531.685	28.956.088	34.910.387	72.043.963
Зарада по акцији која се може приписати акционарима Нафтне индустрије Србије				
Основна зарада по акцији (РСД по акцији)	119,73	177,58	214,04	442,03
Просечан пондерисани број акција (у милионима)	163	163	163	163

у 000 РСД

Периодични сажети извештај о променама на капиталу

Период од девет месеци који се завршио 30 септембра 2023. и 2022. године

(неревидирани)	Акцијски капитал	Резерве	Нераспоређена добит	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2022. године	81.530.200	93.991	190.623.686	272.247.877
Добитак за период	-	-	72.077.595	72.077.595
Остали укупни расход				
Губици по основу улагања у инструменте капитала	-	(104)	-	(104)
Ефекти поновног одмеравања планова дефинисаних примања запослених	-	-	(33.528)	(33.528)
Укупан приход / (расход) за период	-	(104)	72.044.067	72.043.963
Расподела дивиденде	-	-	(5.782.122)	(5.782.122)
Стање на дан 30. септембра 2022. године	81.530.200	93.887	256.885.631	338.509.718

(неревидирани)	Акцијски капитал	Резерве	Нераспоређена добит	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2023. године	81.530.200	93.904	278.192.015	359.816.119
Добитак за период	-	-	34.902.111	34.902.111
Остали укупни приход				
Добици по основу улагања у инструменте капитала	-	8.276	-	8.276
Укупан приход за период	-	8.276	34.902.111	34.910.387
Расподела дивиденде	-	-	(23.364.925)	(23.364.925)
Отуђење улагања у инструменте капитала	-	33.877	(33.877)	-
Преноси	-	(94.715)	94.715	-
Стање на дан 30. септембра 2023. године	81.530.200	41.342	289.790.039	371.361.581

у 000 РСД

Периодични сажети извештај о токовима готовине⁶⁷

		Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
Напомене		2023	2022
		(неревидирани)	(неревидирани)
Токови готовине из пословних активности			
Добитак пре опорезивања		41.128.998	85.476.625
<i>Корекције за:</i>			
Финансијски расходи	26	2.451.676	1.256.088
Финансијски приходи	25	(4.576.942)	(1.325.847)
Нето (добитак) / губитак по основу нереализованих курсних разлика		(384.013)	2.293.394
Амортизација		16.919.777	17.426.245
Остале неготовинске ставке		322.816	344.598
Токови готовине из пословних активности пре промена на обртном капиталу		55.862.312	105.471.103
<i>Промене на обртном капиталу:</i>			
Потраживања од продаје и остала потраживања		(4.418.976)	(14.708.887)
Залихе		6.739.874	(28.600.574)
Остала обртна имовина		(1.577.234)	(2.979.670)
Обавезе из пословања и остале краткорочне обавезе		(16.366.879)	11.667.423
Остали порези изузев пореза на добит		3.563.726	2.531.667
Укупно промене на обртном капиталу		(12.059.489)	(32.090.041)
Порез на добит		(25.373.621)	(6.843.340)
Плаћена камата		(2.031.143)	(981.938)
Примљена камата		3.022.600	668.274
Нето токови готовине из пословних активности		19.420.659	66.224.058
Токови готовине из инвестиционих активности			
Одливи по основу стицања додатних учешћа	11, 20	(5.863.685)	-
Одливи готовине по основу датих кредита		(9.346.067)	(3.410.579)
Приливи готовине по основу датих кредита		7.760.912	3.340.219
Одливи готовине по основу улагања у некретнине, постројења и опрему као и нематеријална улагања ⁶⁸		(19.623.043)	(12.731.474)
Приливи по основу продаје некретнина, постројења и опреме		110.568	331.090
Одливи по основу банкарских депозита, нето		(19.000.000)	-
Остали приливи		8.430	-
Нето токови готовине из инвестиционих активности		(45.952.885)	(12.470.744)
Токови готовине из активности финансирања			
Приливи готовине од примљених кредита	14,18	7.611.892	16.429.595
Готовинске отплате позајмљених износа	14,18	(13.874.926)	(21.699.724)
Готовинске отплате закупа	19	(477.098)	(289.322)
Плаћена дивиденда		(23.364.925)	(5.782.122)
Нето токови готовине из активности финансирања		(30.105.057)	(11.341.573)
Нето повећање (смањење) готовине и готовинских еквивалената		(56.637.283)	42.411.741
Курсне разлике по основу прерачуна готовине и готовинских еквивалената		(170.062)	(410.833)
Готовина и готовински еквиваленти на почетку периода		83.083.255	20.336.901
Готовина и готовински еквиваленти на крају периода	4	26.275.910	62.337.809

у 000 РСД

⁶⁷ Политика Друштва је да токове готовине приказује са укљученим ПДВ.

⁶⁸ Нето токови готовине из инвестиционих активности укључују ПДВ у износу од 2,5 млрд РСД (2022: 1,7 млрд РСД)

Напомене уз појединачне финансијске извештаје⁶⁹

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Отворено акционарско друштво Нафтна индустрија Србије, Нови Сад (у даљем тексту: Друштво) је вертикално интегрисана нафтна компанија која претежно послује у Републици Србији. Основне активности Друштва обухватају:

- Истраживање, развој и производњу сирове нафте и гаса,
- Производњу нафтних деривата,
- Трговину нафтним дериватима и гасом и
- Производњу и трговину електричном енергијом.

Остале активности односе се на продају осталих производа и услуга.

Друштво је јавно акционарско друштво чије су акције листиране на Београдској берзи.

Ови периодични сажети финансијски извештаји одобрени су од стране Генералног директора и биће презентовани Одбору Директора ради одобравања.

2. ПРЕГЛЕД МАТЕРИЈАЛНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

2.1. Основе за састављање финансијских извештаја

Друштво води књиге и рачуноводствену евиденцију у складу са рачуноводственим и пореским принципима, правилима и праксама захтеваним у Републици Србији. Приложени периодични сажети финансијски извештаји су превасходно припремљени на основу статутарних књига и рачуноводствене евиденције које су кориговане и рекласификоване како би њихова презентација била у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ).

Приложени периодични сажети финансијски извештаји састављени су у складу са МРС 34 "Периодично финансијско извештавање". МРС 34 не захтева сва потребна обелодањивања која су прописана Међународним стандардима финансијског извештавања.

Нови стандард за уговоре о осигурању и измене постојећих стандарда који су ступили на снагу 1. јануара 2023. године нису имали никакав материјални утицај на периодичне сажете финансијске извештаје.

Друштво намерава да примени измене и допуне постојећих стандарда и нових стандарда који су издати али још увек нису ступили на снагу на дан када су ови периодични сажети финансијски извештаји одобрени за објављивање, и Друштво не очекује да ће они имати било какав материјални утицај на периодичне сажете финансијске извештаје када буду усвојени.

Друштво није обелоданило информације које су суштински идентичне оним обелодањеним у ревидираним финансијским извештајима за 2022. годину, као што су значајне рачуноводствене политике и процене, финансијски ризици или друга обелодањивања која нису значајно измењена у износу или садржају у односу на последњи извештајни период. Руководство Друштва верује да су обелодањивања у овим периодичним сажетим финансијским извештајима довољна да обезбеде адекватно обелодањивање уколико се посматрају упоредо са годишњим финансијским извештајима за 2022. годину.

У првих девет месеци 2023. године види се раст волатилности на робним и финансијским тржиштима, док је динар остао стабилан у односу на евро, а слабији у односу на амерички долар (подаци о економском окружењу у Републици Србији детаљно су приказани у Напомени 28) услед геополитичке ситуације. Испоставило се да је у садашњим условима немогуће проценити колико ће дуго таква волатилност трајати и на ком ће се нивоу кључни финансијски показатељи коначно стабилизovati. Због тога Друштво у трећем кварталу 2023. године није извршило ревизију критичних рачуноводствених процена које је Друштво користило у изради скраћене форме привремених финансијских извештаја а чија се процена базира на прогнозама цена нафте, инфлације и стопе позајмљивања на тржишту. Конкретно, на дан 30. септембра 2023. године, Друштво није извршило ревизију процене надокнадивог износа дуготрајних средстава који се утврђује за потребе тестирања да ли је дошло до обезвређења.

⁶⁹ Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено. Пратеће напомене су саставни део ових периодичних сажетих појединачних финансијских извештаја.

Друштво наставља да прати развој макроекономске ситуације и појаву могућности да са разумном сигурношћу процени горе наведене показатеље.

Резултати за тромесечни и деветомесечни период завршен 30. септембра 2023. године нису нужно индикативни за резултате који се очекују за целу годину.

Друштво у целини није изложено значајним сезонским осцилацијама.

2.2. Промене рачуноводствених политика

Значајне рачуноводствене политике и процене које су примењене приликом састављања периодичних сажетих финансијских извештаја су конзистентне са оним које су примењене приликом састављања финансијских извештаја за годину која се завршила дана 31. децембра 2022. године.

3. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА

Испод су презентоване информације о пословним сегментима Друштва за период од девет месеци који се завршио дана 30. септембра 2023. и 2022. године. Пословни сегменти су компоненте чији пословни резултат редовно прати главни доносилац Одлука (ГДО) и за које постоје засебне финансијске информације.

Пословне активности Друштва су организоване у два главна пословна сегмента: Upstream и Downstream.

Upstream (истраживање и производња) обухвата следеће операције Друштва: истраживање, развој и производња сирове нафте и природног гаса и услуге на нафтним пољима. Downstream (прерада и маркетинг) обухвата прераду сирове нафте у нафтне деривате, те набавку, продају и транспорт сирове нафте и осталих нафтних деривата. Корпоративна администрација и сегмент Енергетика су презентовани у оквиру пословног сегмента прерада и маркетинг.

Секција Елиминације обухвата елиминације и друге корекције у вези са продајом између сегмената и нереализоване профите настале од продаје сирове нафте и производа. Продаја између сегмената се заснива на процењеним тржишним ценама.

EBITDA представља EBITDA-у Друштва. Руководство верује да EBITDA представља користан показатељ пословања Друштва јер представља тренд резултата без приказивања утицаја одређених трошкова. EBITDA представља добитак пре трошка камата, трошка пореза на добит, амортизације, финансијских прихода (расхода) нето и осталих неоперативних прихода (расхода). EBITDA је додатни не-МСФИ финансијски показатељ који руководство користи да оцени успешност пословања.

Резултати извештајних сегмената за период од девет месеци који се завршио дана 30. септембра 2023. године дати су у прегледу који следи:

	Истраживање и производња	Прерада и маркетинг	Елиминације	Укупно
Пословни приход сегмента	35.329.357	289.844.475	(36.086.262)	289.087.570
Међусегментни	35.289.019	797.243	(36.086.262)	-
Екстерни	40.338	289.047.232	-	289.087.570
Коригована EBITDA (сегментни резултат)	23.615.318	32.726.418	-	56.341.736
Амортизација	(9.261.463)	(7.658.314)	-	(16.919.777)
Нето губитак на курсним разликама	(69.882)	(34.596)	-	(104.478)
Финансијски (расходи)/приходи, нето	(123.521)	2.248.787	-	2.125.266
Порез на добит	-	(6.226.887)	-	(6.226.887)
Сегментни добитак	14.159.436	20.742.675	-	34.902.111

Квартални извештај за трећи квартал 2023. године

Резултати извештајних сегмената за период од девет месеци који се завршио дана 30. септембра 2022. године дати су у прегледу који следи:

	Истраживање и производња	Прерада и маркетинг	Елиминације	Укупно
Пословни приход сегмента	47.742.374	359.112.250	(46.098.630)	360.755.994
Међусегментни	45.660.444	438.186	(46.098.630)	-
Екстерни	2.081.930	358.674.064	-	360.755.994
Коригована EBITDA (сегментни резултат)	35.965.318	68.857.740	-	104.823.058
Амортизација	(9.263.752)	(8.162.493)	-	(17.426.245)
Нето губитак на курсним разликама	(189.278)	(1.835.312)	-	(2.024.590)
Финансијски приходи / (расходи), нето	(41.048)	110.807	-	69.759
Порез на добит	(155.950)	(13.243.080)	-	(13.399.030)
Сегментни добитак	26.413.754	45.663.841	-	72.077.595

Коригована EBITDA за период од три и девет месеци који се завршио 30. септембра 2023. и 2022. године је усаглашена у табели испод:

	Период од три месеца који се завршио 30. септембра		Период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2022	
	2023	2022	2023	
Нето добитак за период	19.523.254	28.956.088	34.902.111	72.077.595
Порез на добит	3.557.076	5.298.856	6.226.887	13.399.030
Финансијски расходи	848.514	479.594	2.451.676	1.256.088
Финансијски приходи	(1.017.657)	(699.595)	(4.576.942)	(1.325.847)
Трошкови амортизације	5.579.558	5.891.139	16.919.777	17.426.245
Нето губитак / (добитак) на курсним разликама	(5.274)	731.445	104.478	2.024.590
Остали расходи / (приходи), нето	16.964	(223.904)	7.160.347	(301.615)
Остали неоперативни расходи / (приходи), нето*	80.206	120.520	(6.846.598)	266.972
Коригована EBITDA	28.582.641	40.554.143	56.341.736	104.823.058

*Остали неоперативни расходи (приходи), у нето износу се највећим делом односе на: донације за подршку пројектима из области образовања, социјалне и здравствене заштите, вишкове и мањкове имовине и залиха, казне, таксе и друго (напомена 23).

Анализа прихода од продаје нафте, гаса и нафтних деривата, продаје електричне енергије, прихода по основу закупа и остале продаје дата је у табели:

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2023	2022
Продаја сирове нафте	-	4.602.951
Продаја природног гаса	139.165	100.104
<i>Велепродаја</i>	139.165	100.104
Продаја нафтних деривата	265.923.412	341.917.837
<i>Малопродаја</i>	80.410.567	95.721.017
<i>Велепродаја</i>	185.512.845	246.196.820
Продаја електричне енергије	11.091.913	3.870.327
Приходи од закупа	274.936	268.239
Остала продаја	11.658.144	9.996.536
Продаја укупно	289.087.570	360.755.994

Остала продаја се углавном односи на продају допунског асортимана на бензинским станицама у износу од 8.156.028 РСД (2022: 7.198.682 РСД).

Све уговорне обавезе које се односе на купце су испуњене у тренутку времена у коме купац остварује контролу над предметном имовином а Друштво испуњава своју уговорену обавезу.

4. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА`

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Готовина у банци и благајна	8.970.637	16.861.298
Депозити са доспећем до 3 месеца	17.299.999	66.219.999
Остала новчана средства	5.274	1.958
	26.275.910	83.083.255

Фер вредност готовинских еквивалената и готовине је једнака њиховој књиговодственој вредности.

5. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Краткорочни кредити	2.027.129	204.604
Депозити са доспећем преко три месеца, а мање од годину дана	25.873.752	6.003.699
Текуће доспеће дугорочних кредита (напомена 12)	5.458.695	4.225.725
<i>Минус исправка вредности</i>	<i>(1.978.366)</i>	<i>(1.980.437)</i>
	31.381.210	8.453.591

Фер вредност краткорочних финансијских пласмана је једнака њиховој књиговодственој вредности.

6. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ И ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Потраживања по основу продаје	54.736.857	50.420.797
Остала потраживања	90.188	88.717
<i>Минус исправка вредности потраживања по основу продаје</i>	<i>(7.422.663)</i>	<i>(7.437.841)</i>
<i>Минус исправка вредности осталих потраживања</i>	<i>(31.959)</i>	<i>(34.426)</i>
	47.372.423	43.037.247

Руководство Друштва редовно испитује кредитни квалитет потраживања по основу продаје и осталих потраживања узимајући у обзир старосни профил потраживања као и временски период пословног односа са Друштвом.

Руководство верује да су неисправљена потраживања по основу продаје и остала потраживања у потпуности надокнадива.

Потраживања по основу продаје и друга потраживања Друштва су највећим делом деноминирани у динарима.

7. ЗАЛИХЕ

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Сирова нафта	26.286.784	29.409.389
Нафтни деривати	19.407.775	23.314.075
Материјал	4.843.455	4.771.464
Остало	1.242.646	1.124.692
<i>Минус: Исправка вредности</i>	<i>(4.423.515)</i>	<i>(4.456.029)</i>
	47.357.145	54.163.591

8. ОСТАЛА ОБРТНА ИМОВИНА

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Дати аванси	677.557	729.280
Разграничени ПДВ	4.450.151	4.198.144
Унапред плаћени трошкови	446.272	251.155
Унапред плаћени трошкови царине	67.975	60.157
Унапред плаћена акциза	5.567.563	4.415.877
Остала краткорочна потраживања	7.822.249	7.628.408
<i>Минус: Исправка вредности</i>	<i>(7.485.724)</i>	<i>(7.486.667)</i>
	11.546.043	9.796.354

Разграничени порез на додату вредност са стањем на дан 30. септембра 2023. године у износу од 4.450.151 РСД (31. децембра 2022. 4.198.144 РСД) је порез на додату вредност у примљеним фактурама које се евидентирају у текућем обрачунском периоду, а право на одбитак претходног пореза се остварује у наредном обрачунском периоду.

Унапред плаћена акциза на дан 30. септембра 2023. године у износу од 5.567.563 РСД (31. децембар 2022: 4.415.877 РСД) се односи на акцизу плаћену држави за готове производе складиштене на неакцизном складишту.

Остала краткорочна потраживања се најзначајнијим делом односе на спорна потраживања која су обезвређена.

9. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

	Средства за производњу нафте и гаса	Средства за прераду	Средства за маркетинг и дистрибуцију	Остале некретнине, постројења и опрема	Некретнине, постројења и опрема у припреми	Укупно
На дан 1. јануара 2023.						
Набавна вредност	215.586.310	165.764.521	57.566.537	16.696.746	16.398.494	472.012.608
Исправка вредности и обезвређење	(86.096.477)	(73.525.826)	(32.557.325)	(9.625.912)	(3.094.272)	(204.899.812)
Неотписана вредност	129.489.833	92.238.695	25.009.212	7.070.834	13.304.222	267.112.796
Период завршен 30. септембра 2023.						
Повећања	11.534.770	562.736	811.978	375.830	3.885.113	17.170.427
Промене на резервисањима за обнављање природних ресурса	117.837	-	-	-	-	117.837
Обезвређење	-	-	-	-	(23.952)	(23.952)
Амортизација	(9.156.910)	(5.326.513)	(1.402.927)	(344.661)	-	(16.231.011)
Отуђења и отписи	(797)	(11.016)	(19.679)	(89)	(191)	(31.772)
Пренос на инвестиционе некретнине	-	-	(8.631)	-	-	(8.631)
Пренос на стална средства намењена продаји	-	-	-	(29.379)	-	(29.379)
Остали преноси	(139)	1.410	38.829	(39.834)	(4.594)	(4.328)
	131.984.594	87.465.312	24.428.782	7.032.701	17.160.598	268.071.987
На дан 30. септембра 2023.						
Набавна вредност	226.875.749	164.440.134	58.218.405	16.959.581	20.277.124	486.770.993
Исправка вредности и обезвређење	(94.891.155)	(76.974.822)	(33.789.623)	(9.926.880)	(3.116.526)	(218.699.006)
Неотписана вредност	131.984.594	87.465.312	24.428.782	7.032.701	17.160.598	268.071.987

10. ПРАВО КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА

Кретања на праву коришћења средстава за период од девет месеци која су се завршила на дан 30. септембра 2023. приказане су у табели испод:

	Земљиште	Некретнине	Постројења и опрема	Возила	Остало	Укупно
На дан 1. јануара 2023. године	-	842.723	224.722	1.759.080	-	2.826.525
Повећања	2.542	48.784	62.826	21.718	-	135.870
Амортизација	(279)	(74.089)	(64.678)	(178.012)	-	(317.058)
Преноси	-	-	5.000	(6.994)	1.994	-
Смањења	-	(927)	(121)	-	-	(1.048)
Обезвређење	-	-	-	-	(1.994)	(1.994)
На дан 30. септембра 2023. године	2.263	816.491	227.749	1.595.792	-	2.642.295

11. ИНВЕСТИЦИЈЕ У ЗАВИСНА ДРУШТВА

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Учешћа у капиталу зависних правних лица:		
У акцијама	3.457.576	3.457.576
У уделима	40.303.566	11.140.314
	43.761.142	14.597.890
<i>Минус: Исправка вредности</i>	<i>(12.744.460)</i>	<i>(1.172.263)</i>
	31.016.682	13.425.627

Промене на учешћима у капиталу приказане су као што следи:

	2023
На дан 1. јануара	13.425.627
Додатне инвестиције (стицање додатних удела у ХИП Петрохемија)	17.591.055
<i>Прелазак из заједничких подухвата и придружених правних лица у зависно правно лице – ХИП Петрохемија</i>	11.572.197
<i>Минус: Исправка вредности</i>	<i>(11.572.197)</i>
На дан 30. септембра	31.016.682

Стицање додатних удела у ХИП Петрохемија д.о.о. Панчево

Почетком октобра 2017. године стекли су се сви услови за пуну примену Унапред припремљеног плана реорганизације предузећа ХИП Петрохемија д.о.о. Панчево. У складу са усвојеним планом промењена је и структура акцијског капитала предузећа ХИП Петрохемија, чиме је НИС повећао своје учешће у капиталу. Након конверзије, НИС поседује 20,86% гласачких права у ХИП Петрохемији. Такође, НИС има своје представнике у Одбору Директора и Надзорном одбору. Дана 9. септембра 2021. године Министарство привреде Републике Србије отворило је јавни позив за приватизацију акционарског друштва ХИП Петрохемија са моделом стратешког партнерства. НИС а.д. је поднео понуду у року и изабран је за стратешког партнера.

У складу са Уговором о Стратешкој сарадњи потписаним 24. децембра 2021. године између Министарство привреде Републике Србије, НИС а.д. Нови Сад и ХИП Петрохемија д.о.о. Панчево Друштво је дана 09. јуна 2023. године, стекло контролу и регистровало стицање додатних учешћа у капиталу ХИП Петрохемија (петрохемијски комплекс) са претходних 20,86% на 90% са обавезом новчане докапитализације у износу од 17.591.055 РСД (150 милиона ЕУР) која ће бити употребљена за изградњу погона за производњу полипропилене капацитета најмање 140.000 тона годишње у року од шест година.

Као резултат Друштво очекује да диверзификује и прошири пословање производног сегмента петрохемијских производа, након имплементације обимног инвестиционог програма модернизације и изградње нових производних капацитета. Друштво је извршило прву уплату у износу од 5.863.685 РСД (50 милиона ЕУР) на дан стицања контроле, док ће остатак обавезе 11.727.370 РСД (напомена 20) бити исплаћен у складу са Уговором. 30. јун 2023 се сматра даном стицања контроле.

Друштво нема обавеза за додатним уплатама по овој трансакцији, осим за испуњењем обавеза у складу са Уговором о Стратешкој сарадњи.

12. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Дугорочни кредити	41.173.710	40.958.458
Финансијска средства по фер вредности исказана у билансу успеха	839.122	840.001
Остали дугорочни финансијски пласмани	30.642	30.605
Финансијска средства по фер вредности исказана у осталом укупном резултату	128.683	176.206
Минус текуће доспеће дугорочних кредита (напомена 5)	(5.458.695)	(4.225.725)
Минус исправка вредности осталих дугорочних финансијских пласмана	(8.135.284)	(8.190.693)
	28.578.178	29.588.852

13. ОСТАЛА СТАЛНА ИМОВИНА

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Дати аванси за основна средства	2.019.043	1.063.325
Унапред плаћени трошкови	126.320	142.503
Остала финансијска средства	922.258	1.131.217
Минус: исправка вредности осталих финансијских средстава	(292.198)	(341.519)
Минус: исправка вредности датих аванса	(21.363)	(21.395)
	2.754.060	1.974.131

14. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ И ДЕО ДУГОРОЧНИХ ОБАВЕЗА КОЈИ ДОСПЕВА ДО ГОДИНУ ДАНА

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Краткорочни кредити	3.388.507	5.345.097
Обавезе за камату	272.157	151.584
Део дугорочних кредита који доспева до једне године (напомена 18)	9.790.649	5.811.404
	13.451.313	11.308.085

Промене на обавезама Друштва по основу краткорочних финансијских активности приказане су као што следи:

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2023	2022
Краткорочни кредити на дан 1. јануара	5.345.097	2.188.401
Приливи	7.611.892	11.929.843
Одливи	(9.568.018)	(10.914.221)
Курсне разлике (напомена 24)	(464)	(3.490)
Краткорочни кредити на дан 30. септембра	3.388.507	3.200.533

15. ДОБАВЉАЧИ И ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Обавезе према добављачима	16.497.666	25.943.650
Обавезе за дивиденду	3.783.641	3.783.818
Остале обавезе из пословања	8.140	56.382
	20.289.447	29.783.850

16. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Уговорене обавезе произишле из уговора са купцима:		
Примљени аванси	3.616.240	11.294.740
Програм лојалности купаца	877.037	686.933
Разграничени приходи	41.909	-
Обавезе према запосленима	3.007.085	3.790.114
Остале краткорочне не-финансијске обавезе	87.093	47.108
	7.629.364	15.818.895

Приход у износу од 7.763.911 РСД (30. септембра 2022: 3.133.467 РСД) који је остварен у текућем извештајном периоду се односи на уговорене обавезе на дан 1. јануара 2023. године, од чега се 7.356.947 РСД (30. септембра 2022: 2.630.650 РСД) односи на авансе и 406.964 РСД (30. септембра 2022: 502.817 РСД) на програм лојалности купаца.

17. ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ ИЗУЗЕВ ПОРЕЗА НА ДОБИТ

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Обавеза за рудну ренту	424.414	393.085
ПДВ	7.148.169	3.955.956
Обавеза за акцизе	8.302.757	7.814.476
Накнада за робне резерве	739.662	887.822
Обавезе за царину	7.204	5.007
Накнада за енергетску ефикасност	82.645	92.638
Обавезе за остале порезе и таксе	985.126	977.269
	17.689.977	14.126.253

18. ДУГОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Дугорочни кредит	-	2.728.428
Банкарски кредити	63.371.821	65.009.756
Остале дугорочне обавезе	3.446	3.778
Минус: Текуће доспеће дугорочних финансијских обавеза (напомена 14)	(9.790.649)	(5.811.404)
	53.584.618	61.930.558

Промене на обавезама по основу дугорочних кредита приказане су као што следи:

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2023	2022
Дугорочни кредити на дан 1. јануара	67.738.184	77.480.027
Приливи	-	4.499.752
Одливи	(4.306.908)	(10.785.503)
Безготовинске трансакције	15.945	(19.210)
Курсне разлике (напомена 24)	(75.400)	(160.915)
Дугорочни кредити на дан 30. септембра	63.371.821	71.014.151

(а) Банкарски кредити

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Дугорочни кредити у земљи	46.818.875	48.275.895
Дугорочни кредити у иностранству	16.552.946	16.733.861
	63.371.821	65.009.756
Текуће доспеће дугорочних кредита	(9.790.649)	(3.082.976)
	53.581.172	61.926.780

Доспеће банкарских кредита:

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Између 1 и 2 године	9.887.839	9.708.140
Између 2 и 5 година	42.521.033	47.889.786
Преко 5 година	1.172.300	4.328.854
	53.581.172	61.926.780

Валутна структура дугорочних обавеза по основу банкарских кредита је следећа:

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
УСД	31.696	88.819
ЕУР	63.283.615	64.824.628
РСД	10	4.268
ЈПЈ	56.500	92.041
	63.371.821	65.009.756

Друштво наведене обавезе по кредитима плаћа у складу са уговореном динамиком, односно сходно утврђеним ануитетним плановима. Друштво је уговорило са повериоцима фиксне и променљиве каматне стопе. Променљиве каматне стопе су везане за Еурибор и Либор. Руководство очекује да ће Друштво бити у могућности да све уговорене обавезе по кредитима испуни у складу са утврђеним роковима.

Уговори о кредиту садрже финансијске ковенанте које захтевају да Друштво одржава однос задуживања према EBITDA. Руководство верује да је Друштво усаглашено са наведеним ковенантама на дан 30. септембра 2023. и 31. децембра 2022. године.

19. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ЗАКУПА

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Дугорочне обавезе по основу закупа	1.524.838	1.797.176
Текуће обавезе по основу закупа	464.062	498.203
	1.988.900	2.295.379

Износи признати у оквиру биланса успеха:

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2023	2022
Трошкови камата (укључени у финансијске расходе) (напомена 26)	70.252	24.788
Трошкови који се односе на краткорочни закуп и остале уговоре о закупу који су искључени из МСФИ 16	2.700	52.725
Трошкови који се односе на закуп средстава мале вредности која нису приказана као краткорочни закуп	7.912	12.487
Трошкови који се односе на варијабилна плаћања закупа који нису укључени у обавезе за закуп	885.540	839.157

Промене на обавезама по основу закупа приказане су као што следи:

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2023	2022
На дан 1. јануара	2.295.379	1.338.381
Одливи	(477.098)	(289.322)
Немонетарне трансакције	177.427	248.396
Курсне разлике (напомена 24)	(6.808)	5.870
На дан 30. септембра	1.988.900	1.303.325

20. ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

Остале дугорочне финансијске обавезе у износу од 12.012.312 РСД (2022: 840.001 РСД) представљају одложеноу накнаду у износу од 839.122 РСД за истраживачки пројекат О&Г који је у току преко зависног друштва Јадран Нафтагас и додатне обавезе по основу стицања додатних учешћа у капиталу у износу од 11.727.370 РСД (износ пре смањења за ревалуацију у износу од 546.770 РСД – напомена 25, и позитивне курсне разлике у износу од 7.410 РСД – напомена 24). У складу са Уговором о Стратешкој сарадњи Друштво има обавезу додатних новчаних улагања у капитал у износу од 17.591.055 РСД (150 милиона ЕУР) уз инвестиције у изградњу новог производног погона. Друштво је извршило прву уплату у износу од 5.863.685 РСД (50 милиона ЕУР) на дан стицања контроле, док ће остатак обавезе 11.727.370 РСД бити исплаћен у складу са Уговором.

21. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДЊЕ, ПРЕРАДЕ И ТРОШКОВИ ОСТАЛЕ ПРОДАЈЕ

	Период од три месеца који се завршио 30. септембра		Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2023	2022	2023	2022
Трошкови запослених	1.024.717	1.041.362	3.004.707	2.976.497
Трошкови материјала и сировина (изузев набавки нафте, гаса и нафтних деривата)	317.630	272.547	910.862	754.918
Трошкови одржавања и поправки	1.267.852	1.190.708	3.896.513	3.691.798
Трошкови електричне енергије за даљу продају	3.309.935	58.756	10.115.102	3.098.359
Трошкови енергије и комуналних услуга	1.798.288	1.662.270	6.010.652	4.720.440
Трошкови заштите и обезбеђења	163.898	179.228	439.999	457.404
Транспортни трошкови за производњу	340.744	421.684	1.005.534	1.385.862
Остало	3.636.936	3.317.224	9.802.044	9.121.802
	11.860.000	8.143.779	35.185.413	26.207.080

Трошкови електричне енергије за даљу продају представљају део осталих трошкова производње и прераде.

22. ТРОШКОВИ ПРОДАЈЕ, ОПШТИ И АДМИНИСТРАТИВНИ ТРОШКОВИ

	Период од три месеца који се завршио 30. септембра		Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2023	2022	2023	2022
Трошкови запослених	3.326.735	2.856.728	9.807.544	8.489.057
Трошкови франшизера	1.306.743	1.083.388	3.738.277	3.015.567
Адвокатске, ревизорске и консултантске услуге	374.335	336.435	1.121.952	922.267
Трошкови текућег одржавања	323.862	312.245	914.038	770.964
Трошкови рекламе и маркетинга	93.544	75.821	245.533	187.578
Трошкови закупа	5.814	25.476	14.267	74.671
Трошкови службеног пута	83.193	35.974	174.931	91.707
Трошкови заштите и обезбеђења	212.691	150.592	636.505	440.526
Трошкови осигурања	28.520	23.538	74.679	66.862
Услуге транспорта и складиштења	55.200	47.077	153.413	133.705
Трошкови исправке вредности спорних потраживања	1.752	(5.267)	10.227	11.823
Остало	1.424.859	974.806	4.098.118	3.372.425
	7.237.248	5.916.813	20.989.484	17.577.152

23. ОСТАЛИ ПРИХОДИ (РАСХОДИ) НЕТО ИЗНОС

	Период од три месеца који се завршио 30. септембра		Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2023	2022	2023	2022
Казне и пенали	34.958	78.891	130.213	176.288
Отпис потраживања	461	(28.547)	(31.307)	(33.689)
Трошак обезвређења и промене на фер вредности основних средстава	(13.105)	(676)	(26.106)	(8.820)
Добровољна плаћања и донације	(3.665)	(4.436)	(7.070.405)	(15.391)
Остало	(35.613)	178.672	(162.742)	183.227
	(16.964)	223.904	(7.160.347)	301.615

Добровољна давања и донације у износу од 7.070.405 РСД већином се односе на донације за подршку пројекта из области образовања, социјалне и здравствене заштите.

24. НЕТО ДОБИЦИ (ГУБИЦИ) ПО ОСНОВУ КУРСНИХ РАЗЛИКА

	Период од три месеца који се завршио 30. септембра		Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2023	2022	2023	2022
Добици (губици) по основу курсних разлика из активности финансирања				
- добиси по основу курсних разлика (напомене 14,18,19)	10.677	70.689	151.871	579.591
- губици по основу курсних разлика (напомене 14,18,19)	(22.443)	(29.904)	(69.199)	(421.056)
Нето добиси (губици) по основу курсних разлика из пословних активности	17.040	(772.230)	(187.150)	(2.183.125)
	5.274	(731.445)	(104.478)	(2.024.590)

25. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	Период од три месеца који се завршио 30. септембра		Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2023	2022	2023	2022
Приходи од камата на депозите у банкама	838.335	516.990	3.446.852	784.149
Добици од реструктурирања датих зајмова	5.777	5.783	17.340	17.376
Ефекти свођења учешћа у капиталу зависних правних лица на фер (тржишну) вредност	(29.298)	-	546.770	-
Приходи од камата на дате кредите	202.843	176.822	565.980	524.322
	1.017.657	699.595	4.576.942	1.325.847

26. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	Период од три месеца који се завршио 30. септембра		Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2023	2022	2023	2022
Расходи камата	819.742	425.313	2.299.764	1.186.054
Губици од реструктурирања позајмица	4.821	6.180	16.032	18.280
Ефекат дисконтовања дугорочних резервисања	37.865	9.569	109.318	27.686
Ефекат дисконтовања финансијских средстава	1.583	45.482	70.544	38.060
Минус износ капитализоване камате	(15.497)	(6.950)	(43.982)	(13.992)
	848.514	479.594	2.451.676	1.256.088

За период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2023. године расходи камата укључују и расходе камата по финансијском лизингу у износу од 70.252 РСД (за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2022. године: 24.788 РСД) (напомена 19).

27. ОДМЕРАВАЊЕ ФЕР ВРЕДНОСТИ

У периодичним сажетим финансијским извештајима инвестиционе некретнине и финансијска средства расположива за продају су вреднована по фер вредности. Технике вредновања коришћене у процесу одмеравања фер вредности средстава идентичне су онима обелодањеним у финансијским извештајима на

дан 31. децембра 2022. године. Такође, током првих девет месеци 2023. године није било трансфера средстава између хијерархија фер вредновања.

На дан 30. септембра 2023. године књиговодствена вредност финансијских средстава је приближно једнака њиховој фер вредности.

28. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ И ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ

Порези

Порески закони се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. Пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала. Руководство је проценило на дан 30. септембра 2023. године да је Друштво измирило све пореске обавезе према држави.

Економско окружење у Републици Србији

Погоршање геополитичке ситуације као последица даљег развоја догађаја у Украјини довело је до појачане волатилности на робним и финансијским тржиштима. Немогуће је утврдити колико ће дуго трајати ова појачана волатилност. Најављене су бројне санкције како би се ограничило пословање руских субјеката, а у таквој ситуацији, то би могло додатно да утиче на пословање Друштва.

Друштво тренутно наставља да врши процену утицаја нових санкција на своје пословање.

Руководство предузима неопходне мере како би осигурала одрживост пословања Друштва. Међутим, тешко је предвидети будуће ефекте садашње економске ситуације и тренутна очекивања и процене руководства могу се разликовати од стварних резултата.

Заштита животне средине

Руководство Друштва је проценило и извршило резервисање за заштиту животне средине на дан извештаја у износу од 457.842 РСД (31. децембар 2022: 488.060 РСД) на основу интерне процене о усаглашености Друштва са законском регулативом Републике Србије.

Руководство Друштва сматра да, на основу важеће законске регулативе трошкови повезани са питањима заштите животне средине нису значајно виши у односу на резервисани износ. Међутим, могуће је да ће наведени трошкови значајно расти у будућем периоду у случају да законска регулатива постане рестриктивнија.

Капиталне обавезе

На дан 30. септембра 2023. године Друштво има закључене уговоре о набавци некретнина, постројења и опреме у износу од 2.947.445 РСД (31. децембар 2022. године: 391.270 РСД).

Није било других значајних потенцијалних и преузетих обавеза Друштва.

29. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

У сврху састављања ових периодичних сажетих финансијских извештаја, лица се сматрају повезаним уколико једно лице има контролу над другим или је у могућности да значајно утиче на доношење финансијских и пословних одлука у складу са МРС 24 Повезана правна лица.

Друштво је у периоду од девет месеци који се завршио 30. септембра 2023. године и у истом периоду претходне године ступало у пословне односе са својим повезаним правним лицима. Најзначајније трансакције са повезаним правним лицима у наведеним периодима настале су по основу набавке/испоруке сирове нафте, нафтних производа и енергије.

На дан 30. септембра 2023. године и 31. децембра 2022. године стање средстава (без исправке вредности) и обавеза по основу трансакција са повезаним правним лицима је следеће

	Зависна	Матично	Заједничка улагања, придružена лица и лица под заједничком контролом
На дан 30. септембра 2023.	друштва	друштво	
Краткорочни финансијски пласмани	5.507.457	-	-
Потраживања по основу продаје и друга потраживања	12.342.951	-	19.383
Остала обртна имовина	4.158	-	18.842
Право коришћења средства	75.061	-	-
Инвестиције обрачунате методом удела у капиталу	-	-	1.038.800
Инвестиције у зависна друштва и заједничка улагања	17.287.637	-	-
Дугорочни финансијски пласмани	28.470.524	-	-
Остала стална имовина	2.192	-	43.870
Добављачи и остале обавезе из пословања	(6.889.084)	(1.772)	(855.178)
Остале краткорочне обавезе	(48.189)	-	(615)
Краткорочне финансијске обавезе	(2.579.392)	-	(24)
Текуће обавезе по основу закупа	(7.098)	-	-
Дугорочне обавезе по основу закупа	(73.861)	-	-
Остале дугорочне финансијске обавезе	(11.173.190)	-	-
	42.919.166	(1.772)	265.078

	Зависна	Матично	Заједничка улагања, придružена лица и лица под заједничком контролом
На дан 31. децембра 2022.	друштва	друштво	
Краткорочни финансијски пласмани	2.449.892	-	-
Потраживања по основу продаје и друга потраживања	8.490.014	-	1.637.009
Остала обртна имовина	1.360	-	22.259
Право коришћења средстава	41.030	-	197
Инвестиције обрачунате методом удела у капиталу	-	-	1.038.800
Инвестиције у зависна друштва и заједничка улагања	13.425.627	-	-
Дугорочни финансијски пласмани	29.480.650	-	-
Остала стална имовина	2.192	-	-
Добављачи и остале обавезе из пословања	(4.186.297)	(1.762)	(3.676.115)
Остале краткорочне обавезе	(67.543)	-	(3.121)
Краткорочне финансијске обавезе и део дугорочних обавеза који доспева до годину дана	(4.047.577)	-	(2.728.428)
Текуће обавезе по основу закупа	(2.240)	-	(124)
Дугорочне обавезе по основу закупа	(41.883)	-	(50)
	45.545.225	(1.762)	(3.709.573)

У периоду од девет месеци који се завршио дана 30. септембра 2023. и 2022. године настале су следеће трансакције са повезаним правним лицима:

Период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2023. године	Зависна друштва	Матично друштво	Заједничка улагања, придružена лица и лица под заједничком контролом
Приходи од продаје	26.273.534	-	15.946.053
Расходи везани за набавку производа и услуга	(11.479.320)	(5.218)	(11.452.093)
Остали (расходи) приходи, нето	1.038.676	-	(39.599)
	15.832.890	(5.218)	4.454.361

Период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2022. године	Зависна друштва	Матично друштво	Заједничка улагања, придružена лица и лица под заједничком контролом
Приходи од продаје	30.019.647	-	33.272.399
Расходи везани за набавку производа и услуга	(8.420.500)	(5.529)	(100.124.966)
Остали (расходи) приходи, нето	488.033	-	(104.871)
	22.087.180	(5.529)	(66.957.438)

30. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

У обзир су узети сви догађаји након датума извештавања настали након 30. септембра 2023. године до 27. октобра 2023. године, када су ови периодични сажети финансијски извештаји одобрени.

Консолидовани финансијски извештаји (неревидирани)

Периодични сажети консолидовани извештај о финансијској позицији

Имовина	Напомене	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Обртна имовина			
Готовински еквиваленти и готовина	4	32.554.829	88.131.045
Краткорочни финансијски пласмани	5	32.130.757	6.104.619
Потраживања по основу продаје и друга потраживања	6	38.159.630	35.969.998
Залихе	7	51.583.224	58.234.614
Претплате текућег пореза на добит		4.715.926	-
Остала обртна имовина	8	14.296.095	12.031.734
Стална средства намењена продаји		68.158	23.833
Укупно обртна имовина		173.508.619	200.495.843
Стална имовина			
Некретнине, постројења и опрема	9	297.699.217	295.790.456
Право коришћења средстава	10	4.382.063	3.695.826
Инвестиционе некретнине		1.533.764	1.531.705
Гудвил и остала нематеријална улагања		5.298.345	5.228.587
Инвестиције у придружене ентитете и заједничка улагања		2.696.505	2.866.724
Потраживања по основу продаје и остала дугорочна потраживања		-	2.821
Дугорочни финансијски пласмани		263.006	323.702
Одложена пореска средства		2.936.081	2.766.666
Остала стална имовина	11	4.790.057	2.113.788
Укупно стална имовина		319.599.038	314.320.275
Укупно имовина		493.107.657	514.816.118
Обавезе и капитал			
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе и део дугорочних обавеза који доспева до годину дана	12	10.871.921	7.260.508
Текуће обавезе по основу закупа	17	878.920	735.918
Добављачи и остале обавезе из пословања	13	18.125.978	28.455.871
Остале краткорочне обавезе	14	12.128.466	17.746.302
Обавезе за порез на добит		-	14.013.449
Обавезе за остале порезе изузев пореза на добит	15	19.283.928	15.233.939
Резервисања за обавезе и трошкове		2.219.380	2.013.474
Укупно краткорочне обавезе		63.508.593	85.459.461
Дугорочна резервисања и обавезе			
Дугорочне финансијске обавезе	16	53.725.126	62.053.580
Дугорочне обавезе по основу закупа	17	2.944.393	2.413.671
Остале дугорочне финансијске обавезе		839.122	840.001
Дугорочне обавезе према добављачима и остале дугорочне обавезе из пословања		10.032	7.171
Резервисања за обавезе и трошкове		14.355.189	14.814.651
Укупно дугорочна резервисања и обавезе		71.873.862	80.129.074
Капитал			
Акцијски капитал		81.530.200	81.530.200
Резерве		698.426	572.221
Нераспоређена добит		275.751.284	267.125.162
Капитал који се може приписати власницима Друштва		357.979.910	349.227.583
Капитал који припада учешћима без права контроле		(254.708)	-
Укупан капитал		357.725.202	349.227.583
Укупно обавезе и капитал		493.107.657	514.816.118

у 000 РСД

Периодични сажети консолидовани извештај о укупном резултату

	Напомен е	Период од три месеца који се завршио 30. септембра		Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
		2023	2022	2023	2022
		(неревидирани)	(неревидирани)	(неревидирани)	(неревидирани)
Приходи од продаје нафтних деривата, нафте и гаса		101.580.407	135.102.743	271.760.760	363.767.540
Остали приходи од продаје		15.647.544	5.420.267	32.326.909	17.029.884
Укупно приходи од продаје	3	117.227.951	140.523.010	304.087.669	380.797.424
Набавна вредност нафте, гаса и нафтних деривата		(64.316.893)	(81.834.143)	(172.859.159)	(219.642.497)
Трошкови производње, прераде и трошкови остале продаје	18	(14.636.082)	(8.871.042)	(38.216.582)	(27.353.505)
Трошкови продаје, општи и административни трошкови	19	(7.825.253)	(6.462.159)	(22.620.582)	(19.290.583)
Трошкови транспорта		(447.527)	(505.495)	(1.202.904)	(1.347.955)
Трошкови амортизације		(6.174.042)	(6.531.921)	(18.579.048)	(19.242.874)
Трошкови пореза изузев пореза на добит		(2.026.741)	(1.840.429)	(5.772.666)	(6.085.528)
Трошкови истраживања		(322)	-	(322)	(173)
Укупно пословни расходи		(95.426.860)	(106.045.189)	(259.251.263)	(292.963.115)
Остали расходи, нето	20	(119.328)	(2.401.584)	(7.477.218)	(2.358.760)
Пословни добитак		21.681.763	32.076.237	37.359.188	85.475.549
Удео у добитку (губитку) придружених ентитета и заједничких улагања		(67.880)	(92.264)	(170.220)	243.709
Нето губитак на курсним разликама	21	(138.736)	(924.080)	(349.541)	(2.199.554)
Финансијски приходи	22	1.041.395	554.230	3.713.971	833.915
Финансијски расходи	23	(848.949)	(500.523)	(2.450.363)	(1.330.511)
Укупно остали (расходи) приходи		(14.170)	(962.637)	743.847	(2.452.441)
Добитак пре опорезивања		21.667.593	31.113.600	38.103.035	83.023.108
Порески расходи		(3.783.809)	(5.462.743)	(6.893.010)	(13.854.660)
Одложени порески приходи		163.352	87.101	560.160	279.142
Порез на добит		(3.620.457)	(5.375.642)	(6.332.850)	(13.575.518)
Нето добитак за период		18.047.136	25.737.958	31.770.185	69.447.590
Укупно остали резултат					
Ставке које накнадно неће бити признате у добитку (губитак)					
Ефекти поновног одмеравања планова дефинисаних примања запослених		-	-	-	(62.751)
Добици (губици) по основу улагања у инструменте капитала		8.431	-	8.276	(104)
Ставке које могу накнадно бити признате у добитку					
Добици по основу превођења финансијских извештаја иностраног пословања		22.009	55.772	84.083	85.223
Укупно остали добитак		30.440	55.772	92.359	22.368
Укупан добитак за период		18.077.576	25.793.730	31.862.544	69.469.958
Нето добит (губитак) која се може приписати:					
- Акционарима Нафтне индустрије Србије		18.301.844	25.737.958	32.024.893	69.447.590
- Учешћима без права контроле		(254.708)	-	(254.708)	-
Нето добит за период		18.047.136	25.737.958	31.770.185	69.447.590
Укупна добит која се може приписати:					
- Акционарима Нафтне индустрије Србије		18.332.284	25.793.730	32.117.252	69.469.958
- Учешћима без права контроле		(254.708)	-	(254.708)	-
Укупна добит		18.077.576	25.793.730	31.862.544	69.469.958
Зарада по акцији која се може приписати акционарима Нафтне индустрије Србије					
Основна зарада по акцији (РСД по акцији)		112,24	157,84	196,40	425,90
Просечан пондерисани број акција (у милионима)		163	163	163	163

у 000 РСД

Периодични сажети консолидовани извештај о променама на капиталу

Период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2023. и 2022. године

(неревидирани)	Капитал који се може приписати власницима Друштва				Учешћа без права контроле	
	Акцијски капитал	Резерве	Нераспоређена добит	Укупно	Укупно капитал	
Стање на дан 1. јануара 2022. године	81.530.200	488.736	180.797.597	262.816.533	19.678	262.836.211
Добит за период	-	-	69.447.590	69.447.590	-	69.447.590
Остали укупни приход (расход)						
Губици по основу улагања у инструменте капитала	-	(104)	-	(104)	-	(104)
Ефекти поновног одмеравања планова дефинисаних примања запослених	-	-	(62.751)	(62.751)	-	(62.751)
Добици по основу превођења финансијских извештаја иностраног пословања	-	79.441	5.782	85.223	-	85.223
Укупан приход за период	-	79.337	69.390.621	69.469.958	-	69.469.958
Расподела дивиденде	-	-	(5.782.122)	(5.782.122)	-	(5.782.122)
Остало	-	23.565	(89.882)	(66.317)	(19.678)	(85.995)
Стање на дан 30. септембра 2022. године	81.530.200	591.638	244.316.214	326.438.052	-	326.438.052

(неревидирани)	Капитал који се може приписати власницима Друштва				Учешћа без права контроле	
	Акцијски капитал	Резерве	Нераспоређена добит	Укупно	Укупно капитал	
Стање на дан 1. јануара 2023. године	81.530.200	572.221	267.125.162	349.227.583	-	349.227.583
Добит за период	-	-	32.024.893	32.024.893	(254.708)	31.770.185
Остали укупни приход						
Добици по основу улагања у инструменте капитала	-	8.276	-	8.276	-	8.276
Добици по основу превођења финансијских извештаја иностраног пословања	-	84.083	-	84.083	-	84.083
Укупан приход (расход) за период	-	92.359	32.024.893	32.117.252	(254.708)	31.862.544
Расподела дивиденде	-	-	(23.364.925)	(23.364.925)	-	(23.364.925)
Отуђење улагања у инструменте капитала	-	33.846	(33.846)	-	-	-
Стање на дан 30. септембра 2023. године	81.530.200	698.426	275.751.284	357.979.910	(254.708)	357.725.202

у 000 РСД

Периодични сажети консолидовани извештај о токовима готовине⁷⁰

Напомене	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2023	2022
Токови готовине из пословних активности	<i>(неревидирани)</i>	<i>(неревидирани)</i>
Добитак пре опорезивања	38.103.035	83.023.108
Корекције за:		
Удео у (добитку) губитку придружених ентитета и заједничких улагања	170.220	(243.709)
Финансијски расходи 23	2.450.363	1.330.511
Финансијски приходи 22	(3.713.971)	(833.915)
Нето (добитак) губитак по основу нереализованих курсних разлика	(854.449)	1.880.241
Амортизација	18.579.048	19.242.874
Остале неготовинске ставке	704.968	367.761
Токови готовине из пословних активности пре промена на обртном капиталу	55.439.214	104.766.871
Промене на обртном капиталу:		
Потраживања од продаје и остала потраживања	(1.126.619)	(9.943.233)
Залихе	6.558.562	(28.787.258)
Остала обртна имовина	(1.393.583)	(3.323.969)
Обавезе из пословања и остале краткорочне обавезе	(17.407.335)	14.827.538
Остали порези изузев пореза на добит	3.889.232	2.374.155
Укупно промене на обртном капиталу	(9.479.743)	(24.852.767)
Порез на добит	(25.477.690)	(7.033.319)
Плаћена камата	(1.927.445)	(959.011)
Примљена камата	3.029.187	612.541
Нето токови готовине из пословних активности	21.583.523	72.534.315
Токови готовине из инвестиционих активности		
Нето прилив готовине од стицања зависног друштва	568.307	-
Одливи готовине по основу улагања у некретнине, постројења и опрему као и нематеријална улагања ⁷¹	(24.310.852)	(13.971.148)
Приливи по основу продаје некретнина, постројења и опреме	69.483	338.945
Одливи по основу банкарских депозита, нето	(24.353.824)	(91.880)
Остали одливи	(14.999)	(170.385)
Нето токови готовине из инвестиционих активности	(48.041.885)	(13.894.468)
Токови готовине из активности финансирања		
Приливи готовине од примљених кредита 12, 16	820.000	5.811.336
Готовинске отплате позајмљених износа 12, 16	(5.614.589)	(10.785.504)
Готовинске отплате закупа 17	(744.118)	(581.934)
Исплата дивиденди власницима Друштва	(23.364.925)	(5.782.122)
Нето токови готовине из активности финансирања	(28.903.632)	(11.338.224)
Нето повећање (смањење) готовине и готовинских еквивалената	(55.361.994)	47.301.623
Курсне разлике по основу прерачуна готовине и готовинских еквивалената	(214.222)	(413.023)
Готовина и готовински еквиваленти на почетку периода	88.131.045	21.283.274
Готовина и готовински еквиваленти на крају периода 4	32.554.829	68.171.874

у 000 РСД

⁷⁰ Политика Групе је да токове готовине приказује са укљученим ПДВ.⁷¹ Нето токови готовине из инвестиционих активности укључују ПДВ у износу од 2,77 млрд РСД (2022: 1,8 млрд РСД)

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје⁷²

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Отворено акционарско друштво Нафтна индустрија Србије, Нови Сад (у даљем тексту: Друштво) и њена зависна правна лица (заједно: Група), је вертикално интегрисана нафтна компанија која претежно послује у Републици Србији. Основне активности Групе обухватају:

- Истраживање, развој и производњу сирове нафте и гаса,
- Производњу нафтних деривата,
- Трговину нафтним дериватима и гасом и

Производњу и трговину електричном енергијом.

Остале активности односе се на продају осталих производа и услуга.

Друштво је јавно акционарско друштво чије су акције листиране на Београдској берзи.

Ови периодични сажети консолидовани финансијски извештаји одобрени су од стране Генералног директора и биће презентовани Одбору Директора ради одобравања.

2. ПРЕГЛЕД МАТЕРИЈАЛНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

2.1. Основе за састављање финансијских извештаја

Група води књиге и рачуноводствену евиденцију у складу са рачуноводственим и пореским принципима, правилима и праксама захтеваним у земљама у којима послује (претежно у Србији). Приложени периодични сажети консолидовани финансијски извештаји су превасходно припремљени на основу статутарних књига и рачуноводствене евиденције које су кориговане и рекласификоване како би њихова презентација била у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ).

Приложени периодични сажети консолидовани финансијски извештаји састављени су у складу са MPC 34 "Периодично финансијско извештавање". MPC 34 не захтева сва потребна обелодањивања која су прописана Међународним стандардима финансијског извештавања.

Нови стандард за уговоре о осигурању и измене постојећих стандарда који су ступили на снагу 1. јануара 2023. године нису имали никакав материјални утицај на периодичне сажете консолидоване финансијске извештаје.

Група намерава да примени нове стандарде, као и измене и допуне постојећих стандарда који су издати, али још увек нису ступили на снагу на дан када су ови сажети периодични консолидовани финансијски извештаји одобрени за објављивање, и не очекује се да ће оне имати материјално значајан утицај на консолидоване периодичне финансијске извештаје када се усвоје.

Група није обелоданила информације које су суштински идентичне оним обелодањеним у ревидираним консолидованим финансијским извештајима за 2022. годину, као што су значајне рачуноводствене политике и процене, финансијски ризици или друга обелодањивања која нису значајно измењена у износу или садржају у односу на последњи извештајни период. Руководство Групе верује да су обелодањивања у овим периодичним сажетим консолидованим финансијским извештајима довољна да обезбеде адекватно обелодањивање уколико се посматрају упоредо са годишњим консолидованим финансијским извештајима за 2022. годину.

У првих девет месеци 2023. године види се раст волатилности на робним и финансијским тржиштима, док је динар остао стабилан у односу на евро, а слабији у односу на амерички долар (подаци о економском окружењу у Републици Србији детаљно су приказани у Напомени 26) услед геополитичке ситуације. Испоставило се да је у садашњим условима немогуће проценити колико ће дуго таква волатилност трајати и на ком ће се нивоу кључни финансијски показатељи коначно стабилизovati. Због тога Група у трећем кварталу 2023. године није извршила ревизију критичних рачуноводствених процена које је Група користила у изради скраћене форме периодичних финансијских извештаја а чија се процена базира на прогнозама цена нафте, инфлације и стопе позајмљивања на тржишту. Конкретно, на дан 30. септембра 2023. године, Група није извршила ревизију процене надокнадивог износа дуготрајних средстава који се утврђује за потребе

⁷² Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено. Пратеће напомене су саставни део ових периодичних сажетих појединачних финансијских извештаја.

тестирања да ли је дошло до обезвређења. Група наставља да прати развој макроекономске ситуације и појаву могућности да са разумном сигурношћу процени горе наведене показатеље.

Резултат за период од три и девет месеци који се завршио дана 30. септембра 2023. године није нужно показатељ резултата који се очекују на нивоу целе године.

Група као целина не подлеже значајним сезонским осцилацијама.

2.2. Промене рачуноводствених политика

Значајне рачуноводствене политике и процене које су примењене приликом састављања периодичних сажетих консолидованих финансијских извештаја су конзистентне са оним које су примењене приликом састављања консолидованих финансијских извештаја за годину која се завршила дана 31. децембра 2022. године.

3. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА

Испод су презентоване информације о пословним сегментима Групе за период од девет месеци који се завршио дана 30. септембра 2023. и 2022. године. Пословни сегменти су компоненте чији пословни резултат редовно прати главни доносилац Одлука (ГДО) и за које постоје засебне финансијске информације.

Пословне активности Групе су организоване у два главна пословна сегмента: Upstream и Downstream.

Upstream (истраживање и производња) обухвата следеће операције Групе: истраживање, развој и производња сирове нафте и природног гаса и услуге на нафтним пољима. Downstream (прерада и маркетинг) обухвата прераду сирове нафте у нафтне деривате, те набавку, продају и транспорт сирове нафте и осталих нафтних деривата. Корпоративна администрација и сегмент Енергетика су презентовани у оквиру пословног сегмента прерада и маркетинг.

Секција Елиминације обухвата елиминације и друге корекције у вези са продајом између сегмената и нереализоване профите настале од продаје сирове нафте и производа. Продаја између сегмената се заснива на процењеним тржишним ценама.

EBITDA представља EBITDA-у Групе. Руководство верује да EBITDA представља користан показатељ пословања Групе јер представља тренд резултата без приказивања утицаја одређених трошкова. EBITDA представља добитак пре трошка камата, трошка пореза на добит, амортизације, финансијских прихода (расхода) нето и осталих неоперативних прихода (расхода). EBITDA је додатни не-МСФИ финансијски показатељ који руководство користи да оцени успешност пословања.

Резултати извештајних сегмената за период од девет месеци који се завршио дана 30. септембра 2023. године дати су у прегледу који следи:

	Истраживање и производња	Прерада и маркетинг	Елиминације	Укупно
Пословни приход сегмента	36.411.547	304.506.054	(36.829.932)	304.087.669
Међусегментни	35.857.296	972.636	(36.829.932)	-
Екстерни	554.251	303.533.418	-	304.087.669
Коригована EBITDA (сегментни резултат)	24.718.622	31.796.544	-	56.515.166
Амортизација	(10.608.328)	(7.970.720)	-	(18.579.048)
Удео у губитку придружених ентитета и заједничких улагања	-	(170.220)	-	(170.220)
Нето губитак на курсним разликама	(241.971)	(107.570)	-	(349.541)
Финансијски приходи (расходи), нето	(303.613)	1.567.221	-	1.263.608
Порез на добит	(70.516)	(6.262.334)	-	(6.332.850)
Сегментни добитак	13.289.437	18.480.748	-	31.770.185

Резултати извештајних сегмената за период од девет месеци који се завршио дана 30. септембра 2022. године дати су у прегледу који следи:

	Истраживање и производња	Прерада и маркетинг	Елиминације	Укупно
Пословни приход сегмента	48.326.662	378.569.392	(46.098.630)	380.797.424
Међусегментни	45.660.444	438.186	(46.098.630)	-
Екстерни	2.666.218	378.131.206	-	380.797.424
Коригована EBITDA (сегментни резултат)	34.759.713	70.039.805	-	104.799.518
Амортизација	(10.726.790)	(8.516.084)	-	(19.242.874)
Удео у добитку придружених ентитета и заједничких улагања	-	243.709	-	243.709
Нето губитак на курсним разликама	(189.278)	(2.010.276)	-	(2.199.554)
Финансијски расходи, нето	(220.896)	(275.700)	-	(496.596)
Порез на добит	(284.534)	(13.290.984)	-	(13.575.518)
Сегментни добитак	23.208.828	46.238.762	-	69.447.590

Коригована EBITDA за период од три и девет месеци који се завршио 30. септембра 2023. и 2022. године је усаглашена у табели испод:

	Период од три месеца који се завршио 30. септембра		Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2023	2022	2023	2022
Нето добитак за период	18.047.136	25.737.958	31.770.185	69.447.590
Порез на добит	3.620.457	5.375.642	6.332.850	13.575.518
Финансијски расходи	848.949	500.523	2.450.363	1.330.511
Финансијски приходи	(1.041.395)	(554.230)	(3.713.971)	(833.915)
Трошкови амортизације	6.174.042	6.531.921	18.579.048	19.242.874
Удео у (добитку)/губитку придружених ентитета и заједничких улагања	67.880	92.264	170.220	(243.709)
Нето губитак на курсним разликама	138.736	924.080	349.541	2.199.554
Остали расходи/(приходи), нето	119.328	2.401.584	7.477.218	2.358.760
Остали неоперативни расходи/(приходи), нето*	76.205	(2.446.716)	(6.900.288)	(2.277.665)
Коригована EBITDA	28.051.338	38.563.026	56.515.166	104.799.518

*Остали неоперативни расходи/(приходи), у нето износу се највећим делом односе на: донације за подршку пројектима из области образовања, социјалне и здравствене заштите, вишкове и мањкове имовине и залиха, казне, таксе и друго. (напомена 20)

Анализа прихода од продаје нафте, гаса и нафтних деривата, продаје електричне енергије, прихода по основу закупа и остале продаје дата је у табели:

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2023	2022
Продаја сирове нафте	-	4.602.952
Продаја природног гаса	129.916	101.564
<i>Велепродаја</i>	129.916	101.564
Продаја нафтних деривата	271.630.844	359.063.024
<i>Малопродаја</i>	93.726.358	114.879.096
<i>Велепродаја</i>	177.904.486	244.183.928
Продаја електричне енергије	11.187.834	4.158.248
Приходи од закупа	282.327	269.906
Остала продаја	20.856.748	12.601.730
Продаја укупно	304.087.669	380.797.424

Остала продаја се углавном односи на продају допунског асортимана на бензинским станицама у износу од 17.054.344 РСД (2022: 9.400.678 РСД).

Све уговорне обавезе које се односе на купце су испуњене у тренутку времена у коме купац остварује контролу над предметном имовином, а Група испуњава своју уговорену обавезу.

4. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Готовина у банци и благајна	12.509.645	18.958.001
Депозити са доспећем до 3 месеца	20.035.185	69.170.832
Новчана средства на ескроу рачуну	4.727	254
Остала новчана средства	5.272	1.958
	32.554.829	88.131.045

Фер вредност готовинских еквивалената и готовине је једнака њиховој књиговодственој вредности.

5. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Краткорочни кредити	34.327	43.116
Депозити са доспећем преко три месеца, а мање од годину дана	32.098.610	6.063.683
<i>Минус исправка вредности</i>	(2.180)	(2.180)
	32.130.757	6.104.619

Фер вредност краткорочних финансијских пласмана је једнака њиховој књиговодственој вредности.

6. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ И ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Потраживања по основу продаје	45.848.926	43.289.967
Остала потраживања	84.412	88.129
Потраживања за нефактурисани приход	14.844	2.907
<i>Исправка вредности потраживања по основу продаје</i>	(7.756.593)	(7.376.579)
<i>Исправка вредности осталих потраживања</i>	(31.959)	(34.426)
	38.159.630	35.969.998

Руководство Групе редовно испитује кредитни квалитет потраживања по основу продаје и осталих потраживања узимајући у обзир старосни профил потраживања као и временски период пословног односа са Групом.

Руководство верује да су неисправљена потраживања по основу продаје и осталих потраживања у потпуности надокнадива.

Потраживања по основу продаје и друга потраживања Групе су највећим делом деноминирани у динарима.

7. ЗАЛИХЕ

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Сирова нафта	26.407.601	29.455.750
Нафтни деривати	21.300.722	25.216.800
Материјал	6.786.268	6.557.773
Остало	1.557.439	1.517.953
<i>Минус: Исправка вредности</i>	(4.468.806)	(4.513.662)
	51.583.224	58.234.614

8. ОСТАЛА ОБРТНА ИМОВИНА

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Дати аванси	2.016.455	1.059.350
Потраживања за ПДВ	107.413	601.319
Разграничени ПДВ	4.727.093	4.405.141
Унапред плаћени трошкови	486.872	326.204
Унапред плаћени трошкови царине	68.503	60.981
Унапред плаћена акциза	5.601.195	4.465.682
Остала краткорочна потраживања	8.782.351	8.614.106
Минус: Исправка вредности	(7.493.787)	(7.501.049)
	14.296.095	12.031.734

Разграничени порез на додату вредност са стањем на дан 30. септембра 2023. године у износу од 4.727.093 РСД (31. децембра 2022: 4.405.141 РСД) је порез на додату вредност у примљеним фактурама које се евидентирају у текућем обрачунском периоду, а право на одбитак претходног пореза се остварује у наредном обрачунском периоду.

Унапред плаћена акциза на дан 30. септембра 2023. године у износу од 5.601.195 РСД (31. децембар 2022: 4.465.682 РСД) се односи на акцизу плаћену за готове производе који се чувају у не-акцизном складишту и на акцизу плаћену за увозне производе које се користе у даљем процесу производње за шта ће средства бити враћена у блиској будућности.

9. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

	Средства за производњу нафте и гаса	Средства за прераду	Средства за маркетинг и дистрибуцију	Остале некретнине. постројења и опрема	Некретнине. постројења и опрема у припреми	Укупно
На дан 1. јануара 2023.						
Набавна вредност	235.638.513	165.764.521	76.125.213	17.455.773	24.562.759	519.546.779
Исправка вредности и обезвређење	(97.472.486)	(73.525.826)	(39.768.592)	(9.891.917)	(3.097.502)	(223.756.323)
Неотписана вредност	138.166.027	92.238.695	36.356.621	7.563.856	21.465.257	295.790.456
Период завршен 30. септембра 2023.						
Повећања	12.219.137	1.067.360	931.660	385.015	5.000.470	19.603.642
Промене на резервисањима за обнављање природних ресурса	117.837	-	-	-	-	117.837
Обезвређење	-	-	-	-	(24.057)	(24.057)
Амортизација	(10.061.489)	(5.326.513)	(1.805.474)	(356.932)	-	(17.550.408)
Пренос са нематеријалне имовине	-	-	-	-	767	767
Пренос на инвестиционе некретнине	-	-	(8.631)	-	-	(8.631)
Пренос на стална средства намењена продаји	(6.497)	-	-	(29.379)	-	(35.876)
Отуђења и отписи	(888)	(11.016)	(37.807)	(6.667)	(25.732)	(82.110)
Остали преноси	97.412	1.411	38.824	(39.833)	(114.875)	(17.061)
Транслационе резерве	(28.629)	-	(24.655)	(26)	(42.032)	(95.342)
	140.502.910	87.969.937	35.450.538	7.516.034	26.259.798	297.699.217
На дан 30. септембра 2023.						
Набавна вредност	247.631.257	164.944.759	76.770.202	17.717.847	29.371.783	536.435.848
Исправка вредности и обезвређење	(107.128.347)	(76.974.822)	(41.319.664)	(10.201.813)	(3.111.985)	(238.736.631)
Неотписана вредност	140.502.910	87.969.937	35.450.538	7.516.034	26.259.798	297.699.217

10. ПРАВО КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА

Кретања на праву коришћења средстава за период од девет месеци која су се завршила на дан 30. септембра 2023. приказана су у табели испод:

	Земљиште	Некретнин е	Постројења и опрема	Возила	Остало	Укупно
На дан 1. јануара 2023. године	115.093	1.459.371	276.644	1.844.718	-	3.695.826
Повећања	2.542	117.538	131.550	200.141	-	451.771
Повећања кроз пословне комбинације	-	-	-	850.673	-	850.673
Амортизација	(5.567)	(208.048)	(119.351)	(275.273)	-	(608.239)
Преноси	-	-	5.000	(6.994)	1.994	-
Отуђења	-	(514)	(214)	(3.739)	-	(4.467)
Обезвређење	-	565	-	-	(1.994)	(1.429)
Транслационе резерве	(757)	(955)	(294)	(66)	-	(2.072)
На дан 30. септембра 2023. године	111.311	1.367.957	293.335	2.609.460	-	4.382.063

11. ОСТАЛА СТАЛНА ИМОВИНА

	30. септембра 2023	31. децембар 2022
Дати аванси за основна средства	4.060.946	1.208.348
Унапред плаћени трошкови	126.320	142.503
Остала средства	921.713	1.131.217
Минус: исправка вредности осталих финансијских средстава	(292.198)	(341.519)
Минус: исправка вредности датих аванса	(26.724)	(26.761)
	4.790.057	2.113.788

12. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ И ДЕО ДУГОРОЧНИХ ОБАВЕЗА КОЈИ ДОСПЕВА ДО ГОДИНУ ДАНА

	30. септембра 2023	31. децембар 2022
Краткорочни кредити	820.000	1.308.145
Обавезе за камату	261.272	140.959
Део дугорочних кредита који доспева до једне године (напомена 16)	9.790.649	5.811.404
	10.871.921	7.260.508

Промене на обавезама Групе по основу краткорочних кредита приказане су као што следи:

	Период од девет месеца који се завршио 30. септембра	
	2023	2022
На дан 1. јануара	1.308.145	-
Приливи	820.000	1.311.584
Одливи	(1.307.680)	-
Курсне разлике (напомена 21)	(465)	(3.489)
На дан 30. септембра	820.000	1.308.095

13. ДОБАВЉАЧИ И ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Обавезе према добављачима	14.325.397	24.568.481
Обавезе за дивиденду	3.783.641	3.783.818
Остале обавезе из пословања	16.940	103.572
	18.125.978	28.455.871

14. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Уговорене обавезе произишле из уговора са купцима		
Примљени аванси	4.269.651	11.395.388
Програм лојалности купаца	978.662	774.596
Разграничени приходи	95.155	48
Обавезе према запосленима	4.772.150	5.523.217
Остале краткорочне не-финансијске обавезе	2.012.848	53.053
	12.128.466	17.746.302

Приход у износу од 7.904.932 РСД који је остварен у текућем извештајном периоду (30. септембра 2022. године: 3.273.262 РСД) се односи на уговорене обавезе на дан 1. јануара 2023. године, од чега се 7.438.994 РСД (30. септембра 2022: 2.720.518 РСД) односи на авансе и 465.938 РСД (30. септембра 2022: 552.744 РСД) на програм лојалности купаца.

Остале краткорочне не-финансијске обавезе у износу од 1.869.455 РСД најзначајнијим делом се односе на надокнаду за неиспуњавање уговорних обавеза по основу минималних нафтних и гасних програма рада које се Група обавезала на постојећим истражним пројектима. Обавеза је претходно била евидентирана као резервисања за обавезе и трошкове.

15. ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ ИЗУЗЕВ ПОРЕЗА НА ДОБИТ

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Обавеза за рудну ренту	435.088	441.244
ПДВ	7.685.967	4.314.755
Обавеза за акцизе	8.575.055	7.996.666
Накнада за робне резерве	739.662	887.822
Обавезе за царину	71.108	24.304
Накнада за енергетску ефикасност	83.988	122.510
Обавезе за остале порезе и таксе	1.693.060	1.446.638
	19.283.928	15.233.939

16. ДУГОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Дугорочни кредити	-	2.728.428
Банкарски кредити	63.371.821	65.009.756
Остале дугорочне обавезе	143.954	126.800
Минус: Текуће доспеће дугорочних финансијских обавеза (напомена 12)	(9.790.649)	(5.811.404)
	53.725.126	62.053.580

Промене на обавезама Групе по основу дугорочних кредита приказане су као што следи:

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2023	2022
На дан 1. јануара	67.738.184	77.480.042
Приливи	-	4.499.752
Одливи	(4.306.909)	(10.785.504)
Немонетарне трансакције	15.946	(19.224)
Курсне разлике (напомена 21)	(75.400)	(160.915)
На дан 30. септембра	63.371.821	71.014.151

(б) Банкарски кредити

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Дугорочни кредити у земљи	46.818.875	48.275.922
Дугорочни кредити у иностранству	16.552.946	16.733.834
	63.371.821	65.009.756
Текуће доспеће дугорочних кредита	(9.790.649)	(3.082.976)
	53.581.172	61.926.780

Доспеће банкарских кредита:

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Између 1 и 2 године	9.887.839	9.707.939
Између 2 и 5 година	42.521.033	47.889.786
Преко 5 година	1.172.300	4.329.055
	53.581.172	61.926.780

Валутна структура дугорочних обавеза по основу банкарских и осталих дугорочних кредита је следећа:

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
УСД	31.696	88.819
ЕУР	63.283.615	64.824.628
РСД	10	4.268
ЈПЈ	56.500	92.041
	63.371.821	65.009.756

Група наведене обавезе по кредитима плаћа у складу са уговореном динамиком, односно сходно утврђеним ануитетним плановима. Група је уговорила са повериоцима променљиве каматне стопе. Променљиве каматне стопе су везане за Еурибор и Либор. Руководство очекује да ће Група бити у могућности да све уговорене обавезе по кредитима испуни у складу са утврђеним роковима.

Уговори о кредиту садрже финансијске ковенанте које захтевају да Група одржава однос консолидованог задуживања према консолидованој EBITDA. Руководство верује да је Група усаглашена са наведеним ковенантама на дан 30. септембра 2023. и 31. децембра 2022. године.

17. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ЗАКУПА

	30. септембар 2023	31. децембар 2022
Дугорочне обавезе по основу закупа	2.944.393	2.413.671
Текуће обавезе по основу закупа	878.920	735.918
	3.823.313	3.149.589

Износи признати у оквиру биланса успеха:

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2023	2022
Трошкови камата (укључени у финансијске расходе) (напомена 23)	113.878	68.835
Трошкови који се односе на краткорочни закуп и остале лизинг уговоре који су изузети из примене МСФИ 16	84.917	342.565
Трошкови који се односе на закуп средстава мале вредности која нису приказана као краткорочни закуп	39.060	64.077
Трошкови који се односе на варијабилна плаћања закупа који нису укључени у обавезе за закуп	1.708.361	1.459.684

Кретања на обавезама Групе по основу лизинг обавеза приказане су као што следи:

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2023	2022
На дан 1. јануара	3.149.589	2.335.974
Одливи	(744.118)	(581.934)
Проширење обима консолидације	883.328	-
Немонетарне трансакције	547.374	469.003
Курсне разлике (напомена 21)	(12.860)	4.083
На дан 30. септембра	3.823.313	2.227.126

18. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДЊЕ, ПРЕРАДЕ И ТРОШКОВИ ОСТАЛЕ ПРОДАЈЕ

	Период од три месеца који се завршио 30. септембра		Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2023	2022	2023	2022
Трошкови запослених	3.205.304	2.478.693	8.391.993	7.186.823
Трошкови материјала и остале опреме (изузев набавки нафте, гаса и нафтних деривата)	960.505	716.093	2.509.771	1.877.034
Трошкови одржавања и поправки	1.117.788	865.502	2.658.431	2.299.802
Трошкови електричне енергије за даљу продају	3.310.747	59.233	10.117.736	3.103.275
Трошкови енергије и комуналних услуга	3.816.672	2.043.316	8.748.865	5.759.194
Трошкови заштите и обезбеђења	96.254	179.893	373.586	458.388
Транспортни трошкови	250.795	326.454	557.360	1.063.458
Остало	1.878.017	2.201.858	4.858.840	5.605.531
	14.636.082	8.871.042	38.216.582	27.353.505

Трошкови електричне енергије за даљу продају представљају део осталих трошкова производње и прераде.

19. ТРОШКОВИ ПРОДАЈЕ, ОПШТИ И АДМИНИСТРАТИВНИ ТРОШКОВИ

	Период од три месеца који се завршио 30. септембра		Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2023	2022	2023	2022
Трошкови запослених	5.091.244	4.190.133	14.738.004	12.331.544
Трошкови франшизера	178.369	221.358	565.014	632.040
Адвокатске, ревизорске и консултантске услуге	189.244	174.467	578.446	488.884
Трошкови текућег одржавања	333.934	341.143	958.764	836.517
Трошкови рекламе и маркетинга	104.394	87.935	276.772	221.182
Трошкови закупа	12.925	38.272	48.680	100.400
Трошкови службеног пута	93.171	39.920	198.467	102.915
Трошкови заштите и обезбеђења	229.662	168.544	689.575	492.437
Трошкови осигурања	29.539	24.450	78.172	72.830
Услуге транспорта и складиштења	67.182	56.448	180.489	167.409
Исправка вредности спорних потраживања	17.235	(1.102)	21.837	20.562
Остало	1.478.354	1.120.591	4.286.362	3.823.863
	7.825.253	6.462.159	22.620.582	19.290.583

20. ОСТАЛИ РАСХОДИ, НЕТО

	Период од три месеца који се завршио 30. септембра		Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2023	2022	2023	2022
Казне и пенали	(37.168)	(84.818)	(136.742)	(204.861)
Резервисања (судски спорови, заштита животне средине итд.)	90.668	32.847	292.946	41.903
Трошак обезвређења и промене на фер вредности основних средстава	12.955	676	25.957	8.820
Добици по основу отписа обавеза	(761)	(1.263)	(5.518)	(4.138)
АРО – промена у претпоставкама	(5.193)	-	(5.193)	-
Добровољна плаћања и донације	3.845	4.586	7.070.825	15.902
Остало	54.982	2.449.556	234.943	2.501.134
	119.328	2.401.584	7.477.218	2.358.760

Добровољна плаћања и донације у износу од 7.070.825 РСД већином се односе на донације за подршку пројеката из области образовања, социјалне и здравствене заштите.

21. НЕТО ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ КУРСНИХ РАЗЛИКА

	Период од три месеца који се завршио 30. септембра		Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2023	2022	2023	2022
Добици (губици) по основу курсних разлика из активности финансирања				
- добити по основу курсних разлика (напомене 12, 16 и 17)	71.737	61.904	284.053	594.884
- губици по основу курсних разлика (напомене 12, 16 и 17)	(82.082)	(13.562)	(195.328)	(434.563)
Нето губици по основу курсних разлика из пословних активности	(128.391)	(972.422)	(438.266)	(2.359.875)
	(138.736)	(924.080)	(349.541)	(2.199.554)

22. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	Период од три месеца који се завршио 30. септембра		Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2023	2022	2023	2022
Приходи од камата на депозите у банкама	1.037.799	550.887	3.705.335	823.941
Приходи камата на дате кредите	3.596	3.343	8.636	9.974
	1.041.395	554.230	3.713.971	833.915

23. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	Период од три месеца који се завршио 30. септембра		Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2023	2022	2023	2022
Расходи камата	820.544	445.454	2.299.629	1.258.454
Губици од реструктурирања позајмица	4.821	6.180	16.032	18.280
Ефекат дисконтовања дугорочних резервисања	38.705	10.357	111.832	29.709
Ефекат дисконтовања финансијских средстава	1.584	45.482	70.544	38.060
Минус: капиталисана камата	(16.705)	(6.950)	(47.674)	(13.992)
	848.949	500.523	2.450.363	1.330.511

За период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2023. године расходи камата укључују и расходе камата по финансијском лизингу у износу од 113.878 РСД (за период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2022. године: 68.835 РСД) (Напомена 17).

24. ОДМЕРАВАЊЕ ФЕР ВРЕДНОСТИ

У периодичним сажетим консолидованим финансијским извештајима инвестиционе некретнине и финансијска средства расположива за продају су вреднована по фер вредности. Технике вредновања коришћене у процесу одмеравања фер вредности средстава идентичне су онима обелодањеним у консолидованим финансијским извештајима на дан 31. децембра 2022. године. Такође, током првих девет месеци 2023. године није било трансфера средстава између хијерархија фер вредновања.

На дан 30. септембра 2023. године. књиговодствена вредност финансијских средстава је приближно једнака њиховој фер вредности.

25. ПОСЛОВНЕ КОМБИНАЦИЈЕ

Стицање додатних удела у ХИП Петрохемија д.о.о. Панчево

У складу са Уговором о Стратешкој сарадњи потписаним 24. децембра 2021. године између Министарства привреде Републике Србије, НИС а.д. Нови Сад и ХИП Петрохемија д.о.о. Панчево, Група је стекла контролу и уписала повећање учешћа у капиталу ХИП Петрохемије са претходних 20,86% на 90%, 9 јуна 2023. године, уз обавезу новчане докапитализације у износу од 17.591.055 РСД (150 милиона ЕУР) и изградњу погона за производњу полипропилена капацитета најмање 140.000 тона годишње у року од шест година. Као резултат ове стратешке сарадње, Група очекује да диверзификује и прошири пословање у оквиру производног сегмента петрохемијских производа, након имплементације обимног инвестиционог програма модернизације и изградње нових производних капацитета. За потребе консолидованих финансијских извештаја, као датум стицања се узима 30. јун 2023. године.

Група тренутно процењује да је привремена фер вредност стечене имовине једнака износу преузетих обавеза на дан стицања.

Фер вредност препознате стечене нето имовине је привремена и зависи од коначног вредновања имовине (период одмеравања не може да траје дуже од једне године након трансакције). За процену провизорне фер вредности примењен је метод пројекције на бази дисконтованог новчаног тока. Процена фер вредности заснована је на значајним инпутима који нису доступни на тржишту (тј. недоступне информације) и као такве су сврстане у Ниво 3 у хијерархији фер вредности описаној у МСФИ 13.

Кључне претпоставке укључују:

- а) Дисконтну стопу од 13,7 процената
- б) Прсечан курс РСД/ЕУР 117,30.

Група нема никаквих других обавеза које би узроковале исплате по основу ове трансакције, осим обавеза из Уговора о Стратешкој сарадњи.

Да се стицање догодило на почетку године консолидовани биланс успеха и извештај о осталом резултату би укључио додатни приход у износу од 14.581.831 РСД и губитак пре опорезивања у износу од 4.528.315 РСД из наставка пословања ХИП Петрохемија.

26. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ И ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ

Порези

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Групе могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Групи може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. Пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала. Руководство је проценило на дан 30. септембра 2023. године да је Група измирила све пореске обавезе према држави.

Економско окружење у Републици Србији

Погоршање геополитичке ситуације као последица даљег развоја догађаја у Украјини довело је до појачане волатилности на робним и финансијским тржиштима. Немогуће је утврдити колико ће дуго трајати ова појачана волатилност. Најављене су бројне санкције како би се ограничило пословање руских субјеката, а у таквој ситуацији, то би могло додатно да утиче на пословање Групе.

Група тренутно наставља да врши процену утицаја нових санкција на своје пословање.

Руководство предузима неопходне мере да обезбеди одрживост пословања Групе. Међутим, будуће ефекте тренутне економске ситуације тешко је предвидети, а тренутна очекивања и процене руководства могу се разликовати од стварних резултата.

Заштита животне средине

Руководство Групе је проценило и извршило резервисање за заштиту животне средине на дан извештаја у износу од 481.110 РСД (31. децембар 2022.: 508.332 РСД) на основу интерне процене о усаглашености Групе са законском регулативом Републике Србије.

Руководство Групе сматра да, на основу важеће законске регулативе трошкови повезани са питањима заштите животне средине нису значајно виши у односу на резервисани износ. Међутим, могуће је да ће наведени трошкови значајно расти у будућем периоду у случају да законска регулатива постане рестриктивнија.

Капиталне обавезе

На дан 30. септембра 2023. године Група има закључене уговоре о набавци некретнина, постројења и опреме у износу од 2.947.445 РСД (31. децембар 2022. године: 311.970 РСД) и радове бушења и истраживања у износу од 94,6 милиона УСД (31. децембар 2022. године: 96,93 милиона УСД).

Није било других значајних потенцијалних и преузетих обавеза Групе.

27. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

У сврху састављања ових периодичних сажетих консолидованих финансијских извештаја, лица се сматрају повезаним уколико једно лице има контролу над другим или је у могућности да значајно утиче на доношење финансијских и пословних одлука у складу са MPC 24 Повезана правна лица.

Група је у периоду од девет месеци који се завршио 30. септембра 2023. године и у истом периоду претходне године ступала у пословне односе са својим повезаним правним лицима. Најзначајније трансакције са повезаним правним лицима у наведеним периодима настале су по основу набавке/испоруке сирове нафте, нафтних производа и електричне енергије.

На дан 30. септембра 2023. године и 31. децембра 2022. године стање средстава (без исправке вредности) и обавеза по основу трансакција са повезаним правним лицима је следеће:

	Матично друштво	Лица заједничком контролом	Заједничка подулагања и придружена друштва
На дан 30. септембра 2023.			
Потраживања по основу продаје и друга потраживања	-	51.744	20.124
Инвестиције у придружене ентитете и заједничка улагања	-	-	2.696.504
Краткорочни финансијски пласмани	-	32.307	-
Остала стална имовина	-	43.870	-
Остала обртна имовина	-	19.989	732.109
Добављачи и остале обавезе из пословања	(1.772)	(54.516)	(807.593)
Остале краткорочне обавезе	-	(118)	(615)
Краткорочне финансијске обавезе и део дугорочних обавеза који доспева до годину дана	-	(24)	-
	(1.772)	93.252	2.640.529
На дан 31. децембра 2022.			
Потраживања по основу продаје и друга потраживања	-	368.216	1.446.747
Инвестиције у придружене ентитете и заједничка улагања	-	-	2.866.724
Остала обртна имовина	-	22.258	709.412
Право коришћења средстава	-	197	-
Добављачи и остале обавезе из пословања	(1.762)	(641.933)	(3.053.876)
Остале краткорочне обавезе	-	(195)	(3.101)
Краткорочне финансијске обавезе и текуће доспеће дугорочних обавеза	-	(2.728.428)	-
Текуће обавезе за закуп	-	(124)	-
Дугорочне обавезе по основу закупа	-	(50)	-
	(1.762)	(2.980.059)	1.965.906

У периоду од девет месеци који се завршио дана 30. септембра 2023. и 2022. године настале су следеће трансакције са повезаним правним лицима:

Период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2023. године	Матично друштво	Лица под заједничком контролом	Заједничка улагања и придружена друштва
Приходи од продаје	-	565.890	15.522.746
Расходи везани за набавку производа и услуга	(5.218)	(1.252.694)	(10.232.798)
Остали приходи/(расходи), нето	-	(44.647)	1.575
	(5.218)	(731.451)	5.291.523
Период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2022. године			
Приходи од продаје	-	1.388.522	32.105.381
Расходи везани за набавку производа и услуга	(5.529)	(97.433.010)	(2.727.260)
Остали приходи/(расходи), нето	-	(102.050)	-
	(5.529)	(96.146.538)	29.378.121

28. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

Није било материјално значајних догађаја након датума биланса стања.

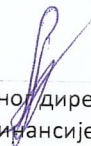
У обзир су узети сви догађаји након датума извештавања настали након 30. септембра 2023. године до 27. октобра 2023. године, када су ови периодични сажети консолидовани финансијски извештаји одобрени.

Изјава лица одговорних за састављање извештаја

Овим изјављујемо да је према нашем најбољем сазнању квартални извештај састављен уз примену важећих рачуноводствених стандарда и да даје истинит и објективан преглед података о имовини, обавезама, добицима и губицима, приходима и расходима, финансијском положају Друштва, укључујући и сва друштва укључена у групу са којима чини економску целину, као и да квартални извештај управе садржи објективан преглед информација које се захтевају у складу са Законом о тржишту капитала.

Финансијски извештаји, који су саставни део Кварталног извештаја, нису ревидирани.

Антон Черепанов

Заменик генералног директора, Директор
функције за финансије, економику,
планирање и рачуноводство
НИС а.д. Нови Сад

Бранко Митровић

Директор Мултифункционалног
заједничког сервисног центра
НИС а.д. Нови Сад

Контакти

НИС а.д. Нови Сад

е-маил: office@nis.rs

Народног фронта 12
21000 Нови Сад, Србија
(021) 481 1111

Милентија Поповића 1
11000 Београд, Србија
(011) 311 3311

Услуге односа са инвеститорима

е-маил: Investor.Relations@nis.rs

Народног фронта 12
21000 Нови Сад, Србија

Сектор за послове са мањинским акционарима

е-маил: servis.akcionara@nis.rs

Народног фронта 12
21000 Нови Сад, Србија
Инфо сервис: (011) 22 000 55

Речник

Скраћеница	Значење
3D	Тродимензионални
2D	Дводимензионални
CAPEX	Capital Expenditures Капитални издаци - инвестиције
CO ₂	Угљен-диоксид
DWS	Downstream
EBITDA	Профит пре пореза, камата и амортизације
EPS	Earnings per share – зарада по акцији
EUR	Евро
FCC	Fluid catalytic cracker Каталитички крекер флуида
HiPACT	High Pressure Acid-gas Capture Technology Задржавање „киселог” гаса применом технологије високог притиска
HR	Human resources Људски ресурси
HSE	Health, Safety and Enviroment Здравље, безбедност и заштита животне средине
ISCC	International Sustainability & Carbon Certification Међународна сертификација одрживости угљеника
IT	Information technologies Информационе технологије
км	Километар
kW	Кило ват – мерна јединица за електричну енергију
LTIF	Lost Time Injury Frequency Индекс учесталости повреда
м ²	Квадратни метар
м ³	Кубни метар
MW	Мега ват – мерна јединица за електричну енергију
Mwe	Електрични мегават – мера произведене електричне енергије
MWh	Мега ват час – мерна јединица за електричну енергију
OCF	Оперативни новчани ток
OPEX	Operational Expenditure Оперативни трошкови
P/BV	Price/Book Value Цена акције/Књиговодствена вредност
P/E	Price/EPS Цена акције/EPS
RAR	Road Accident Rate Показатељ броја саобраћајних незгода
SKU	Stock keeping unit Појединачни артикал
UPS	Upstream
USD	Амерички долар
USD/bbl	Долара по барелу
а. д. о.	Акционарско друштво за осигурање
АД или а.д.	Акционарско друштво
БИХ	Босна и Херцеговина
ГПН	ЈАД „Гаспром њефт”

Скраћеница	Значење
ДОО или д.о.о.	Друштво са ограниченом одговорношћу
ЕМС	Електро мрежа Србије
е.о.о.д.	једночлано друштво са ограниченом одговорношћу у бугарској легислативи
ЕУ	Европска унија
ИТП	Интерни технички преглед
ЈАД	Јавно акционарско друштво
ЈП	Јавно предузеће
КПГ	Компримовани природни гас
мил.	Милион
млрд.	Милијарда
НБС	Народна банка Србије
НМД	Налогодавно-методолошка документа
НТЦ	Научно технолошки центар
ОД	Одбор Директора
ООО или о.о.о.	Друштво са ограниченом одговорношћу у руској легислативи
ОПЕК	Организација земаља извозница нафте
ОСА	Одбор Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара Друштва
РЗС	Републички завод за статистику
РНП	Рафинерија нафте Панчево
РП	Ремонтно постројење
СИП	Средњорочни инвестициони план
СОС	Сабирно-отпремна станица
СНГС	Сабирно нафтно-гасна станица
СННП	Са нама на путу
с.р.л.	Друштво са ограниченом одговорношћу у румунској легислативи
ССГ	Станица за снабдевање горивом - бензинска станица
т.е.н.	Тона еквивалентне нафте
ТЕ-ТО	Термоелектрана – топлана
ТНГ	Течни нафтни гас
хиљ.	Хиљада

Извештај садржи изјаве о неизвесним будућим догађајима. Изјаве о неизвесним будућим догађајима обухватају изјаве које нису историјске чињенице, изјаве у вези с намерама НИС Групе, веровања или тренутна очекивања у вези са, између осталог, резултатима пословања НИС Групе, финансијским стањем и ликвидношћу, изгледима, расту, стратегијама и индустријским гранама у којима НИС Група послује. Из разлога што се односе на догађаје и зависе од околности које могу али не морају да се остваре у будућности, изјаве о неизвесним будућим догађајима по својој природи подразумевају ризике и неизвесност, укључујући али се не ограничавајући на ризике и неизвесности које је НИС Група идентификовала у другим јавно доступним документима. НИС Група упозорава да не постоји гаранција да ће се изјаве о неизвесним будућим догађајима остварити у будућности и да стварни резултати пословања, финансијско стање и ликвидност, као и развој индустријске гране у којој НИС Група послује могу у значајној мери да се разликују од оних који су представљени или претпостављени изјавама о неизвесним будућим догађајима. Додатно, и уколико резултати пословања НИС Групе, њено финансијско стање и ликвидност, као и развој индустријске гране у којој НИС Група послује буду у складу са овде садржаним изјавама о неизвесним будућим догађајима, такви резултати и развој нису индикативни за резултате и развој у наступајућим периодима. Информације садржане у овом Извештају дате су на датум овог Извештаја и могуће су њихове измене без претходне најаве.